

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A sárga rém.

Budapest, augusztus 23.

Most már komolyan aktuális Magyarország is a sárga rém: a kolera egyszerre három kapuján kopogtat az országnak. Olaszország felől, Oroszország felől és Románia felől. Lassanként egészen körülöleli az országot a veszedelem gyűrűje s erős fantáziájú emberek már idehaza is hallják a vészharangok kongását, előre látják a sápadt íjedelem terjedését egyik arczról a másikra. Nem lehet tudni, hogy hányan és kik viselik homlokukon a láthatatlan jegyet, mely eljegyzti őket azzal a sárga kaszával, aki ma még Apuliában, Odesszában és Jassyban arat, ám úgy lehet, hogy holnap vagy holnapután a Petőfi-téren száll ki egy frissen érkezett hajóból s egyszerűen közvetlen közletről köt ismeretséget mindannyiunkkal.

Valahányszor járvány-halálról van szó, az ember a középkorra gondol, az utszólen elhulló holttestekre, a rémület és könyörgő ima extázisában fetrengő buta, nyakig piszkos, műveletlen tömegekre. Járványos halál és középkor azonban nemcsak a fantáziában, hanem a valóságban is egy testvérek, hogyha a középkort kiirtottuk volna a világból, régen kiirtottuk volna a ragályokat is. Az ártó bacillusoknak legnagyobb ellenségük a fürdőszoba és az

egészséges vízvezeték, a rendes táplálkozás és a higiénikus életmód. Hogyha minden embernek a modern építőművészek emelnének házat, hogyha minden családnak rendes és kiadós számlája volna a mézárosoknál, a tisztasággal és jóléttel együtt a járványok is kipusztultak volna a föld színéről. A középkornak azonban minden kulturális fejlődés dacára mentőzuga maradtak a modern világban is. El kell menni Odesszába megnézni a gheztót, vagy a kikötő-munkások külvárosát, a szennynek, a büznek, az egymás hátán tulszult embereknek azt a szemétdombját, amelyet csak orrát befogva tud végigjárni a kulturakörnyezethez szokott ember. És hogyha nem is Odesszáig, csak Jassy környékéig megy az ember, ismét ötszáz évet utazott vissza az időben: kukoriczaliszton tengődő, sápadt arcú emberek fatörzsekben összerótt, fojtó levegőjű kunyhókban élnek együtt az állataikkal, igényben, tisztaság iránti érzékben közelebb állva a birkáikhoz, mint egy mindennap mosdó európeerhez. A harmadik fajta középkor az, amelyik Apuliában vetett melegágyat a kolera-nak, már finnyás izlésű uraink és hölgyeink előtt sem lesz ismeretlen: tengerparti nyaralások alkalmával szokás kirándulásokat tenni, hogy az urak és hölgyek szűk olasz városok utcáin élvezzék és tanulmányozzák a roman-

tikus piszkot, az ablakokból kilógó színes rongyok, a sáros kis utcák középkori festőiségét.

Nos: most ezek az „egy darab középkor”-ok tényésztik egész Európa számára a rettegést és a halált. A jómódu uri társadalom a teli erszény szűkkeblűségével csak a maga számára ápolja a kulturát, a nagy néptömegek életmódjával, a koldusok házi ügyeivel nem sokat törődött. Az odesszai zsidókat és hajóslegényeket, a jassy-környéki oláh pakulárokat, az apuliai lazarónikat egyaránt benne felejtették a középkorban, mintha luxusvonatok még mindig nem kötnék össze két napi távolságnyra Odesszát Párisal s a technika csodái nem tennék kényelmessé, embersegessé a népek életét. Hlyenkor azután megriad a jómódu társadalom, alkalomadtán a kolera-bacillus is fölszállhat a luxus-vonatra és két nap alatt megérkezhet Párisba.

Mihózzánkig még hogyha nem is luxus-vonaton, hanem oláh cigányok ekkós szekeren vagy döcögős személyvonaton jön, nem utazik két napig. S ennek dacára még nem olvastunk, nem hallottunk semmiféle komoly védekezésről. Ugy mondják, immár értekezések voltak, de nekünk nem értekezések, hanem intézkedések kellene és intézkedésekről mindez ideig semmit sem hallottunk. Pedig Magyarországon

A vasuton két szék között...

Írta: Dr. Falk Zsigmond.

(Utánnomlás tílos.)

Utádom a nyaralást a maga sablonos mindennapiságával, örökké egyformán megnyilatkozó unalmasságával. A pihenésnek is változatosnak kell lenni, másképp csak úgy fáraszt, akár az idegölő munka. Elmenni nyolcz hétre a Zugligetbe avagy a Margitszigetre. Folyvást ott lebzselni egy helyben, mindig ugyanazokat az arcokat látni és egy konyha főztjét emni, van-e ennél borzalmasabb! Az aztán egyre megy Sanet Mörícznak avagy Tátrafürednek nevezik-e ezt a Zugligetet. A lényeg a nyolcz heti egy helyben való veszteglésen fekszik. Avagy Siófokon, lehet az persze Svinemünden vagy akár San Sebastianban, végigszenvedni a ruhaparádét heteken át és ott ögyelegni a napsütötte strandon, van-e ennél iszonyubb?

Nyaralni egyesegyedül a határozottan beteg embernek kell, aki nem képes egy helyből távozni, akit az utazás megakadályoz nyavalyúja gyógyításában. A fáradt, a kimerült egyn sokkal helyesebben jár, ha utra kél és nyakába vesz anyai világot, amennyi csak belefér a szabad idejébe. Sehol hosszabb ideig meg nem állapodik és soha tartós ismerkedés megkötésére nem igyekszik. A változatosság gyönyörködtet és eközben gyógyítóan hat elyütt testünkre. Csak ki, egészen ki a messze idegenbe.

Nem utolsó dolog, mikor távol megszóktott foglalkozásunktól — persze ismeretlenül

— járjuk világunkat. Így élvezzük csak igazán szabadságunkat, amelyet nem zavarnak az ismerősök terhelő kérdézősködései és a kutató szemek kíváncsi tolokódása.

A legszebb kalandok, a legkedvesebb ismerkedések, de sokszor az emlékezetes felsülések és a súlyos csalódások fűződnek ahhoz az időhöz, amelyet idegen földön, idegen emberek között töltöttünk.

Az ismeretlenség a maga varázslatos hatalmával, izgató érdekességével bátorságot, számtalanszor vakmerőséget önt ereinkbe. Amit otthon a megszokott környezet előtt képtelenek vagyunk vállalni, az az idegenben szinte nevelésesen könnyű munkáival elintézhető. Ezért tartja a közszólás, hogy senki sem lesz proféta a hazájában. A nagy mondásokat csak az ismeretlen idegen szájából hisszük el.

Amikor így a szabadságom alatti utazásomra indulok, egyedül a vasutat választom. Minek nekem ilyenkor a százhusz kilométernyi automobil sebessége, amelyen nélkülözniem kell a kellő kényelmet és a levegőáramlat által felkavart port kiló számra le kell nyelnem. De nem ülök be Fahrman repülőgépmbe sem. Minek a légvonal rövidsége a szabadságon! És azután ott fenn a kétszáz méternyi magasságban legfeljebb itt-ott egy bátrabb sas kerül a gépem orra elé, hogy rövidesen végezzon az életével. Azután nincs semmi üres levegőgrél és hűvös légáramlatnál. Ezen bizony nincs mit gyönyörködni. En már csak a föld teremtnénye maradok. Szeretem a rögtöt a maga sokféle bajával és közelről akarom látni a maga legkülönfélébb

emberével akkor, amikor van időm a szóraközásra.

Már én csak legszivesebben felülök a vasutra és megelégszem 70—80 kilométernyi lassacska tempójával. Így is eljutok a külföldre és ott aztán elterpeszkedem a luxusvonaton. Legutóbb is pompás luxus-alkalmatosságra találtam. A harmincz vagonból álló vonaton minden volt, ami az élet kényelmét megkedvelteti velünk. Az utasok nem kupékban, hanem szalonokban voltak elhelyezve, tehát semmi zárt levegő, hanem hatalmas terem szellőzött, kellemes levegője.

Azután volt külön étkező, külön dohányzó és külön társalgó zongorával. A vonaton volt fürdőszoba és borbély, aki a nők hajának rendezését is értefte. Az éjjeli nyugalomra pedig egész külön hálótermek. Ugyan kérem, melyik repülőgép, avagy melyik automobil nyujthat ennyi kényelmet!

Igen jól éreztem tehát magam, de mégis hazafelé indulva nem voltam megelégedve utam eredményével. Meg volt benne bőven a változatosság és mégis! Valami hiányzott. Ugyan mi bajom van, gondolkodtam elmélázva, hisz fényesen sikerült az ut és nincs meg a megelégedésnek az a tudata, amely megnyugvással jár és újabb utat ad az új munkához!

Alig egy napnyi távolságra voltam Wien-től, amikor a véletlen megadta a választ. Nyolcz héte ut nem volt semmi kalandom és ime, amikor magam mellett a szalonban egy egyedül utazó bájos fiatal nőt pillantottam meg, egészen átváltoztam, hirtelen megtudtam, mi hiánya volt eddig az utamnak.

is egész serege a középkori milióknak várja jó puha, meleg ágygyal a középkori ragályt; ki sem kell mozdulnia Budapestre, csak elmenni a szükség-lakások és tulsufolt bérkaszányák negyedébe, hogy az ember együtt lássa Odessza és Apulia minden szennyét, nyomorúságát. Ezekről a bűvöhelyekről, hogyha már egyszer beléjük fészkelődött, nincs az a közigazgatási apparátus, amelyik kiirtsa a ragályt. És hasonló fészkekkel tele van az ország: ahány nyomorult oláh, orosz, vagy tót kunyhó, annyi baczillustenyésztő telep, maga a nép kulturátlan, piszkos, rosszul táplált. Gyönyörű talaj a sárga kaszás számára, akit ezerszer könnyebb megállítani az ország határan, mint majd visszatoloncolni a határon túlra. Ki vállalja a felelősséget, hogyha a kaszás átlépi a határt? Mert a felelősség egészen azoké lesz, akik most még csak értekeznek, amikor tenni kellene s tenni csak akkor akarnak majd, amikor már minden cselekedet késő lesz.

Budapest, augusztus 23.

A király köszönete. Bécsből jelentik, hogy a király 80-ik születésnapja alkalmából legfelsőbb kéziratot intézett báró Burián közös pénzügyminiszterhez, melynek tartalma megegyezik a két miniszterelnökhöz intézett kéziratokéval.

A közös pénzügyminiszter Budapesten. Bécsből jelentik, hogy báró Burián közös pénzügyminiszter ma délután Budapestre utazott.

A román béketárgyalások. A román nemzeti párti képviselők, nem különben — az egy Lukács László kivételével, aki már napok óta Bukarestben tartózkodik — a volt nemzeti párti képviselők a napokban tanácskozára gyűltek össze Aradon. E tanácskozás eredményeképpen Maniu Gyula volt képviselő a hivatalos román lapokban nyilatkozatot tesz közzé, melyben legelőbb is elismeri, amiről eddigelé a nemzeti párt

A kaland! Én, a kalandvadász, nem tudtam nyolcz héten át semmit sem fogni, ahogy mi ezt műnyelven szoktuk kifejezni. De most hajrá! Most helyrepótolom a mulasztást. Nyugodtan megvártam, amíg a szalon többi utasa elvonult a dohányzóba, meg a társalgóba és mikor kettesben egyedül voltunk, megkísérlettem az ismerkedést. Az asztalon fekvő újságok közprédát képeznek, azokat mindenki olvashatja. Én mégis engedélyt kértem erre a hölgyemtől. Azután kihúztam a zsebemből egy kis francia könyvecskét és felajánlottam neki. Erre ő finom mosolylyal kijelentette, hogy olvasni egyedül angol nyelven szeret.

Megvolt az elindulás és most már sem ő, sem én nem olvastunk. Ő megkért, hogy a szigorú tilalom dacára engedjem meg a rágyújtást. Azután elővette arany tárcáját, engem is megkínált és a füstöt át hamarosan egész intím barátság fejlődött köztünk.

A szőke haju, álmagag kék szemű, vakítóan fehér bőrű angol nő orezáin remek piros rózsák gyulltak ki és lelkendezve mesélte elszomorító sorsát. A mostohája agyongyötörte és végre elzavarta az apja házából. De hisz ő angol nő, nem ijed meg az árnyékától. Eszébe jutott a sportokban való jártassága és a táncban tanúsított ügyessége. Bolondos táncztanárja volt, aki saját találmányu labdarugó tánczra oktatta három éven át. Ezt a leányokkal nevetgélve lejtették folyvást és kifigurázták vele tanárjukat. Mostani megszorulásában eszébe jutott ez a furesza táncz. Értékesebb gyűrűt pénzzé tette és elindult Wien meg Budapest felé, hogy ott a Rosacherben és a Somossyban szerencsét próbáljon. Be fogja mutatni ezt a különös tánczot

részéről hivatalos nyilatkozat még nem történt, hogy a választások előtt ő, Maniu és Mihályi Tivadar tényleg tárgyaltak a miniszterelnökkel a béke felett, azonban, mondja Maniu, e tárgyalások során egyáltalán nem volt szó a nemzeti párt programjáról s nem igaz, hogy a nemzeti párt a béke kedvéért lemondott volna a tárgyalások folyamán Erdély autonómiájára vonatkozó követelésről. Nem igaz tehát, hogy a nemzeti párt politikájában duplicitás van. Megállapítható pedig, hogy ez a duplicitás tényleg megvan. Hiszen az 1905. évi alapprogrammból kifejezetten kihagyta a románság az erdély autonómiájára vonatkozó pontot s ezt csak ama most beismert béketárgyalások után a képviselőválasztási hadjárat idején megtartott nagyszabású nemzeti konferencián vették be újra a programba, mintegy aréngóól, hogy a meghiusult béketárgyalások után dokumentálni lehessen a nép előtt, hogy most több a követelmény, mint volt 1905-ben.

A hustrágaság.

Budapest, augusztus 23.

Szégyenletesebb és bünösebb dolgot ritkán művelt még kormány, mint követ az osztrák és a magyar akkor, ha a borzasztó hustrágaság ellen nem léptet életbe gyors és sikerre vezető rendszabályokat. Minden kormánynak első és legfőbb kötelessége az, hogy a nép fizikai helyzetén javítson s hogy gondoskodjék arról, hogy a legszegényebb néposztály is olcsón és jól táplálkozhassék. Első sorban a megélhetési viszonyok javításán kellene a kormányoknak mindig dolgozniok, nehogy a rossz táplálkozás egész néposztályok degenerálására vezessen.

Ausztriában legalább az történt, hogy a hustrágaság enyhítésének módjairól egy miniszteri tanácskozás tárgyalt, nálunk azonban semmi, de semmi nem történik. A „N. Fr. Pr.“ mondja ma, hogy a parlamentben a pártok mindenféle programok alapján szervezkednek s a kormányok is mindenféle programok alapján alakulnak, de esodálatos, hogy nincs egy „husevő“

és ha ezen a két helyen beválik, az európai mulatók egytől-egyig szerződtek két-három hónapi vendégszereplésre. És mire valamennyit bejárta, lesz annyi tőkéje, amelynek kamataiból megélhet. És ha azért volna még kedve a nyilvánosság előtti ugráláshoz, kezheti a körutát újból.

Roppantul érdekelt az eset és felajánlottam lovagi szolgálataimat, amit az angol hölgyecske látszólag ezer örömmel fogadott. Nem birta a német nyelvet és így kijelentette: az első napok nehézségein majd az én segítségemmel fog könnyedén átesni.

Megbeszéltek az egész haditervet. Együtt bérlünk lakást, őt, mint a lányomat fogom szerepeltetni, mert az óriási korkülönbség folytán feleséger nem lehetett. Usztam a boldogságban, megvan a briliáns kalandom. Sokáig szövögettük még a legédesebb terveket, majd azután kissé lanyhult a beszélgetés, miközben elbájoló ének jutott füleimhez. Megkérdeztem az angol hölgyecskét, nem-e kívánja a társalgóban közlelő élvezni a szép melódiákat? Ő nemmel válaszolt, de megadta az engedélyt az én távozásomra. Biztosra vettem már a kiesikét, nem kellett féltennem senkitől, tehát éltem az adott szabadsággal és felkeredtem a társalgó felé. A vagonokon végigvezető folyosón a remek déli nővényzet, melyet díszül az egyes sarkokban elhelyeztek, ragadta meg figyelmemet, és már szólítani akartam az angol hölgyemét, hogy ő is gyönyörködjék bennük, amikor az ének újra megcsendült és én ész nélkül, vakon rohantam a társalgó felé.

Belépésemkor halk elnyújtott „aaah!“ fogadott, maga az énekesnő gunyosan barátságos mosolylyal tekintett reám. Távollétem te-

párt, amely a kormányt arra kényszeritené, hogy a husevést a nép legalsóbb néposztálya számára is tegye lehetővé, pedig a husevésnek sokkal több igazi, meggyőződszerű híve van, mint bármely politikai programnak.

Az „Egyetértés“ mai számában már megírta, hogy az osztrák minisztertanács minő rendszabályokkal akarja a hustrágaságot enyhíteni. Ezek a rendszabályok nem igen fognak célra vezetni. Ausztriának és Magyarországnak állatállománya csökkent, ijesztő módon csökkent. A hustrágaság tehát természetszerű. Ezen nem lehet azzal segíteni, hogy a vasuti szállítás valamivel olcsóbbá tétetik s hogy a községi illetékek leszállíttatnak. A fogyasztó ezeknek a rendszabályoknak hatását valójában alig érzi meg, mert a tarifák és helyi illetékek leszállítása legfeljebb csak fillérekkel fogja olcsóbbá tenni a húst a kis fogyasztó számára. Ez pedig nem sokat jelent. Igazi segítség csak abból származnék, ha a külföldről lehetne annyi húst behozni, hogy az a hustrágaságban is ellensúlyozná azt, hogy az eddigi állatbehozatali tilalom folytán állatállományunk csökkent.

A kormány hivatkozik is arra, hogy a megkötött szerb és román kereskedelmi szerződések bizonyos mennyiségű állatnak levágott állapotban való behozatalát megengedik. De ez egyelőre csak írott malaszt marad. Ismételten rámutattunk arra, hogy hiába biztosítottunk Romániának jogot arra, hogy 12.000 leölt szarvasmarhát s 60.000 leölt sertést hozhasson be, Románia nem fogja behozni. Nem fogja pedig behozni azért, mert egyrészt nincs akkora marhaállománya, hogy ennyit exportálhasson, másrészt pedig, ha már a marhaállománya ezt lehetővé is tenné, nincsenek azok a vágóhidék és hűtőházi berendezései, amelyek az ilyen levágott állapotban való exporthoz szükségesek. Azonkívül a vám és a szállítási költség is horribilis. Ép így biztosítottuk Szer-

hát feltűnt és a művész tudatos tekintete elárulta meglepedését. Azt mondták villálól fekete szemei: ugyebár, látatlanul is különbnek tartottál annál a vézna szőkeségnél és ide jöttél hangom után megüézni engem és élvezni testem arányosságát, formáim kerekdedségét, egyéniségem elbűvölő voltát. Benem pedig tényleg hirtelen megszólalt a szunnyadó érzékiség. Ez az a nő, akit nyolcz hétig kerestem. A Balsac asszonya. Harmincz és negyven között. Kívánatos külsővel, művészi ihlettel és forró temperamentummal megáldva.

Egy ideig szótlánul és tétlenül hallgattam az éneket. A zongoránál ülő borotvált képű, hosszú haju művészember sok igyekezettel és elég tudással verte a zongora billentyűit.

Az első pihenőnél azután felugrottam, odatelepedtem a zongora mellé és talán kevesebb gyakorlattal, de több érzéssel és tüzes előadással ütöttem a zongorát. Játékom magával ragadta az éneklő asszonyt is és szenvedélyünk a zenét át egybefolytani látszott.

— Ez az, ez az, — mondogattam magamban. — Senki más nem lesz a párod. Az életted árán is a tied kell, hogy legyen ez az asszony.

Megvolt ime a második kaland, rövid néhány óra alatt.

Zongorázásom alatt felszenemel egy szőke fejet láttam az ajtóban alig néhány percig. Akkor még nem tudtam, hogy ez volt bucsuja szőke hölgyecskémnek.

Az ebédnél persze a forró vérű asszony mellé ültem, aki röviden elmondta hányatott életét, amely azonban sohasem írt szűkölködéssel.

szerténé,
posztálya
a hus-
győződés-
tikai pro-

an már
tertanás
usdrága-
lyok nem
riának és
csökkent,
gaság te-
et azzal
alamivel
illetékek
a rend-
lig érzi
ek leszá-
gja ol-
számára.
segítség
ldról le-
a hus-
az eddigi
állomá-

hogy a
kedelmi
állatnak
megen-
aszt ma-
hogy
ot arra,
60.000
a nem
behozni
arhaál-
n, más-
nya ezt
ágóhídi
az ilyen
szüksé-
si költ-
k Szer-

ekintete
rillálaló
különb-
gnél és
em és
kerekt-
t. Ben-
glalt a
nyolcz
armincz
el, mű-
ummal

allgat-
rotvált
gyeke-
ra bil-

ottam,
án ke-
s tüzes
m ma-
s szen-
ott.

agam-
Az éle-
ez az

rövid
szöke
erezig-
uesuja

szony
yatott
züköl-

biárak is a jogot, hogy behozhat 15.000 levágott marhát és 50.000 levágott sertést. A szerb állatállomány talán számbelileg elegendő ehhez az exporthoz, de a marhaállomány oly silány, hogy nem bírja meg a rengeteg vámot és a horribilis szállítási költségeket. A román és szerb husbehozatal tehát csak maszlag, de a husárok csökkentésére semmi hatással sem lesz.

Az osztrák kormány egyéb terveket is dolgozott ki. Így lehetővé akarja tenni, hogy Olaszországból, Hollandiából és Franciaországból lehessen a monarchiába szarvasmarhát és sertést behozni. Ez is szépen hangzik, de ez sem ér semmit. Olaszország a saját szükségletét sem tudja fedezni s tavaly Magyarországból importált és a tenyészállatait most is Magyarországból importálja. Hollandia feleslegét Anglia és Németország veszi meg, Franciaország pedig épen csak a belföldi fogyasztását tudja valahogy ellátni. Ezekre az országokra tehát nem számíthatunk. Ép ilyen nevetséges rendszabály az Argentiniából fagyasztott állapotban való husbehozatal. Anglia ezt megcsinálta s ott ausztráliai húst esznek, amelyet fagyasztott állapotban hoznak be hat heti tengeri út után. De ott az import rendszeres. Nálunk is csak ugy gyakorolna ez hatást a husárokra, ha a fagyasztott husbehozatal rendszeresítették, mert az, hogy minden esztendőben egy hajórakomány bebocsátassék, a husárok nem csökkentheti. De arra, hogy rendszeresen lehessen Argentiniából húst behozni, gondolni sem lehet, ezt a hatalmas agrárius block mindig megakadályozná, hisz a román és szerb husbehozatalt is azzal mentegette a magyar kormány, hogy a husárokra nem fog befolyást gyakorolni.

Addig, míg a közvélemény elementáris erővel nem fogja a kormányt komoly rendszabályokra kényszeríteni s míg az állapotbehozatali tilalom fel nem függesztetik s míg az agráriusok önző és kapzsi követeléseivel

...Énekművészete kivitte a külföldre, mert sehogy sem tudott ura mellett a polgári asszony egyhangú életébe beletörődni. Mint elvált asszony, hódított, amerre megfordult, míg végül Dél-Amerika egyik dollárkirálya megajándékozta annyi pénzzel és annyi földi jóval, amennyit elképzelni se tudott volna sohasem.

Most aztán, tíz évi távollét után, a szíve vonzotta hazájába. Meg akarja nézni szülőhelyét és mindama vidékeket, amelyeken egyszer már megfordult.

— Ez az én asszonyom, — gondoltam magamban és rögtön előálltam ajánlatommal. Azt ajánlottam, vegyen maga mellé utitársnak, legyek a világ szemében férje és így kettesben csináljuk meg az utat szülőházába, ahol ő tíz év után ugyis alig tudna eligazodni.

Az észme nem talált ellenzésre. Én usztam a boldogságban és a jövőendő hetek élvezetes volta teljesen elkábitott.

Az ebéd végeztével a fiatalság táncz-kerekedett, amit mi egy sarokból nyugodtan — már amennyire a forró láva mellett nyugodtan maradhattam — szemléltünk. Wien felé közeledve az asszony arra kért, vonulnek el a szalonba, nehogy feltűnést keltsünk az utasoknál és majd a kiszállás után kimenés közben újra találkozhatunk. Az asszony újra gunyos barátsággal mosolygott és én tulbel-dogan mentem vissza szalonomba.

Utközben valami bazugságon törtem a fejem, amelylyel szökeségemmel kimentsem majd hirtelen támadt elhatározásomat, amely-nél fogva lemondok a vele való együttmaradásról.

A szalonomba lépve szöke hölgyem lükt

szemben a kormány erőlyesen állást nem foglal, addig minden ugynevezett „rendsza-bály“ csak porhintés a hiszékenyek és a reménykedők szemébe, de célra vezetni nem fog.

A horvát helyzet.

— Tomasich bán nyilatkozata. —

Budapest, augusztus 23.

A tegnapi házfelosztás után a horvát-országi pártok egyik tanácskozást a másik után tartják. Kétségtelennak látszik, hogy a bán egységes párt szervezésére a koalíciónak azok az elemei, amelyek nem mennek a bán-nal, fuzióval fognak felelni.

Tomasich bán ma hosszabb nyilatkozatot tett egy újságíró előtt a horvátországi helyzetéről. A nyilatkozat magya az, hogy ő mint „jó horvát“ — megbízható elemekből akar a horvátországi érdekek védelmére egy egységes pártot összehozni. Senki sem fog kételkedni a bánnak ebben a kijelentésében, amit kiegyesít hetünkkel azzal, hogy a bán új pártja a magyar érdekek rovására fogja ezt a köteleességet teljesíteni.

A koalíciós pártok fuziója.

Az önálló szerb párt tegnap értekezletet tartott, amelyen a következő határozatot hozták: A szerb önálló pártnak a horvát tartománygyűlésbe kiküldött képviselői az országgyűlés felosztása után értekezletre jöttek össze és rövid vita után konstatálták, hogy a politikai helyzet felfogását illetőleg a párt tagjai között teljes az összhang és semmi olyan jelenség nem merült fel, amely ezt megzavarta volna. A szerb önálló párt a horvát-szerb koalícióban látja a horvátok és szerbek nemzeti egységének egyedüli harsosát és az önálló nemzeti politikának egyedüli képviselőjét. A párt erőlyesen szembe fog szállani minden olyan „kísérlettel, amely a koalíció szétugrasztására töreked-nék, de örömmel üdvözi a koalíció kötelékébe tartozó valamennyi elemnek egy egységes horvát pártban való egyesítését, mint olyan fegyvert, amely által Horvátország helyzete kifelé megerősödik, befelé pedig a horvát-szerb vonatkozások még világosabban precizizotatnak. A szerb önálló

helyét találtam. Az én podgyászomon pedig egy névjegy feküdt, melyen bucsut mond és tudomásomra adja, hogy egyik közbeeső állomáson meglátta a wieni mulató igazgatóját és kiszállt, mert az bizonyára jobban fogja gondját viselni, mint én.

Ujjongani szerettem volna örömben, amiért ily könnyű szerrel megszabadultam a szöke szendétől.

Rémhosszu volt az óra, amíg Wien városát elértek. Hisz nem győztem megvárni a pillanatot, amikor legújabb hódításommal együtt lehetek.

A vonat megállt. Elsőnek én szálltam le. A podgyászt odalöktem egy hordár nyakába és a kijáratnál posztot álltam, várva a fekete szempárt. Vártam, vártam, mondhatnám halálmegvetéssel vártam. A vonatot újból kite-latták, az ajtókat bezárták, lélek se volt már a pályaudvaron és én még folyton mozdulatlanul álltam a helyemen. Elmélgzásomból a podgyászhordó zavart meg, jelentette a kocsim előállítását és kérdezte, mire várok.

Leírtam az asszonyt, mire a hordárom gunyosan elmondotta, hogy az már rég el-hajtatott, éppen ő vitte ki a podgyászt. Koc-siba szállva rám mutatott és megmagyarta neki, hogy értesítsen távozásáról.

Tehát ez a második is áthagyott és így a nyolcz hét nem mult ugyan el kaland nél-kül, de bizony az ilyen reménytelen és eredmény nélküli kalandokból nem kérek többet.

A vasuton két szék között szépségesen a kijózanodás földjére pottyantam. Sokat akar-tam markolni és végül semmit sem fogtam.

pártnak képviselő tagjai elvárják egyszersmind, hogy a nép most, az országgyűlésnek felosztása után, áthatva ugyanezen eszmétől részt vesz abban a választási mozgalomban, amelyet a szerb önálló párt a többi koalícióbéli párttal szolidarisan vezet.

A haladó párt és jogpárt bizottságai ma dél-előtt tartottak értekezletet, amelyen megbeszéltek azokat a módokat, amelyek mellett a koalíció kebelébe tartozó elemeket egy egységes pártba lehetne tömöríteni. Konstatálták ez alkalommal, hogy a horvát jogpártnak képviselői az Eszéken megjelenő Narodna Obrana-val, amely eddig a jogpártnak organuma gyanánt szerepelt és — mint ismeretes — a legutóbbi időben a jogpártbeli képviselők akarata ellenében Tomasich bán akció-ját támogatta, nem azonosítják magukat betű szer-int. Ezután Pinterovicot, Lorkovicot és dr. Patait megbízták, hogy dolgozzanak ki egy elabo-ratumot a fuzió dolgában. A bizottságok holnap délelőtt folytatják tanácskozásait.

A horvát-szerb koalíció plénuma ma délután félhat óraker tanácskozásra gyűlt egybe. A két óra hosszat tartó tanácskozásra Tuskán Gergely, a koa-líció elnöke, a fuzió dolgában eddig folyt tanács-kozásokról adott számot és bejelentette, hogy a Lorkovich, Pinterovic és Badaj urakból álló három tagu bizottságot megbízták azzal, hogy a fuzió mó-dozatait, valamint az új párt programját legköszöb-b e hét végeig dolgozzák ki. Az albizottság holnap ta-nácskozásra gyűl egybe, hogy a kiküldendő horvát jogpárti és haladó párti bizottságok további tárgya-lásainak anyagát kidolgozzák. Elhatározták, hogy a jövő hét folyamán a koalíciót újabb teljes ülésre hívják egybe, amelyen a tárgyalás eredményeiről és az egységes párt alakítása érdekében folyó tárgya-lásokról tétetik jelentés, mire a párt határozni fog. A választási kampányt illetőleg egy horvát és egy szerb választási bizottságot küldtek ki, melyek köz-ösen működnek és amelyek a koalíció választási teendőit végzik, különösen pedig megejtik a jel-öléseket.

Tomasich bán helyzetéről.

Egy újságíró ma fölkereste Tomasich Miklós bán, hogy véleményét megkérdezzék a horvátországi helyzet tárgyában. A bán a következő nyilatkozatot tette:

— A horvát-szerb koalíció tegnapi konferen-cziója szememre veti, hogy a koalíciót szét akartam robbantani. Ez nem volt a célom, csak olyan eg-séges pártot akartam szervezni, amelyik közzben fogja az ország érdekeit képviselni. A koalíció egyes pártjai, de a különböző pártok egyes emberei is tel-jesen különleges célokat követnek, ez pedig az or-szág kárára van, mert a személyes érdekeket és a pártérdekeket tolja előtérbe a közérdek rovására. Már Budapesten kértem a koalíciót, hogy minde-nekelőtt határozza meg a közös kormányval szemben elfoglalandó álláspontját. A koalíció embereivel ebben az időben meg is állapodtunk egy deklará-cióban, s ezt a deklarációt kellett volna nekik a magyar parlamentben fölolvasniok. A koalíció azonban ezt a deklarációt nem tette meg, hanem több koalíciós képviselő a maga külön akarata és egyéni nézete szerint nyilatkozott a budapesti lapokban, amivel egész tévesen informálták a ma-gyarországi közvéleményt a horvátországi viszonyok felől s részt nem véve a budapesti országgyűlés tár-gyalásaiban, egységes, súlylyal bíró állásfoglalás hiányában komolytalan szíben tüntették föl az egész horvát politikát. Ezekből látható, hogy a koalíció nem volt képes egységesen vezetni a horvát politikai közvéleményt. Ezt különben a tegnapi konferencia határozatai is mutatják. Azok, akik fenn szeretnék tartani a koalíciót, azt mondják, hogy egyelőre óhajtiák a koalíció fentartását, mely egységes pártalakulásra fog ve-zetni. Ez azonban csak játék a szavakkal, mely kijátszani az ország érdekeit. Nem lehet azzal a koalícióval dolgozni, amelyik a boszúállás poli-tikáját akarja folytatni, amelyiknek bizonyos ele-mei kulturpolitika örve alatt az egyháziat támad-ják. Nem lehet azzal a koalícióval dolgozni, amelyikben olyan elemek ülnek, akik ellenségei a kiegyezésnek és mégis benn maradnak egy kiegy-zési párt kötelékében. Nem lehet azokkal az ele-mekkel dolgozni, akik egy időben akarnak kor-mánypártiak lenni és ellenzékiekedni. Az új többségben olyan megbízható embereket kívánok egy egységes pártban összehozni, akik nem az én személyem, hanem az ország számára megbízha-tók. Mindent elkövettem, hogy az evolúció poli-tikáját elősegítsem, s hogy a koalíciónak leg-qlább a gyökereit megmentssem. Azonban mitte

csületes horvát ember sem engedhetem meg azt, hogy a régi koalíció csupán néveserével egyszéssé párttá proklamálja magát és ezzel félrevezesse a népet. A jövő mutatja meg, hogy kinek volt igaza. En az utolsó pillanatban is hajlandó vagyok arra, hogy egy teljes nyilvánosság előtt tartott konferencián a koalíciónak minden vádjára megfeleljek, s hajlandó vagyok meggyőzni a közvéleményt arról, hogy a koalíció feladata teljesítésére a belső szervezetében rejlt okok miatt képtelen, s akkor a közvélemény ítélhet afölött, hogy ki képviseli az ország érdekeit, ki pedig csak a koalíció külön érdekét.

Az új választások.

A bánhoz közel álló zágrábi „Obzor“ jelenté, hogy a kormánynak a választásokat elrendelő hirdetménye két-három nap múlva megjelenik a hivatalos lapban és a választások még szeptember 15-e előtt lesznek.

Budapest, augusztus 23.

Hírek az állami számvéviszkből. Dr. Dárda Sándor, az állami számvéviszék alelnöke folyó augusztus 22-én visszatért szabadságáról és átvette a számvéviszék vezetését, ahol már befejezték a pénzügyi és leltári kimutatások megvizsgálását, amelyekből az állami zárszámadás készült. Ezzel kezdetét veszi a tanácsülésekben az egyes tárcza zárszámadások végleges megállapítása, mit az összesítő és lezáró munkák követnek. A kezelési főeredmények alapján megszerkesztik az államháztartás pénzügyi, jövedelmi és vagyonszerűségét és megállapítják annak a részletes jelentésnek a szövegét, amelyvel az állami számvéviszék az államháztartás vitelét, továbbá az állami vagyon és az állami adósságok kezelése körül az előző számadási évben szerzett tapasztalatairól a törvény értelmében az országgyűlésnek beszámol. Az egész munkát az országgyűlésnek, mielőtt ismét összeül, azonnal bemutatható lesz.

Az „Überland“-földek megváltása. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök, a Torontál vármegye területén fekvő ugynevezett „Überland“-földek kormánybiztosává Papp Géza országgyűlési képviselőt nevezte ki, aki egy ízben, 1895-től 1907-ig, volt e földek kormánybiztos. Az Überland-földek milliós hitelügyleteiben a következő tíz torontálmezei község és az azokban élő birtokosok vannak érdekelvek: Nagykikinda, Taras, Josefova, Kumán, Szerbkeresztur, Basahid, Mokrin, Karlova, Franyova és Melence. Az ügy történelmi előzményeiről és mai állásáról a következőket jelentik nekünk:

A XVII. században a törökök elől Magyarországra menekült szerbek egy része mint határőr a Maros és Tisza mentén alakított határőrvidékeket telepített le. A határőrvidék felosztása után Mária Terézia idejében e határőrök egy része a Bánságba vándorolt és ezek alkották a tíz községet képező nagykikindai kerületet. A volt határőrök által elfoglalt területek urbéri földekké lettek. A XVIII. században foganatosított vízlecsapolási és földmunkák következtében nagytérjedelmű, előbb mocsaras és vizes területek használhatókká tétetvén, az urbéri földeken felül „übrig-gebliebenes Land“, röviden „Überland“ néven szintén a határőröknek engedtetett át évi bérfizetés kötelezettsége mellett. A bért időnként álapították meg, még pedig az utóbbi időben akként, hogy az évi bér egy egész Überlandért 80.000 forint pauszális összegben a kerület által fizettetett volna meg a kincstárnak; a kerület azonban rendszeren hátralelben maradt a fizetéssel.

Az Überland-földeknek a birtokok által való megváltása és a hátralelkes bér megfizetése végett a volt határőrök és a kerület sürgetéseire 1876-ban a kincstár részéről egyezkedési tárgyalások kezdtek.

Az egyezkedés a kincstárral 1882-ben történt meg. A kincstár az Überlandot a községek tulajdonába adta, a községek pedig az egyes volt határőrök utódai birtokában levő földeket az utóbbiaknak kötelesek tulajdonul tovább átadni. A szerződések szerint továbbá a tíz község együtttvéve 3.555.750 forintot vételár czimén és 545.524 forintot a fentemlített pauszális bérhátralelkes czimén kötelesek a kincstárnak fizetni. Az egyes Überland-birtokosok a község által tulajdonukba átengedett földekért a vételárt a községnek szintén kötelesek megfizetni. A községek ugyanis a szerződésekben a fentiek szerint elvállalt tartozásuk kifizetésére a Magyar Jelzálog Hitelbanktól 5 százalékos záloglevelekben 95 százalékos árfolyam és névérték után számított 6,0 százalékos törlesztés mellett negyven év alatt törlesztendő kölcsönöket vettek fel. Amikor Papp Géza, mint kormánybiztos 1895-ben az ügyek intézését a kezébe vette, a kor-

mánybiztos mellé husztagu tanácsadó testületet szervezett. Az ügyek kezelését minden irányban rendezte és helyes mederbe terelte. Kormánybiztosi működésének legfontosabb mozzanata az volt, hogy előkészítette azt a megoldást, hogy az Überland-földeket terhelő kölcsönök iránt fennálló, az összes birtokosokat terhelő egyetemlegesség megszüntetessék. Amennyiben a most újra kinevezett kormánybiztosnak sikerülni fog ebben a birtokosokat legmélvebben érintő kérdésben a bankkal megállapodásra jutni, az érdekelt birtokosok a jövőben csak egyenként, a saját birtokrészüket terhelő kötelezettségért fognak szávatolni, ami az egyes birtokosok szempontjából sokkal kedvezőbb. Ugyanesek a kormánybiztos feladata lesz perfectuálni a kölcsönfeltételek kedvezőbbé tételének ügyét is.

Az Erödsy-ügy.

— Nyilatkozat-háború. —

Budapest, augusztus 23.

A mai nap az Erödsy-ügyben egy sereg nyilatkozatot hozott, amelyek czáfolják az utolsó napok híreit. Azzal a félhivatalos hirdással szemben, mely az Erödsy fogadtatását a Transsilvania nagytermében tartott nagygyűlést imponans tüntetéssé igyekezett felfújni, ma egy magántértesülésünk azt jelenti, hogy úgy a megérkezés, mint a manifesztáció nagyon szegényes volt, mert arról gróf Teleki Sámuel, báró Kemény Kálmán, Macskási István, Turmann László és a munkapárt vezetéi, de a munkapárti közkatona is feltűnően hiányoztak.

Mai hireink a következők:

Erödsy nyilatkozik.

Erödsy Sándor főispán ma a következő nyilatkozatot tette:

Az ügyemben eljáró becsületbíró által a hétfői esti lapokban közzétett nyilatkozatra vonatkozólag szükségesnek tartom ismételtan újra kijelenteni, hogy én kimondottan azon feltétellel adtam reverzálist, miszerint csupán akkor vetem magam alá a becsületbíró döntésének, ha a becsületbíró minden egyes vádpontot illetőleg külön-külön, egyenként határoz; mint-hogy a sajtóban közreadott becsületbírói ítéletről megállapítható, hogy a bírósági döntés a felvett vádakra nézve kumulatív és nem vádpontoként egyenként hozott, de másfelől az ítéletet ügyemben eljáró megbízottaim nem is juttatták hozzám, hanem azt a bíróság elnökének visszaküldték, rém ezen ítélet abszolute nem kötelező.

Czáfolatok.

Azok a hírek, amelyek arról szóltak, hogy a Nemzeti Kaszinó állást készül foglalni Erödsy és gróf Khuen-Héderváry ellen, forgalomba hozták a Rohonczy Gedeon és gróf Ráday Gedeon nevét is. Ezzel szemben Rohonczy kijelenti, hogy az egyes lapokban az Erödsy-üggyel kapcsolatban megjelent, az ő szereplésére vonatkozó és a Nemzeti Kaszinóból vett hírek teljesen alaptalan koholmányok.

Gróf Ráday Gedeon, Pestvármegye főispánja pedig a következő nyilatkozatot tette:

Arra a hírre, hogy többemagammal mozgalmat indítottam a Nemzeti Kaszinóban az Erödsy-üggyel kapcsolatban, s tizenhat főispánnal együtt beadtam a lemondásomat, a valóság megállapítása végett kijelentem, hogy a lemondásról szóló hír alaptalan, az Erödsy-üggyel kapcsolatban semmiféle mozgalmat nem indítottam, semmiféle kijelentést nem tettem, sőt a Nemzeti Kaszinóban több, mint tíz napja meg sem fordultam.

Egyes lapok azt is megírták, hogy Bezerédj Viktor államtitkár állítólag megtagadta volna részvételét abban a bizottságban, melyet a miniszterelnök az Erödsy-ügy megvizsgálására kiküldött. Félhivatalosan egyébként a következőket jelentik az ügyről:

Egy újság az Erödsy-üggyel kapcsolatban Bezerédj Viktor belügyi államtitkáról azt írta, hogy az államtitkár kijelentette a miniszterelnöknek, hogy az Erödsy-ügyre vonatkozó vizsgálatban nem vesz részt. Ezzel szemben Bezerédj Viktor államtitkár annak a kijelentését kéri, hogy az Erödsy-üggyel kapcsolatban semmiféle nyilatkozatot nem tett.

Harezi közüldések.

A Marostorda vármegyei ellenzék egyik vezetője, Gál Sándor országgyűlési képviselő ma Budapestre érkezett és a marostordamegyei állapotokról a következőket mondotta:

— Az Erödsy-féle botrányról és ezzel szemben a vármegyei ellenzék terveiről most az ügy érdekében nem mondhatok semmit, bár volna mondani valóm. Az bizonyos, hogy az Erödsy-ügy ma már nem az Erödsy Sándor személyes ügye, hanem országos kérdéssé változott. A kormány, hogy mit szándékozik tenni ebben a dologban, mi egyelőre azzal nem törődünk. Mi most nyugodtan várjuk, hogy Erödsy mit fog csinálni. Azt hiszem, hogy mostanában nem hívhat össze közgyűlést, bár igen sok fontos kérdés vár sürgős közgyűlési megoldásra. Azt azonban nem tudom elképzelni, s bizonyosan Erödsy sem tudja, hogy az összehívandó közgyűlésen hogyan fog elnökölni. Ezt egyszerűen lehetetlennek tartom. Az alispánhelyettesítés kérdése most az egyik legfontosabb és legsürgösebb dolog, de ezt a törvény értelmében még nem lehet a legközelebbi közgyűlésen megejteni, mert még nincsen bejelentve a felfüggesztés a közgyűlésnek. A törvény pedig azt mondja, hogy annak megtörténte után következő közgyűlés napirendjére lehet kijelölni a helyettesítést. Erödsynek erre vonatkozó terve tehát egy kis halasztást fog szenvedni. Mi végig folytatjuk a harezi Erödsy Sándor ellen. Vagy mi bukunk el, vagy Erödsy, de ötven perczentre nem egyezkedünk. Nagyon téved gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, ha azt hiszi, hogy sikerül elposványosítania az ügyet, s hogy csak úgy könnyedén sikerül átsiklania a kérdésen. Mi az ügyet szóvá tesszük a képviselőházban, ami bizonyára nem lesz kellemes a miniszterelnök urnak.

KÜLFÖLD.

A hármasszövetség és Törökország. Konstantinápolyi táviratok szerint gróf Achrenthal a nagyvezér előtt a hármasszövetség hatalmainak Törökországgal szemben való magatartását úgy jellemezte, hogy a hármasszövetség *Törökország integritásáért sikra fog szállani. Ausztria-Magyarország sohasem fogja nyugodtan elnézni, ha valamely Balkán állam Macedóniában fegyveres erővel akarna területet szerezni. Ausztria-Magyarország kész beleegyezni egy 4 százalékos vámfelémelésbe és a szabadalmi törvény megalkotásába, azonban reméli, hogy az osztrák-magyar monarchia alattvalói bizonyos koncessziók kiosztásánál nem fognak mellőzést szenvedni.*

Milovánovics a kereskedelmi szerződésről. Milovánovics szerb külügyminiszter berlini lapok tudósítója előtt a következőképen nyilatkozott a szerb kereskedelmi szerződésről:

— A szerződés jó és a legtöbb kedvezmény benne foglaltatik. A létrejött szerződés jelenti a normális viszonyok helyreállítását Szerbia és a szomszéd állam között. Alig hihető, hogy akár az osztrák-magyar monarchia, akár Szerbia parlamentjeiben nagyobb ellenállásra találna, jól lehet itt is, amott is vannak elégedetlenek. Kereskedelmi jelentőségénél sokkal fontosabb a szerződés politikai jelentősége, mert tarthatatlan állapotoknak vet véget és kiküszöböli a válságos idők félreértéseinek utolsó maradványait.

Taft és Roosevelt. Taft elnök Newyork állam republikánus komitéjának elnökéhez intézett levelében kategórikusan megzáfolyta, hogy *közölte és Roosevelt között szakítás történt volna* és kijelenti, hogy ennek látszatát a reszekúosok mesterségesen igyekeztek feltüntetni.

Holnap indul agitációs útjára Roosevelt. Szeptember 11-éig 14 államban fog népgyűléseken szónokolni.

A görög választások. A vidéki kerületekben újabb jelentések szerint a *Teotokis- és Rallis-pártiak* által föllállított jelöltek helyzete javult, főleg miután a néppárt nem minden kerületben állított jelöltet. Attikában 44 néppárti jelölt közül előreláthatólag 30—32 fog győzni.

Eddig 170 olyan képviselőt választottak meg, akik a pártokon kívül állnak és valószínűleg Venizeloshoz fognak csatlakozni, mielőtt megnyílik a nemzetgyűlés. Ugyanakkor Venizelos teljesen felbontja minden összeköttetését Krétával és lemond ottani állásairól. Valószínű, hogy a Dragu-

mis-kormány lemondása után Venizelos fogja megalkotni az új kabinetet.

Párisból jelentik: Noha a görögországi választások eredménye még nem biztos, a Quai D'Orsay-a nagy az aggodalom, mert Theotokis és Rallys pártjának minden erőlködése ellenére máris erős tábora van az ugynevezett néppártnak, amelynek vezére Venizelos és nem lehetetlen, hogy ő kerül kormányra, akkor aztán tartani lehet tőle, hogy Görögországot kalandos politikába kergeti, másrészt Törökországot a végsőkig keseríti el.

Újabb jelentések szerint Venizeloszt Attikában nagy többséggel megválasztották. Kivüle a többi krétai jelölt kapta a legtöbb szavazatot. A megválasztottak között van továbbá Rhallysz, valamint a többi miniszterek, a tengerészeti és hadügyminiszter kivételével, akik nem léptek fel jelölteknek. *Levidisz és Szkouzesz* volt miniszterek megbuktak. A Rhallysz-Theotokisz-féle jelöltek több kerületben győztek. Az egyes pártok erejének végleges megállapítása egyelőre lehetetlen. Rhallysz változatlanul azon a véleményen van, hogy Venizelosznak át kell vennie a Kormányt.

A „Temps” egy munkatársa Svájcban Kréta ügyében meginterjúvolta Venizeloszt, aki kijelentette, hogy Kréta bizik a nagyhatalmak igazságosságában és hajlandóságában. Hba volna, ha a krétaiak képviselőket választanának a görög nemzetgyűlésbe, minthogy ez időszertlenül tüntetést jelentene. E nézetét sok görög és krétai osztja. Személyileg már két hét előtt, mikor Athénben keresztülutazott és jelöltséget kínáltak neki, kijelentette, hogy amíg Kréta szigetén közhivatali től be, görög mandátumot nem fogad el. Amidőn, bár görög alattvaló, tartózkodik attól, hogy a görög kérdésbe beavatkozzék, ezt azért teszi, mert mint a görög kormány feje, nem akar úgy feltűnni, mintha hijján volna a jószándéknak. Nem tartja valószínűnek, hogy későbbi választások alkalmával mandátumot vállal a görög kamarában, feltéve, hogy addig krétai hivatalától lemond. Konstantinápolyban a kormány azt ajánlotta a török sajtónak, hogy Venizelos jelöltségének kérdését ne használja igaztásra, hanem várja meg a védőhatalmak döntését.

A török pénzügyminiszter nyilatkozata. A török pénzügyminiszter, *Djavid bey*, aki hosszabb európai utjából visszatérve, jelenleg Szalonikiben időzik, egy magyar újságról előtt a következőképp nyilatkozott:

— A magyarok tudják, hogy minket a mély szimpátia és az igazi barátság érzelmek fűznek össze. Hogy Magyarország és Törökország között ezt a szimpátiát még inkább megszilárdítsuk, ezt a barátságot még elpusztíthatatlanabbá tegyük, erre a legegyszerűbb mód: érdekeink közössé tétele. A mi hatalmas birodalmunk sok tekintetben még el van maradva. A magyarok megelőztek minket országuk szociális kiépítésében és olyan fejlődést mutatnak, amely mindenkit bámulatra ragad. Minden téren, a tudományban, művészetben, iparban, mezőgazdaságban stb. a magyarok nagy előhaladást tettek. A mi intelligens, képzett és munkás magyar szomszédaink számára a próbálkozásnak tág tere nyílik nálunk. Ha hozzájuk jönnek, hogy tudásukat itt értékesítsék, tárt karokra találunk. Sőt többet mondok: akik legelőször keresnek fel minket, azok biztosak lehetnek abban, hogy rövid idő múlva megzavargodva térhetnek vissza. Ez előtt az idegenek tarthattak attól, hogy megcsalják, meglopják őket, mert nagy idegengyűlölet volt nálunk. Most azonban mindenütt rend és nyugalom van, akármit is mondjanak ellenségeink. Az idegenek akárhova mehetnek, arékkül, hogy a legkisebb nehézséget támasztanak nekik. Itt mindennemű vállalkozásnak van tere. A kormány minden könnyítést megadna azoknak a pénzesportoknak, melyek hajlandók volnának ily vállalkozásokra. Mondja meg a magyaroknak, hogy gyümölcsöztessek azt a barátságot, amely bennünket összeköt és használják fel okosan azt a teret, amely most még nyitva, szabadon áll. Az eredményekkel meg lesznek elégedve, arról biztosíthatja őket.

Az angol flottaszaporítás. Sámuel Herbert postaminiszter tegnap Salbournban beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a *flottakiadások szaporításának szerencsétlen szükségességét az idegen hatalmak flottájának gyors emelkedése okozta.* Anglia magatartása ebben a kérdésben egészen világos. Ha a többi hatalom ebben a kérdésben meg akar egyezni a flottaszaporítás megállapításában, Nagy-Britannia számára nem volna nagyobb öröm, mint ha lehetséges volna ilyértelmű megállapodásra jutni.

A bolgár hadgyakorlatok. Ferdinánd bolgár király meghívta a szerb királyt és trónörökösét, hogy vegyenek részt a bolgár hadgyakorlatokon az ősszel. A trónörökös valószínűleg eleget tesz a meghívásnak, Péter király több miniszterrel az Alsó-Dunához készül, hogy megtekintse az új szerb Duna-kikötő számára kiszemelt helyet.

A nikaraguai forradalom. Nikaraguából érkezett újabb táviratok szerint *Madriz* elnök nem menekült el, hanem Managuában maradt. Az *Esstrade* által közzétett proklamáció a testvérét, *Esstrade* tábornokot jelenti ki elnöknek.

Estrada táviratot intézett *Knor* külügyi államtitkárhoz, melyben meleg rokonszenvét nyilvánítja az amerikaiak iránt és késznek nyilatkozik, hogy Groce és Cannon amerikaiak kivégzéseért, valamint *Zelaya* és *Madriz* egyéb aktusaiért kártalanítást ad. *Chamorre* tábornok *Estrada* megérkezéséig Managuában ideiglenes elnökévé választott.

A spanyol kulturharez. Spanyol udvari körökben híresztelik, hogy több ősnemes udvari méltóság le akar mondani rangjáról és címéről, mihelyt hivatalosan is megtörténik a szakítás a Vatikánnal. E hó 28-ára a karlisták sok népgyűlést hívtak össze, amelyeket szabad ég alatt fognak megtartani. A katonaság megtette a készülődéseket, hogy azonnal elnyomhassa az esetleges lázadást.

Franciaia támadás Brazília ellen. Párisi jelentések szerint a francia mérvédő körök nagyon kellemetlenül érintette az a dolog, hogy Brazília elnökévé *Hermes de Fouseca* tábornokot választották meg, aki *Vilmos* császár kegyeltje. A tábornok ugyanis két év előtt *Vilmos* császár egyenes meghívására résztvett az elzászi nagygyakorlatokon. Eddig a franciaia közvélemény nem nyilatkozott meg ebben az irányban, most azonban a „Le Temps”, a kormány félhivatalosa, heves támadást intéz a brazíliai elnök és kormánya ellen, mert annak a franciaia ezredesnek, aki a brazíliai hadsereget modernizálta, tudtul adták, hogy nem reflektálnak tovább a működésére, holott még nem is fejezte be misszióját. A „Temps” azzal fenyegetődik, hogy Franciaország, amely Brazíliában egy félmilliárd frankon felüli összeggel van érdekelve, *pénzügyi téren fog boszút állani* azért, amiért a brazíliai kormány a német tiszteknek kedvez.

Vádak egy volt miniszter ellen. A három államférfiuból álló becsületbiróság, melyet dr. *Kuyper* volt hollandi miniszter kívánságára szerveztek, hogy vizsgálja meg az ellene emelt azon vádak, amelyek szerint az érnek adományozása körül megvesztegették, ma hozta meg ítéletét. A becsületbiróság kijelenti, hogy a tények nem engedik meg, hogy megvesztegethetőség vádjá emelhető legyen és hogy ha *Kuyper* egy miniszterársánál protegéja érdekében közrejár is, ez nem tekinthető hivatalos eseménynek. Egyébként a becsületügyi tanács nem talált bizonyítékot arra, hogy *Kuyper* pénzt kapott volna.

Ostromállapot Lisszabonban. Lisszabonban ostromállapot van. A város összes katonasága fegyverben áll, az erődökben megkettőztették a csapatokat. A hadihajók a Tájón tüzelésre készen horgonyoznak. Mindezt az intézkedést az tettes szükségessé, hogy összeesküvésnek jöttek nyomára, amely *Francot*, a volt diktátort akarja a kormányra ültetni.

Revolverrel

a menyországról.

Egy hívő lélek, akit minden hite mellett némi skrupulusok bántottak, a gyóntató atyájához meglehetősen kényes kérdést intézett.

— Hogy van az, — mondotta, — hogy a papok imára serkentik az embereket? Hisz isten, az ő minden arányokat meghaladó hatalmasságában, csak nem befolyásoltatja magát valamely imádság által! Csak nem szorult rá az istenség, mint világok fölött uralkodó lény, az emberek imádatára. Nem telettek róla, de én alacsonyabb piedesztálon állónak látnám istent, ha gyarló emberek imádságára, vagy magasztalására szorulna és megváltoztatná szándékát, aszerint, amint magasztalják, vagy imádják egyesek itt, ezen a földön.

A gyóntató atya a fogas kérdésre melére hajtotta a fejét és gondolkodott. Nyilván nem tudott kitérni, mivel hogy neki is nyílt elméje volt és így felelt:

— Fiam, isten magasztalására és imádsására nem az istennek van szüksége, hanem az embernek. A törékeny embernek jól esik hinnie, hogy van a világ fölött egy hatalmas lény, akihez eljut a fohász. Az ima, ha áhítatos szívekbe hull, vagy onnan fakad, megnyugvást kelt.

Igy a pap, akit bizonyára exkommunikáltak volna, ha hivatalosan közzéteszi valahol ezt a kijelentését. Mert a papi fanatizmus mindig és mindenhol azt hirdette, hogy igenis az jut a menyországra, aki hön és buzgón imádkozik, dicséri az istent, fizeti a stólat és egyéb papi járulékokat.

Ez hagyján! Az imádság, ha nem befolyásolhatja is istent az ő elhatározásaiban, de legalább nem ártalmas, ha más félrevezető dologgal nincs kombinálva. Például: mindjárt ártalmassá válik, ha a hívő azt hiszi, hogy minden gonoszsgot bátran elkövethet, csak imádkoznia és fohászolnia kell. Pedig ilyen dolgok elég gyakran fordulnak elő.

Most azonban, hogy egy kis variánssa legyen a papi fanatizmusnak, új elemek vegyülnek bele a hitbe. Azt hirdetik (egyelőre Spanyolországban), hogy csak az juthat a menyországra, aki revolvert vesz a kezébe. Nem elég. El is kell sütnie azt. Nem elég. Találnia is kell. Embert kell találnia. Vér folyjon a nyomában és halálhörgés következék utána.

Ezt hirdetik legújában a feketék spanyol földön. Kariistákkal szöveteztek és kitanítják azokat, akik rájuk hallgatnak, hogy vesélyeztetett vallást (alias egyházi hatalmat) revolverrel is meg kell védelmezni. Ha meghalnak maguk a revolvert kezelők, vagy meghalnak azok, akiket lepuftantanak: mind egy. Ők a menyországra fognak jutni. És ez a földolag. Mert — így folytatódik és végződik a tanítás — istennek tetsző dolgokat követnek el.

És kétségtelen, hogy lesz követőjük a vakbuzgó papoknak, akik eképen az emberben a bestiális hajlamokat ébresztik.

De más dolog is következik ebből. Az, amit maga az egyház a törtérelből olvashatna ki, ha ugyan gondolkodó elmével tudná akár a maga törtérelmét is tanulmányozni.

Az egyház vakjai sohasem riadtak vissza az ultima ratiótól. Sem tömegmészárlásokat, sem szent Bertalan-éjeket, sem spanyol inkvizíciókat nem tartottak bűnös dolgoknak. Kinpadra huzni az embert, máglyán elégetni elevenen, megöletni az utczán: mind istenes dolog volt, ha az egyház érdekében valónak mondatott.

És soha nagyobb borzalmak nem történtek, mint akkor, ha isten és a szent vallás nevében követték el azokat.

De később, mikor az emberiség észretért és rájött arra, hogy nem az a bűn, amit az ember isten ellen követ el, hanem az, amit az ember ellen vét, mindig az egyházon torolta meg, amit a papi fanatizmus a vakbuzgó em-

berek által elkövetett. Így hanyatlott alá az egyház négy évszázad óta mindig mélyebbre és mélyebbre. Így vesztette el világi hatalmát is a befolyásával együtt. Mert később bűnhődött súlyosan azokért a dolgokért, amiket előbb követett el hívői által.

S van mód, hogy Spanyolországban is megdőljön végleg az egyházi uralom, úgy az eszközt maguk a papok adják meg, akik vakmerően hirdetik, hogy revolverrel is a menyországba lehet jutni.

Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése.

Budapest, augusztus 23.

Miskolcra nagy és intenzív munkásságot fejt ki az orvosok és természetvizsgálók harminczötödik vándorgyűlése, melynek ünnepi megnyitására és első üléséről lapunk tegnapi számában beszámoltunk. A vándorgyűlés tagjai — mint Miskolcra jelentik — a református főgimnázium termeiben gyűlekeztek és ott tartották nagyfontosságú előadásait.

Az alábbiakban foglaljuk össze a ma érkezett tudósításokat:

Iskolaorvosi szakbizottság.

Dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi tanár, kórházi főorvos, a végrehajtó-bizottság elnöke nyitotta meg az értekezletet, aki konstatacióval, hogy Magyarországon eddig 583 okleveles iskolaorvos van s az elnök sajátánál állapítja meg, hogy mindössze csak 199-en tagjai az O. K. E.-nek, pedig számottevő eredményt az iskolaorvosi intézmény fejlesztése tekintetében csak akkor fogunk elérni, ha minden iskolaorvos közreműködését megnyerhetjük, ha mindannyian belépnek az iskolaorvosi szakbizottság tagjainak sorába. A nem egészen kielégítő érdeklődés mellett is eredményesen működött a szakbizottság és örömmel lehet észrevenni, hogy az iskolaorvosi intézmény tért hódít. Így már a közeli jövőben Budapest székesfőváros elemi iskolái iskolaorvosi felügyelet alá kerülnek. Szükség van az iskolaorvosi intézmény fejlesztésére, nem csupán magáért az intézményért, de mélyebbre ható okok miatt is. Az iskolaorvosi intézmény alapvető gondolata a tanuló ifjúság egészségének megvédelmezése. Azzal tehát, ha az iskolaorvosi intézmény fejlődik, javul az általános közegészségügy. Erőteljesebb lesz a jövő nemzedék és nem fognak utódaink olyan megdöbbentő szomorú jelentéseket olvasni, mint amiket olvasunk ma a mostanában országsszerte folyamatban levő sorozások eredményeiről, hogy t. i. veszedelmesen kevés a katonai szolgálatra alkalmas fiatalemberek száma. De ugyancsak az iskolaorvosi intézmény térfoglalásától várhatjuk a fertőző betegségek visszaszorítását, a tuberkulózis csökkenését és általában az egészséges életmód elterjedését. Az iskolaorvosi intézmény megerősödése a nemzeti erő gyarapodásában fog kifejezésre jutni.

Az elnök megnyitása után következett a tisztikar megválasztása.

A közegészségi egyesület.

A miskolci városházán tartotta meg ma délután 11 órakor Illósvay Lajos udvari tanácsos elnöke alatt az Országos Közegészségi Egyesület 25-ik évi rendes közgyűlését. Az elnök lelkes szavakkal ünnepelte az egyesületet huszonötödik évforduló közgyűlése alkalmából s átadta a szót az egyesület kiváló főtitkárnak, dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi magántanárnak, aki az egyesület egész évi működését fellelő titkári jelentését terjesztette elő.

Belgyógyászat.

Dr. Hutya Ferencz a budapesti állatorvosi főiskola rektora nyitotta meg az előadások sorozatát „A sertésvész elleni védőbejuttatásokról” szóló értekezésével.

Dr. Bauer Lajos gyermekorvos, a „Szent Margit”-kórház rendelő főorvosa, a csecsemőknek egy még kevésbé ismert bőrbetegségről tartott előadást. A betegség az, hogy az egész bőr anélkül, hogy a gyermeknek láza lenne, meglobosodik s azután lehámlik. Sok gyermek elpusztult ezen betegségben, miután az orvosok sem a baj eredetével, sem a gyógykezeléssel nem voltak eddig tisztában. Azt hitték, hogy a bajt valami külső fertőzés okozza s ezért csak külső kezelést alkalmaztak. Bauer főorvos kimerítő s igen érdekes előadásban kimutatta, hogy ezen bőrbaj nem külső fertőzés, hanem az anyatej idezi elő s a gyermeket az ilyen betegségtől csak úgy tudjuk megmenteni, ha az emlőtől leválasztjuk. Sőt némelykor az is elegendő, ha az emlőtől csak néhány napra választjuk le, amely idő alatt különösen lisztes táplálékot adunk a csecsemőknek. Pár napi táplálék változtatás után ismét vissza helyezzük az anyatejre. A táplálék-változtatás rendszerint olyan jó hatással van a gyermekre, hogy a különben hetekig fennállani szokott súlyos bőrbaj csakhamar rövidesen meggyógyul. A vándorgyűlésen résztvevő orvosok remélik, hogy az ismertett eljárással sok gyermeket meg fognak menteni a pusztulástól.

Saccharin és aspirin.

„Mercantilismus és gyógyászat” ezimén dr. Waldmann Fülöp szólott ezután. Évek óta ostorozza ama visszaéléseket, amelyek egy orvosi, mint gyógyszerészeti téren történnek. Ismerteti a külföldi tisztességtelen gyárosok piszkos versengését, amelyvel a titkos és reklám-orvosságokkal való gyógyászatot kultiválják. Sok szer mérget tartalmaz és mégis belekerül a forgalomba. Megemlékezik az elberfeldi aspirin ügyéről, a saccharin-kérdésről, a Puro-ról, mely huskivonatról kiderült, hogy nem felel meg az ismertett vegyi összetételnek. Különösen kiemeli annak nemzetgazdasági fontosságát, hogy a magyar orvosok a jó és kifogástalan magyar készítményeket propagálják. Ezt kívánja hazánk nemzetgazdasági ügye is. Áttér a szédelgő orvosok üzemleire egy a külföldön, mint hazánkban. Végül védelmet kér az államtól, amely törvények és rendeletekkel kell, hogy rendet teremtsen e téren.

Csecsemők táplálása.

Dr. Genersich Gusztáv egyetemi m-tanár (Kolozsvár): Az emlőn táplált csecsemők hiányos táplálásáról. Magyarországon a születések aránya ijesztően fogy. Főleg a házasságon belül született gyermekek száma apadt meg, ezzel szemben a házasságon kívül született gyermekek száma nem csökkent lényegesen. Emiatt megapadt azoknak a nőknek száma, kikhez a közellátásra szoruló csecsemőket adtuk. A dajkahiányt fokozza a nők szoptató-készségének általános csökkenése. Mindenki szabadulni szeretne csecsemőjétől. A kolozsvári menhely a legutóbb felvett 184 csecsemő közül 55-öt, tehát 29 százalékot vett fel anyja nélkül.

Az általános dajkahiány és csecsemőinkkel kiadott asszonyainknak anyagi segélyezésének szükségét megérlette a belügyminisztériumnak azt az elhatározását, hogy nemcsak megengedje azt, hogy egy asszony két csecsemőt szoptasson, de az idegen csecsemőért havi 12 korona fizetést is adhatunk.

Eddig a két gyermek szoptatása sem nem volt divatban, sem nem tartottt észszerűnek. Ezt az új rendszert előbb az intézetben ki kellett próbálni. Kísérleteket tettem a kolozsvári gyermekmenhelyen.

Kiindulásom volt Schlossmann intézetének példája, mely szerint kellő buzditással, pénzzel és bő táplálékkal bámulatos eredményeket lehet elérni. Schlossmann dajkaanyagának 204 asszony közül 138 több tejet adott 800 grammnál, 80 többet 1000 grammnál, 22 többet 1500 grammnál, 12 többet 2000 grammnál, 5 többet 3000 grammnál. Ezzel a női tejjel és jó sterilizált tehéntejjel képes volt 3-4-szer annyi csecsemőt ellátni, mint amennyi dajkája volt.

Mi, Kolozsvár, sajnos, nem tudunk oly tejbőséget konstataálni és előidézni, mint Drezdában. Igaz, sem oly jól nem tarthatjuk dajkáinkat, sem nem pénzeltethjük eléggé. A főbaj azonban az, hogy asszonyaink emlőjének tejbősítő képessége nem valami nagy és az emlők eme csökönysége miatt mi nem tudunk annyi tejet kifejni, mint Schlossmann.

Asszonyaink direkt és indirekt tejbősége sem eléggé nagy.

Nálunk továbbá a tehéntej sem nem eléggé tiszta, sem nem jól konzerválható, mert intézeteink nincsenek erre jól berendezve.

A tejbőséget a tejmenyiségnek a testfelülethez való viszonyításából kellene meghatározni, ez azonban nehezen vihető keresztül. Azért a test-súlyhoz való arányszámból indulunk ki, vagy a testkilófontú caloriák számából: Heugner testkilófontú 100 caloriát kíván. Czerny egyötöd, majd egyhatod, egyhated és a félévétől kezdve egynyelvőzed fejarányt kíván.

Nálunk ez a mennyiség nincs meg. Az egyötöd ritka, egyhatodtól egyhatedig aránylag kevesebb és az egynyelvőzadon körülüli és azon alóli arány igen gyakori.

Enek dacára alig van jó súlygyarapodás s azért a tejigényt leszállíthatom vélem egy gyermekszoptatás mellett. Tejből lehet az egyötöd-egyhatod arányos, közepes az egyhated-egynyelvő ad arányos és tejbíányos az azon alóli asszony.

Ily csekély igényekkel fellelvőve, 126 szoptató-nő közül csak 23-t (18 százalék) tejbő, 55-öt (43 százalék) közepes, 48-at (38 százalék) hiányos tejjel osztályba sorozhattam. Emellett az anyai hiány csecsemőknek száma 29 százalék volt. Tehát 184 csecsemőnk közt 55-nek anyja csak saját csecsemőjét láthatta el és 23 lett volna 120 gyermek

szoptatására kihatásnáló. A tejjefejlesztés csak hiányosan sikerült.

A 2 és 3 gyermekszoptatás azonban tejbő asszonyokkal sem sikerült. Nagyon csekély hányada volt egyre képes, de az sem hosszú időre. A legtöbbnél elsősorban a dajkált gyermek szenvedett, majd másodsorban saját gyermeke is, a dajkált gyermek a tejbíány folytán gyengül, gyengén szoptni kezdett és ha ez sokáig tartott, elpusztult.

Ugy hisszük, hogy csak az intézeti példák példantjai a dajkaságba adott csecsemőknek, kik lassan elsorvadnak az aránylagos tejbíány mellett.

Az Ehrlich-Hata 606.

Dr. Preisz Károly mindenekelőtt kijelenti, hogy a lues nem vérbetegség. A baj okozója a vérben nem is található és hogy e vér majomba oltva ilyen bajt rendszerint nem hoz létre. Az a lues ember, akinek tünete nincs, épp olyan egészséges, mint egy más ember. Az Ehrlich-féle szer, bárna hozzon a jövő, megbecsülhetetlen fegyverrel gazdagította az e betegségek ellen való védekezést. Kérdés még, hogy milyen gyakoriak lesznek a visszaesések és hányszor szabad az egészség veszélyeztetése nélkül ismételn ezt az injekciót. Lehetséges, hogy az ugynevezett sterilizáló magna itt-ott azért nem sikerül, mert a lueses elváltozásokban az erős beszűrködés folytán a vérkeringés anuyira akadályoztatott, hogy nem tudja az összes spirochaetákhoz egyenlő mértékben eljuttatni az öldöklő szert. Eppen ezért — mint már Ehrlichnek is írta — kiadós higanykezelés után, amikor már semmiféle beszűrködés nincs, kellene alkalmazni a 606-ot, hogy teljes erővel sujtson a még esetleg megmaradt spirochaetákra. Előadó dr. Spatz ezredorvossal majomkísérletek után meg akart győződni, hogy a viszonyok hogy alakulnak az Ehrlich-féle szerrel. Két majmot, melyeket előadó bemutatott, oltottak be egy-egy Ehrlich-féle szer által teljesen gyógyultnak látszó kimetszett lueses pattanás szövetével s az egyik majomnál 4 hétre rá a beoltás helyén kemény göb támadt, amelynek vizsgálata még folyik, a másik majom pedig egészséges maradt.

Dr. Szigeti Henrik temesvári kir. törvényszéki orvos törvényszéki orvosi szempontból szólott a tárgyról. Ezéltt 3 évvel a temesvári kir. törvényszék esküdtbírósga előtt lefolytatott knézi mérgekerési bűnygyben az egyik védő azzal igyekezett a dr. Felletár Emil bírósági vegyész által eszközölt vegyvizsgálat pozitív eredményét meggyengíteni, hogy azt állította, hogy a védenceze által állított arzenikummal megmérgezett férj luesben szenvedett s a délvidéki szerb és román nemzetiségi lakosságnál a nép arzent használ a betegség ellen. Ugyancsak egy halálra ítélt vádlott felmentetett, mert a per újrafelvétele során beigazdódt, hogy a fekélyesedésben szenvedő férfi arzenes kenőccsel gyógykezelte magát. E két példából is látszik, hogy az Ehrlich-féle gyógyeljárásnál rengeteg fontossága van annak a megállapításnak, hogy hány nap alatt történik a gyógygyakorlatban eddig szokatlan nagy adagban a szervezetbe vitt arzennek teljes kiküszöbölése. Javaslatot terjeszt be, amely szerint keresse meg a vándorgyűlés a magyar kir. igazságügyminisztert, hogy Felletár Emil bírósági vegyész bizza meg annak kiderítésével, hogy a nagymennyiségű arzent tartalmazó Ehrlich 606 a beoltás után hány napig, hégig vagy hónapig konstataható az elhalt hullarészében.

Sebészet.

Dr. Alexander Béla a vesebántalmak X-sugaras vizsgálatáról beszél, előadása két részre oszlik: a vesék vizsgálata; kiindulási pontot a rendes vesekép ad, innen indulva történnek a következtetések, összehasonlító képek s demonstráltak vonatkozással a vesemedence kimutathatóságára is. (Vándorvese, vesedaganat, pyelhydronephrosis.) Az előadás II. része: a vesekövekre, concrementumokra vonatkozik, magától értetődik, tekintettel van itt is a vizsgálat a vese és medenceze kóros állapotára. Medencezekő rendes vesénél, medencezekő kóros vesénél, vesemedenceze és ureter-kő, pyo-hydronephrosis mellett sok medencezekő, vesekéhegykövek. A vese megvizsgálásánál tekintetbe vétetik a tuberculotikus góczok kimutatása, épp úgy a veseszövet egy részének tönkremenetele. Nagy kiterjedésű meszesedés.

A vesekövek után áttér előadó az ureterkövekre azután a medencezében előforduló meszesedésekre (medencezefoltok) kimutatva azok fontosságát, ezután hólyagkövek egyes eseteit mutat be, bizonyítva, mily messzire terjed az X-sugaras demonstratio, t. i. a hólyagkövek rétegeinek kimutatásáig. Végtere mutatja előadó a medencezemeszesedések és kökéződmények együttesen előforduló eseteit.

Előadásokat tartottak még: dr. Fischer Ferő, dr. Farhas Ignác műtörvos a prostata teljes kiirtásáról, dr. Weisz Ferencz a prostata túltengés gyógykezeléséről, dr. Kopits Jenő a czombfejek közötti fizomadás Röntgen-képeinek demonstrálása ezimén, dr. Feketi Hugó egyetemi magántanár a hólyagtükrözés új módszereiről, Schachter Miksa

egyetemi magántanár, dr. Konrády Dániel, dr. Neubauer Adolf kórházi főorvos, Fleischmann László, Kubinyi Pál és Borbély Samu.

Közegészség és gyógyszerészet.

Dr. Kenyeres Balázs kolozsvári egyetemi tanár a lövegyverek által okozott sérülésekről tart előadást. Nagyszámu esetet ismert, amelyekben végzetes sérülések történtek a lövés folytán keletkezett sérülések megítélésénél, amennyiben az eljáró orvosok a lövés folytán keletkezett sérüléseket sem ismerték fel, azokat ütéseknak, szurásoknak, vagy egyébnek tartották amelyekben betegségeket és egyéb változásokat lövés folytán keletkezettnek vettek, amelyekben öngyilkosság esetében gyilkosságot állapítottak meg azért, mert a puská által okozott nagy roncsolást fejzecsapásoknak tartották. Saját tapasztalatai és kísérletei alapján nagy esomó készítmény, fegyver, golyó és vetített képek nagy számának bemutatásával ismerteti részletesen azokat a kérdéseket, amelyek a törvényszéki orvosi gyakorlatban fontosak és amelyek sem a beszéd, sem a fegyvertartó tárgyaló munkákban nincsenek felvéve. — Különösen kiemeli a kolozsvári törvényszéki orvostani intézetben végzett kísérletek alapján az újban mindinkább használatba jövő fegyvereknek, Browning és más hozzá hasonló ismétlőpisztolyok hatásának módját, amely lényegesen különbözik a régebben használt fekete löporral töltött fegyverek hatásától. Kísérletei alapján megállapítja a törvényszéki orvosi gyakorlatban szóba jöhető különböző fegyvereknek részben ismeretlen, részben eddig tévesen tanított hatásának módját. Utalgazítást ad a törvényszéki orvosoknak a használt fegyver, a lövéstávolság irányu végeredményében a gyilkosság, öngyilkosság vagy véletlen elkülönítése.

E szakosztályokban előadásokat tartottak rajta kívül: Halász Henrik, Konrády Dániel, Dia-lovszky Béla, és Kazay Endre gyógyszerész.

Természet- és társadalomtudomány.

Abonyi Sándor dr. egyetemi tanársegéd az Albertfalván és Meko-Mezőlegyes vidékén található leveleslábú rákról szövelt.

Iffy. Entz Géza dr. a vizekben élő összes állatok gyűjtéséről, Schafarik Ferenc „Zeolitok előfordulása Nógrád vármegyében. Veres Aladár dr. „Két hazai zeolit kémiai elnevezése. Pazár István „Magyarország természetes melhángáz forrásai“ és Bartucz Lajos „A matyók anthropológiájá“ról címmel értekezett.

Kiss Adolf, a budapesti munkásbiztosító intézet orvosa nyitotta meg az előadások sorozatát. „A munkásbiztosítás és közegészségügy“ címmel tartott értekezését. Nagyrfontosságú dolognak tartja a népbetegségek megelőzését. A munkásbiztosítás államosítása megölné az intézményt, mert az csak autonóm állapotában élhet meg.

Ibrányi Alicze, a Vöröskereszt egyetemi főnökszonnya a betegápolás fejlesztéséről szövelt. Azt javasolja, hogy miskolci mintára a többi vidéki kórházak is szervezzenek Vöröskereszt-egyleteket, ami által a budapesti ápoló iskolákat a nagyobb műveltségű nővel magasabb kiképzésére lehetne felhasználni. Külföldi példákra hivatkozik, amelyeket hazánk viszonyaira alkalmazva, betegápolásunkat külföldi nivóra emelhetnénk.

Szendé Pál dr. „Az országok szociológiája“, Rónai Zoltán dr. „Természet és a társadalom“, Novák Endre „A közegészségügyről s annak orvosi hivatással való viszonyáról.“ Czifjány Zoltán „Természet-tudomány és szociológia a magyar közoktatásban“, Postavék L. dr. „Az alkohol és vasuti szerencsétlenségek. Weisz Miksa dr. „Az alkoholisták-ról való gondoskodás és Ormos Béla dr. „Gyermekvédelmünk a gumókórházban védelem szolgálataiba állítva“ címmel tartott előadást.

KÖZIGAZGATÁS.

Ismét egy jegyzőhajsza. A „Magyar Távirati Iroda“ jelentése alapján több fővárosi és vidéki lapban meghurcolták Harsányi Gyula mezőkovácsbuzai jegyzőt „okirathamisítással vádolt“, vagy „állásától felfüggesztett jegyző“ ezimek alatt. A feljelentő azt a mezt találta ki, hogy amerikai kívándorló társaságokkal áll összeköttetésben s ez ügyben okmányt hamisított. Minden jóérzésű embert undorral tölt el az a gyűlöletből származó hajsza melyet egy mezőkovácsbuzai kereskedő folyt Harsányi ellen, ki pedig Csánádnegyének egyik legképzettebb s közséje érdekét szívós viselő jegyzője. A képviselőtestület többsége meggyőződést szerezvén Harsányi ártatlan-gárú méltányolva érdemeit — kérte vissza-

helyezését, ami minden valószínűség szerint pár nap alatt meg is fog történni. Mivel Harsányi feljelentője nem elégedett meg azzal, hogy öt felsőbb hatósága előtt és a hírlapokban meghurcolta, hanem a piacon rágalmazásokkal teljes, nyomtatott felhívásokat osztatott szét, melyekben kéri, hogy aki tud valamit Harsányi ellen, az jelentse nála; a bünvádi feljelentés megtétetett az illető ellen, aki mindenesetre méltó büntetését meg fogja kapni. Harsányit ez az évek óta tartó hajsza megbénítja közérdeki működésében, mert folytonos tüzből lévén, örökösén védekeznie kell s vivni az élet-halál harcát egzisztenciája és becsülete érdekében. Mezőkovácsbuzai nyugalma és közérdeke megkivánná, hogy ezen csunya hajsza vidrafeje egészen megtöressék.

Három tűz között.

— Terjed a kolera. —

Budapest, augusztus 23.

Három oldalról szűkül a gyürü Magyarországon körül. Észak-keletről, dél-keletről és délnyugatról halálos ölelésre nyújtja felénk karját a kolera. Magyarország remegve néz szembe a pusztító ellenséggel, de mintha lebeccsülné kissé az ellenség erejét. Komoly védekezésről, körültekintő előkészületről még csak nagyon keveset hallunk. Pedig már Svájcra is, Ausztria is megmozdultak, holott a veszedelem amott se fenyegetőbb, mint nálunk. Elvéve ugyan érkeznek szűkszavú hírek, hogy a magyar királyi államvasutak főemberei értekezletet tartottak Abbáziában és óvintézkedéseket határoztak el. Kiszivárog egy-egy hír a fővárostól is, hogy a hatóságok intézkedtek a járvány-barakkok készentartásáról. Bővebb híreink azonban nincsenek. Pedig nem ártana a közönséget tájékoztatni a veszedelemről, mielőtt még ránkülna. Ki tudja, annak idején nem lesz-e késő? Nálunk a közönségnek fogalma sincs még, hogy mit tegyen és mit ne tegyen? Holott *Triesztben* tegnap, *Pólában* pedig ma betiltották bizonyos gyümölcsfajtáknak, nevezetesen a dinnyének árusítását. Nálunk még azokról a kivételes intézkedésekről is megfeledeztek, amelyeket a tifusz idején tettek.

Pedig félünk ugyancsak van okunk. Oroszországban több félszáz ezer embernél esett áldozatul a borzasztó járványnak, amely, hiába cziáolnak hivatalosok, Ausztria határára is keresztülvágta már magát. Természetesen Olaszország is szeretné lezafolni a kolérát, de, mert azt nem teheti, legalább szépteni igyekszik. Apulia tengerparti városait végigmosták a kolerajárvány hullámai. És Fiume éppen ezekkel a városokkal tart fenn élénk összeköttetést. Jó lesz tehát emitt is résen lenni. A rémület Olaszországból átharapódott a tengerparti nyaralókra is, ahonnan különösen a magyar vendégek csapatostul menekültek.

Ma a belügyminisztérium és fővárosi tisztóri orvosi hivatal részéről is sikerült a sajtónak egy-egy nyilatkozatot kiforszírozni a kolera ellen való védekezésről. Különös, hogy minálunk az ilyesmivel mindig arra várnak, amíg a sajtó felemeli a szavát. Nyilatkozatokkal egyébként a veszedelmet elhárítani nem lehet. Ide cselekedetek, még pedig gyors és radikális cselekedetek kellenek. Az illetékes hatóságoknak maguktól kellene megnyugtani a közönséget, megismertetni őt a járvány természetével, terjedésnek okaival és végül legalább a legelőnyösebb védekezés módjaival. Egy vagy két nyilatkozat nem elég. Mert azt, aki akarja, elolvassa, aki nem akarja, nem olvassa el. A járvány már Olaszországban van, ezt nem is tagadják és Ausztriát is elérte, ha még úgy tagadják is, a természetes út most már Magyarországra felé vezet. Most semmiféle szemponttal nem lehet és nem szabad előhozakodni. Most nyíltan és leplezetlenül kell munkához látni, ha nem akarunk végzetes csapást háritani erre az amugy is szerencsétlen országra.

A járványról és a külföldön tett ellenintézkedésekről a következő tudósítást adjuk:

Állami intézkedések.

A veszedelmesen terjedő járvány ügyében ma egy újságíró felkereste a belügyminisztérium illetékes osztályát, ahol a következőket mondták az eddigi óvintézkedésekről:

— Mi már júniusban tettük meg az első óvintézkedéseket, amikor Oroszországból az első hírek érkeztek hozzánk és azóta is fokozottabb mértékben cselekedtük ezt.

Most, hogy Olaszországból hivatalosan érkeztek hozzánk a kolerajárvány hírei, természetes, hogy minden vonalon a legkeményebb szigorral intézkedünk. Most egy körrendeletet tettünk közzé, amely pontról-pontra tartalmazza azokat az intézkedéseket, melyek megóvnak bennünket a fenyegető veszedelemtől. Ezenkívül megkerestük az összes főispánokat és polgármestereket, hogy a legnagyobb szigorral gyakorolják az ellenőrzést, továbbá megkerestük a kereskedelemügyi minisztert az irányban, hogy a fertőzött határból érkező vonatokat vizsgálat alá vesse és megfigyelés alatt tartassa.

A határon az idegenek öt napig vesztegelnek s csak mikor a hatósági orvos öt nap után kijelenti, hogy az utas egészséges, csak akkor engedjük át hozzájuk. Ezt a szigorú eljárást a párisi nemzetközi megállapodás alapján tesszük. Mi mindent elkövetünk, hogy a védekezés a járvány ellen a leghatásosabb legyen, az intézkedések java azonban még csak most következik. A körrendeleti poptok be nem tartásánál pedig nem ismerünk tréfát, mert ilyen rettenetes veszedelmet csak szigorral lehet megállítani pusztító utjában.

A fővárosi előkészületek.

A főváros közegészségügyi osztályának egyik vezető embere szintén nyilatkozott a kolera elleni védekezésről:

— A főváros táviratilag értesült a külföldön bárhol előforduló kolerajárvány esetekről. Így állandóan tájékozva vagyunk, hogyan áll a fenyegető veszedelem a megtámadott országokban. A főváros különben minden intézkedést megteszt, hogy a járvány fellépését megakadályozza, illetőleg az esetleg fellépő járványt elfojtsa. Elhatároztuk, hogy ha kolerajárvány esetet észlelünk, azokat, akik a beteggel a legesélyesebb érintkezésben is voltak, a legszigorúbban elkülönítjük. Felszereltük a fővárosi baktériológiai intézetet a koleraesetek megvizsgálásához szükséges gyógyszerekkel. Ha a végzet egy akarná, hogy a fővárost is megtámadja a gyilkos veszedelem, az a reményünk, hogy ez esetben is csak szörványos esetekről lesz szó.

Ez a két nyilatkozat mindössze az, ami arról beszél, hogy Magyarországon is gondolnak a kolera-veszedelemre.

A kolera Olaszországban.

Hogy Olaszországban, ahonnan a legújabbban fenyeget a kolera, milyenek az állapotok, azt a legjobban jellemzi a következő milánói jelentés:

A kolera föllepte Apuliában pánikszerű félelemmel töltötte el egész Olaszország lakosságát. A rémületet fokozza, hogy a veszedelem olyan helyeken ütötte föl a fejét, ahol a legnehezebben lehet ellene védekezni. Es ezt jól tudják Olaszországban, azért vannak annyira megrémülve. A veszedelem híre nemcsak a népre, hanem a kormányra és a börtönré is lesújtóan hatott. Apuliának körülbelül harmadfél millió lakosa van. A vízhiány és a piszok nagyon előmozdítja a kolera terjedését. A nép, amely borkereskedéssel foglalkozik, nagyon tisztátalan. Nagy községekben lakik, de összetömörülve. Reggelenkint néha mérföldnyi távolságokat gyalogolnak be, hogy a mezőkre vagy gyümölcsösökre jussanak. Némely falunak tíz-tizenkétezer lakosa van, aránylag kis területen összezúfolva. De a városokban is, mint például *Ondriában* is, amelynek ötvenezer lakosa van, nagyon összezúfolva laknak. A városok és falvak egészségügyi ellátása igen kezdetleges és hiányos. Nincsen csatornázásuk és az életszokásuk is nagyon előmozdítja a veszedelmet. A szemetet és a szennyest vizet egyszerűen az utcára öntik vagy a lakásban hagyják. Hetenkint egyszer-kétszer végigjárja az utcákat egy kocsis, amely összeszedi a rethadó büzös hulladékot és kiviszi a mezőkre trágyának.

Ilyen viszonyok mellett nagyon nehéz a járvány terjedését megállítani Olaszországban. A kormány rendkívüli szabályokat bocsátott ki és megteszt mindent, hogy a veszedelmet csökkentse. *Luzatti* miniszterelnök a kolera fölleptének hírére rögtön megszakította nyaralását és Rómába sietett. A kormány külön egészségügyi bizottságot alakított, amelynek dr. *Ravisini* egészségügyi tanácsos az elnöke. Ravisini a kormányt elküldte a legelőnyösebb helyekre, hogy energikus intézkedéseivel elejét vehesse a kolera terjedésének. A tanácsos elrendelte, hogy a házakat és az utcákat oltott

mészszel bemázolják és a lakásokat alaposan fertőtlenítik. A betegeket rögtön eltávolítják a lakásokból s a rokonságot távol tartják tőlük. A betegségben elhunytak ruháját elégetik. A szigorú rendelet azonban nem nyugtatja meg a népet. Ré-
mülve menekülnek az emberek a fertőzött falvakból és a városokból. Ezzel természetesen csak terjesztik a betegséget.

Hivatalos jelentés szerint Apuliában a kolera bár lassan, de terjed. A halálzási arány 65-80 százalék között ingadozik. A hatóságok a kolera továbbterjedése ellen elrendelték, hogy a belföldi városokba és a külföldre szóló postacsomagokat szüntessék be.

Rómából érkező jelentések szerint a legutóbbi 24 órában konstataáltak: *Trinitapoliban* négy koleramegbetegedés és két haláleset, *Cerignolában* egy új megbetegedés halálos kimenetellel, *Margherita di Savoyában* két megbetegedés, egy haláleset, *Traniban* kilenc új megbetegedés és négy új haláleset és *Andriában* három megbetegedés, egy haláleset és *Barlettában* tíz megbetegedés és négy haláleset. *Bari* és *Foggia* tartományok más részében újabb koleraeset nem történt. Az olasz királyság más tartományaiban az egészségügyi állapotok kielégítőek és nincs jelentés arról, hogy a járvány tovább terjed.

Északai jelentések szerint *Margueritában* 5 koleragyanus megbetegedés, 2 haláleset, *Cerignolában* 2 megbetegedés, *San-Ferdinandóban* 3 koleramegbetegedés és 1 haláleset, *Trinitapoliban* 4 megbetegedés 3 haláleset, *Barlettában* 8 megbetegedés és 7 haláleset és *Traniban* 9 megbetegedés és 12 haláleset történt. Egyébütt nem fordult elő koleraeset.

50.257 halott Oroszországban.

Oroszországban még mindig óriási mértékben terjed a kolera. — Augusztus 6-tól 13-ig összesen huszonháromezerkilencszáznegyvennégy újabb koleraeset fordult elő és 10.723 ember halt meg kolerában. A kolera kitörése óta 112.985 megbetegedés és 50.257 haláleset fordult elő. *Lublíni* távirat szerint a kolera átterjedt Orosz-Lengyelországra is, ahol eddig koleraeset nem fordult elő. *Tomasovban* öt a szarlatovi kormányzóságból érkezett kozák kolerában megbetegedett. Egyikük meg is halt. Csakhamar azután öt újabb koleraesetet állapítottak meg.

Miután *Tomassov* orosz határvárosból gyanus megbetegedést és haláleseteket jelentettek, tegnap *Belzeceben* egészségügyi vizsgálóállomást szerveztek az utasok felügyelete és podgyászuk fertőtlenítése céljából.

Magyarországon és Ausztriában.

A hatóságoknak a dél-olaszországi kolera behurcolását megakadályozó intézkedései ellenére a tenger melléki fürdőhelyek közönsége állandóan nyugtalanodik és a velencei, valamint a tengerparti fürdőkben tömegesen elutazik. Tegnap este *keltős gyorsvonatot indítottak Budapest felé mintegy 700 utassal.*

Éjjel érkezett *Fiuméba* az *Ungaro Kroata Brassó* nevű gőzösön hat román földműves, akik Nápolyból visszatérve, érintették a kolerától inficiált területet. Az illetőket szigorú orvosi vizsgálatnak vetették alá és azután értesítették illetékes hatóságait, hogy még négy napig megfigyelés alatt fognak állni. Az itteni hatóságok intézkedtek, hogy minden eshetőségre a járványkórházak fel legyenek kellek szerelve.

Triesztből illetékes helyen kijelentik, hogy egyes lapokon *Triesztben* előfordult koleramegbetegedésekről szóló hírei teljesen alaptalanok.

Lembergől hivatalosan megzafolják azt a hírt, hogy *Galicziában* koleraeset vagy koleragyanus megbetegedés fordult volna elő. *Pólában* a kolera-veszedelem miatt a hatóság sürgős egészségügyi intézkedéseket tett. Így még tegnap este megtiltották *több gyümölcsfajtának*, a többi között *olaszországi dinnyének* árusítását.

Intézkedések Svájcban.

A kolera ellen Svájcban is erősen fegyverkeznek. A szövetségi tanács elhatározta, hogy *Bar* és *Foggia* olasz tartományokat kolera-veszedelmeknek jelenté ki és minden szükséges intézkedést

megtesz a járvány behurcolása ellen, valamint felszólítja a kantonok kormányait, hogy a maguk hatáskörükben tegyenek meg minden intézkedést.

EGYHÁZAK.

— (Az unitáriusok ünnepe.) A kolozsvári két-napos, nagyszabású *Dávid Ferencz-ünnepéről* az ünneplő hazai unitáriusaink és a jubileumra ideérkezett angol, amerikai és a többi külföldi vendégek tegnap *Dévára* utaztak, hogy a dévai várban, *Dávid Ferencz* fogsága és halála helyén, a vallásalapító emlékére elhelyezett emléktáblát leleplezzék. A *Dévára* utazott hazai és külföldi vendégek száma a háromszázat is meghaladta. Hétfőn reggel különvonaton indultak el. *Piskin Beér Gábor* főszolgabíró üdvözölte őket *Hunyad vármegye* nevében. A szívélyes üdvözlést *Ferencz József* püspök köszönte meg megleghangu beszédben. *Vajdahunyadon Daniló György* polgármester a város képviselőtestülete élén fogadta az unitáriusokat. A köszöntésre *Fekete Gábor* a magyarországi unitárius egyház főgondnoka válaszolt s kifejezte, hogy a régi dicsőséget és az új magyar ipari munkát jötték megmutatni *Vajdahunyadon* az idegen országokból egybesereglett kedves vendégeknek. *Odgers* az angolok nevében fejezte ki köszönetét. A vendégek nagy tetszésüket nyilvánították a városban és különösen a gyárban látottak fölött. A vonat végül *Déván* állott meg, ahol *Koncz Domokos* polgármester rendkívül nagyhatású beszédet intézett a hatalmas számú társasághoz és az unitárius egyház vezéréhez. Kijelentette többek között, hogy a város büszkén s a lélek teljes melegével kíván résztvenni *Dávid Ferencz* ünneplésében, *Ferencz József* püspök odaérkezésével *Dévának* régi vágya teljesült mostan; Régen vágyott falai között üdvözölni őt, mint a hitéletnek testvéri felfogásában és a hazaszeretben ragyogó példáját. A főpásztor mélyen meghatva köszönte meg a barátságos és hazafias üdvözlést. Az unitárius egyház — ugymond — kötelességet teljesít akkor, amikor első püspökét és alapítóját ünnepli. *Déva* a rendkívüli fényes fogadtatással megtisztelte a nagy férfi emléket. Szóla büszke erre, mert nemcsak magyar, hanem angol és amerikai unitáriusokat is vezet *Dévára*. *Harrison* angol képviselő szintén beszélt és talpraesett szavaiban kijelentette, hogy szépek *Magyarország* hegyes völgyei, de szebb a lélek lobogása, melylyel őket fogadták. A fogadáshoz óriási közönség gyűlt össze s a vasgyári zenekar, valamint a festői csángó bendérium szintén hozzájárult a meleg ünnepélyesség emeléséhez. A vendégek tiszteletére este kivilágították az egész várost, sőt a dévai várat is, melynek kivilágítása meglepően szép volt. A dévai várban elhelyezett emléktáblát ma, augusztus 23-án leplezték le.

A vendégeken kívül óriási közönség jelent meg az ünnepségen. A himnusz elneklése után *Ferencz József* püspök tartott emelkedett szellemű beszédet. Példaképpül állította oda *Dávid Ferencz* szellemét és vázolta az unitáriusok törekvéseit. Ezután leleplezték az emlékművet, amit *Fáy Béla* kamarás, a hunyadmegyei történelmi társulat elnöke vett át lendületes szavak kíséretében. *Gidó Béla* dicsőszentmártoni lelkész a magyarországi unitárius egyház koszorúját tette le az emlékre. *Józan Miklós* budapesti unitárius esperes gyönyörű alkalmi ódáját szavalta el, amit a közönség percekig tapsolt. Az angolra is lefordított ódát *Somons* klevélandi lelkész szavalta el s azután az angol és amerikai vendégek nagy szefücsokrát tette le beszéd kíséretében az emléktáblára. *Gidó* lelkész imája után a Szózatot énekeltek el, amivel az ünnepség véget ért. Az ünnep után angol istentisztelet volt. Délben háromszáz teritékes banket volt, amelyen a város közönségének színe-java megjelent. *Ferencz József* püspök mondotta az első köszöntőt a királynak. *Mara László* főispán *Zichy János* kultuszminiszter képviselőtében üdvözölte a vendégeket. *Székely Mózes* erdőfelügyelő *Mara László* főispánt köszöntötte fel. *Pap Domokos* törvényészi elnök a püspököt élte. Este vívőestély és táncmulatság volt. A vendégek a délután és az est folyamán elutaztak *Déváról*.

— (Az augsburgi katolikus nagygyűlés.) Az augsburgi katolikus nagygyűlés tegnap első zárt ülésén *Marx* elnök megemlékezett *I. Ferencz József* császár és királyról is, aki a német császárral együtt gondoskodik a béke főtartásáról. Az elnök azután fölolvasta *Merry del Val* bíboros államtitkár levelét, aki a nagygyűlésnek a szentatya apostoli áldását küldötte. A ma délelőtti ülést *Marx* főtörvényészi tanácsos, elnök (*Düsseldorf*) beszéddel nyitotta meg, melyben a *Borromei-euziklik* kiadása alkalmából a pápa ellen intézett igazságtalan támadásokra mutatott rá és kifejtette, hogy eleinte érthető volt a hívő evangélikus polgárok izgalma, nem

volt azonban érthető, hogy az izgalom miatt terjedt át ama körökre is, amelyek máskülönbén távol tartják magukat minden hitvallástól. Miután a legfőbb egyházi fórum megmagyarázta az euziklikának értelmét és ezéjját és ezzel minden félremagyarázást kizárt, nincsen semmi ok többé az izgalomra. Evangélikus polgártársainkkal, ugymond, mint eddig, ezután is békében és egyetértésben kívánunk élni és velük karöltve akarjuk közös hazánk javát előmozdítani.

— (Az új apát.) Czeldömölkről jelentik: Ma iktatták be ünnepélyesen *Hollósy Rupert* czeldömölki apátot. A beiktatás után 100 teritékű banket volt.

— (A zsolnai zsinat emlékünnep.) Megirtuk, hogy most lesz 300-ik évfordulója annak, hogy *Thurzó György*, az ország nádora 1610-ben *Zsolnára* összehívta az emlékezetes zsinatot, amely oly fontos határozatokat hozott. Ez alkalommal *Zsolnán* az evangélikusok nagyszabású ünnepségeket rendeznek, amelyek e hónap 27-én kezdődnek és 30-ig tartanak. Az ünnepségekre *Zsolnára* érkeznek: *Scholtz Gusztáv* bányakerületi püspök, *Zsilinszky Mihály* belső titkos tanácsos, bányakerületi felügyelő, *Baltik Frigyes* dunáninneni püspök, *Zelenka Pál* tiszakerületi püspök, *Gyurácz Ferencz* dunántuli püspök és báró *Prónay Dezső* egyetemes egyházi felügyelő. Az ünnepségek sorrendjét a következőkben állapították meg: A hatóságok és az egyházkerület képviselői, valamint az egyes kiküldöttek és vendégek augusztus 27-én érkeznek *Zsolnára*, amelynek pályaudvarán a vendégeket a trencsényi ág. evangélikus esperesség, a zsolnai ág. evang. egyház tanácsa, a vármegyei kiküldött bizottság, a járási szolgabíró és községi előljáróság fogadják. Délután 5 órakor a városház termében vallásos estélyt tartanak, amelynek tárgysorozata a következő: Bevezető egyházi ének, mondja *Scholtz Gusztáv* püspök. A jelenlevőket üdvözli *Laszkáry Gyula* egyházkerületi felügyelő. A zsolnai zsinat korrajzáról felolvasást tart *Zsilinszky Mihály* belső titkos tanácsos, bányakerületi felügyelő. Záró ima és ének. Este 8 órakor ismerkedési estély lesz a kaszinóban. Másnap, augusztus 28-án, vasárnap reggel 8 órakor istentisztelet lesz a zsolnai evangélikus templomban. A liturgiát végzi *Krizsán Zsigmond* trencsényi főesperes. A szentbeszédet tartja *Baltik Frigyes* dunáninneni püspök. Az istentisztelet után ünnepélyes egyházi közgyűlés veszi kezdetét. Ezen báró *Prónay Dezső* egyetemes egyházfelügyelő fog elnökölni. A közgyűlés után banket lesz a kaszinóban. Ezután kezdődnek a dunáninneni egyházkerület évi ülései, amelyek keretében lelkesítő értekezlet is lesz. Augusztus 29-én és 30-án az egyházkerület közgyűlési évi közgyűlése következik.

TÁVIRATOK.

Német szocialisták hárca.

Berlin, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) Az elberfeldi szocialdemokrata párt elhatározta, hogy a magdeburgi pártgyűlést indítványozni fogja a badeni elvtársak kizárását.

A belga királyi pár látogatása.

Berlin, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) A belga királyi pár letett arról a tervéről, hogy ellátogat *Szofióba*. A szófiai látogatás a jövő hónapra volt tervezve.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

		aug. 23.	aug. 22.	aug. 19.
<i>Newyork.</i>	Buza helyben	107 $\frac{3}{4}$	106 $\frac{1}{2}$	107
	szeptemberre	106 $\frac{3}{4}$	106	106 $\frac{1}{4}$
	decemberre	110 $\frac{1}{2}$	109 $\frac{3}{4}$	109 $\frac{1}{4}$
Tengeri szeptemberre	68 $\frac{3}{4}$	68	68 $\frac{1}{2}$	
<i>Chicago.</i>	Buza szeptemberre	99 $\frac{3}{4}$	99 $\frac{1}{2}$	99 $\frac{5}{8}$
	decemberre	104	103	102 $\frac{5}{8}$
	Tengeri szeptemberr	60 $\frac{1}{4}$	60	60 $\frac{1}{8}$

Newyork, augusztus 23. Petroleum Stand white *New-Yorkban* 7.65 (7.65). Petroleum Stand white *Philadelphában* 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.05). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.50 (12.50). Zsir Rohe és Brothers 12.75 (12.80).

Chicago, augusztus 23. Zsir decemberre 11.92 (12.10). Zsir októberre 11.92 (12.25). Szalonna short clear 12.37 (12.37). Sertéshus októberre 20.60 (20.85).

Pisszegők

titokzatos borbélyműhely előtt.

Egy Teréz-körutj borbélyműhely előtt huszhuszonöt ember áll. Idegesek, nyugtalanul topogók, de szótlanak. Némán leselkednek a nyitott ajtóban s néha-néha kíváncsi pillantást vetnek a műhelybe.

Odajön egy egyszerű ember és szépen kérdezi:

— Mi történik itt?

— Pszt — suttogják mérgesen és ráállnak az egyszerű ember lábára.

— De mégis...

— Fogja be a száját — ordítja most az egész csoport és erre a lármára újra odatövedül vagy negyven ember. Aztán megint ötven. Most már gyorsan növekszik a tömeg. A budapesti tömeg leggyorsabban gyarapszik minden tömegek közt és így két perc sem mulik, ott áll a borbélyműhely előtt háromszáz ember.

Most újra megszólal az egyszerű ember.

— Mi történik odabenn?

— Pszt — suttogják újra dühösen és néhány ököl lecsap az egyszerű ember fejére.

— De én egyetemj magántanár vagyok, talán segíthetek...

— Csak fogja be hirtelen a száját, — sziszegik mérgesen mindenfelől — csak fogja be...

Nyolczáz ember áll már némán, amikor arra jön egy barátságos idegen.

— Itt tűz van — mondja könnyedén és telefonál a tűzoltókért. A tűzoltók öt perc alatt ott teremnek. A tiszt a tömeghez lép:

— Hol a tűz?

— Pszt... pszt.

— Hol ég?

— Talán nem jártná a bagólesőjét?

Ezerkétszáz ember. A barátságos idegen így szól halkán önmagához:

— Tévedtem, itt valaki megöngyilkolta önmagát. Ide mentök kellene. És telefonál a mentőkért. A mentők megjelennek. A csapatvezető fiatal orvos udvariasan kérdezi:

— Hol vannak a sebesültek?

— Pszt... pszt.

— Mi segíteni akarunk... a mentők vannak itt...

— Csönd... csönd, a teremtést vagy menjenek a pokolba.

Kétezer ember, mentők, tűzoltók, kétszáz gyalogos, ötven lovasrendőr.

— Itt talán ingyen kenyeret osztogatnak? — kérdezi a naiv kétezeregyedik.

— A fenét — zugja a kórus.

— Itt talán állásokat lehet elnyerni?

— Ugy-e valami tudományos előadást tartanak?

— Talán technikai csoda látható?

— Kérem szépen, itt talán az Ehrlich-szerrel oltanak?

— Kérem alássan, nem valami hatósági rendelkezést hirdetnek ki?

— Pszt, pszt — zug a tömeg... Csönd legyen... Nem fogjuk meghallani...

Negyven ezer főnyi tömeg. A főkapitány érkezik. A polgármester érkezik, püspökök jönnek, a generalitás megjelenik. A főkapitány harsány hangon kérdezi:

— Mi történik itt?

— Ne kiabáljon, az istenért

— A törvény nevében újra kérdem: mi történik itt?

— Megmondom, csak ne ordítson úgy — felel egy tolongó — mert akkor nem hallunk semmit.

— Tehát mi történik odabenn?

— Janek borotválkozik és ha elmegy rendszeren mond egy tippet. Az kell majd nekünk.

*

Nem mondom, hogy egészen így esett a dolog, de ehhez hasonlóan.

Ray.

UJDONSÁGOK.

Alakuló királyság.

* * *

Bizony, bizony nagyot fordult a világ! Javára-e, hátrányára-e: vitás. Vannak, akik argumentumok egész tömegével igyekeznek bebizonyítani, hogy az a nagy világosság, mely a modern tudományokból árad, nem válik előnyére a tömegnek. A lelkek jobban hajlanak a forradalom felé és az erkölcsök veszedelmes metamorfózisokon esnek át. Ezt nevezetesen azok hangoztatják, hirdetik és terjesztik, akiknek az átalakulások kényelmetlenek: papok, egyes hatalmasságok és öröklött javak tulajdonosai.

Mások ugyanannyi, vagy talán még több argumentummal bizonyítják, hogy sohasem volt méltóbb az Ember az Emberhez (hivők így fejezik ki ezt: „isten ábrázatahoz”), mint most. Mert földi hivatásához annál méltóbb, minél tágabbá teszi látókörét s minél nagyobb területre terjeszti ki működési körét. Egy-egy új erő fölfedezése, egy-egy új igazság földerítése sokkal többet jelent, mint sok diadalmas háború. Akármennyig vitatkoznak is majd tovább ezen a kérdésen, én az utóbbiakhoz csatlakozom.

De arról már nem tud kialakulni világosan és határozottan a véleményem, hogy szebb volt-e a mult időkben valamely királyság kezdete, mint most.

Mert hajdan csakugyan nagy dolog volt az, amikor valaki a fejére királyi koronát tétethetett. A király, mint fogalom, egyenlő volt az erővel, mint fogalomhoz.

Micsoda szép dolog is lehetett hajdan, amikor egy ország népének legerősebbjei összeálltak és kiválasztották maguk közül azt, aki a legerősebbnél is erősebb volt. Mennyi nagyot kellett véghez vinnie, mily emberfölötti munkát kellett teljesítenie, mily csodaszámba menő dolgokat kellett művelnie, amíg az erős lelkek úgy meghódoltak, hogy valamennyien leborultak előtte.

De nemcsak erősnek, hanem bölcsnek is kellett lennie. Olyan bölcsnek, hogy még a gonoszokat is meggyőzze. És igazságosságra is szüksége volt hihetetlen mértékben, hogy ne csak félelmet és rettegést keltsen az ő nagy ereje, de megnyugvást is szerezzen és bizalmat tartson ébren a szívekben.

És amikor így fel volt szerelve mindennel, amit boldog sors földi halandónak nyújthatott, amikor békében legbölcsőbbnek, legigazságosabbnak, háboruban legravaszbábbnak, legvittezebbnek és leggyőzhetetlenebbnek bizonyult: egy ország népe odaállt elibe és azt mondta: légy te különb elnevezésű is, mint amilyenek mi vagyunk. Legyen a te neved: király és legyenek a jelvényeid olyanok, hogy félistenhez légy hasonlatos.

Azóta a királyság fogalma csakugyan emberfölöttivé lett, noha a népek szemében meglehetősen alászállt az értéke. Nem egy koronát viselő egyén akadt, aki, mintha célul tűzte volna ki a királyság lejárását. Több bünt követtek rá: el királyi palástok alatt, mint amennyit akár égi igazságszolgáltatás is megtorolni tudna.

De másképp is keletkezik ma egy királyság, mint hajdan. Csak nézzünk át Montenegróba, ahol éppen most készül egy. Nem a hadban való csodatétel, nem a legnagyobb erő, bölcsesség és igazságosság a föltétele és kiinduló pontja. De szükség van igen jó és okos diplomáciára. Csak jóban kell lenni és maradni a szomszéd és a többi hatalmasságokkal. Csak a többi udvarokhoz való körutazásra van szükség és ki kell eszközölni a többi király hozzájárulását. Ez az egész tudomány. Olyan prózai, amilyen csak lehet. A diplomáciai jegyzékvaltság a legprózaibb valami, amit csak el lehet képzelni. És akinek még jó családi összeköttetései vannak, akinek jó hite van az udvaroknál: az biztos lehet abban, hogy a királyi korona is a fejére fog szállni.

S ha valamikor hajdan a legnagyobb dolog és esemény volt a királyság megalakulása, úgy ma csak egy proklamációnál nem egyéb. S az emberek

minden emoció nélkül mondogatják: „Egy királynál több van a világon!” És nem is várnak válasza, amikor azt kérdezik: „Mivel lett ez: gazdagabb az emberiség kincsesháza?”

(t.)

NAPIREND. Naptár: szerda, augusztus 24.

— Róm. kath.: Bertalan ap. — Prot.: Bertalan. — Görög-orosz: augusztus 11. Euplusz d. — Zsidó: Ab 19. — A nap két reggel 5 óra 7 perczkor, nyugszik este 6 óra 57 perczkor. — A hold két este 8 óra 56 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 14 perczkor.

Az igazságügyminiszter fogad délel 12 órakor.

Petőfi-ház (erekmúzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti nyári képvására (Váci-utca 9.) Nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Könyves Kálmán nyári kiállítása (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva hétköznap 9—6 óráig. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 9—2-ig. — A Mezőgazd. Muz. 10—1. — Az Iparműv. Múzeum 9—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 2—6-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 2—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—1-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

— A német császár Boszniában. Szerajevóból jelentik: Itteni mértékadó körök semmit sem tudnak arról, hogy Vilmos császár őszszel Ferencz Ferdinánd trónörökös kíséretében látogatást fog tenni Szerajevóban. Az ujabban fölmerült híresztelés összefügg azzal a híreszteléssel, hogy a német császár őszszel Ferencz Ferdinánd trónörökössel Szlavóniába érkezik vadászatra s azután vele együtt utaznék Szerajevóba. Szerajevóban e híreknek nem adnak hitelt.

Bécsből jelentik nekünk, hogy Vilmos császár szeptember 15-én Berlinből egyenesen Magyarországra utazik, hogy résztvegyen Frigyes főherceg bélyei vadászataiban. Szeptember 16-án érkezik Vilmos császár Bélyére. A vadászatokra Frigyes főhercegen és családján kívül hivatalos Ferencz Ferdinánd trónörökös, József főherceg, Fürstenberg herceg s egy a magyar, mint az osztrák arisztokrácia több neves tagja. Mohácsról a német császár a vadászatok után Bécsbe fog utazni, ahova előreláthatólag szeptember 20-án délután fog megérkezni. Maga a király fogja Vilmos császárt a bécsi állomáson a főhercegek élén üdvözölni. A vasutól a Burgig a helyőrség csapatai sorfalat fognak állani. Szeptember 21-én este a császár visszatér Berlinbe. A bécsi látogatás idején az udvari operában diszlocadás lesz és 21-én Schönbrunnban nagy udvari ebéd. Ugyanaznap fogja fogadni Vilmos császár a 7. huszárezred tisztí küldöttségét, amely a császárnak ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából diszkardot fog átnyújtani. Terve van véve, hogy a német császár a bécsi vadászati kiállítást is meglátogassa.

— Uj kamarai elöljáró. A király dr. Lippe-Weissenfeld Rüdiger 2. sz. dzs.-e.-beli főhadnagyot, az ezredben létszámfeletti vezetés mellett, Károly Albrecht főherceg kamarai előljárójává kinevezte.

— A szász király vadászaton. Tarnisból jelentik, hogy a szász király tegnap reggel kamarásának, két szárnysegédének és udvari orvosának kíséretében ideérkezett. A pályaudvaron az udvari vadászatok vezetője fogadta a királyt, majd a vadász-kastély előtt a vadászati rendezőjének neje várta a szász királyt, aki néhány szívélyes szót intézett hozzá. A király még a délelőtti folyamán a Rajbler-vidékre ment vadászatra.

— A német trónörökös a „tilos város”-ban. Már megirtuk, hogy a német trónörökös Kinába készül. Londonból azt jelentik, hogy a német trónörökös nem az angol kormány, hanem Csin régens herceg egyenes, távirati meghívására teszi meg utazását Kinába, ami többet jelent, mint a konvencionális formáság. Különös megtisztelésben részesül a trónörökös általa is, hogy lakosztályát a „West-park”-ban, az ugynevezett tilos városban jelölték ki, ahol fejedelmi látogató még sohasem tartózkodott. A császár lakosztályai is ebben a parkban vannak.

A trónörökös az osztrák miniszterelnöknel. Ferencz Ferdinánd főherceg ma délelőtt Innsbruckból jövet automobilon Iglsba érkezett, hogy látogatást tegyen Bienerth báró miniszterelnöknel és Bienerth bárónénál. A főherceg, kinek kíséretében Rumerskirch báró főudvarmester volt, a miniszterelnök nyaralójában dejeuner vett és több órai ott tartózkodás után Innsbruckba tért vissza.

Waidhofenből jelentik nekünk: A trónörökös holnap hajnalban 3 óra 30 perczkor érkezik ide és automobilon utazik tovább Rothschild Albert és Lajos bárókkal előbb Steinbruchba, onnan Lugauba, ahol ebéd után szarvasvadászat lesz. Délután 4 órakor a trónörökös Pöchlernen át Salzburgba utazik.

A beteg czárné. A czári kabinetiroda főnöke ma Pétervárról Berlinbe érkezik, hogy a czárné megbízásából több berlini orvostanárt fölkérjen arra, hogy a czárné megvizsgálására Friedbergbe utazzanak. Azután Párisba utazik, ahol szintén több ismert nevű orvostanárt fog fölkerülni, hogy a konzultácziót részt vegyenek. A czári pár megérkezése Friedbergbe némi halasztást szenvedett, mert a czári pár csak szeptember 2-án utazik el, ugyanazonnap, amikor az özvegy czárné Darmstadtba utazik. Beavatott helyről közlik, hogy Vilmos császár sajátkezű levélben hívta meg az orosz czárt a nagy német hadgyakorlatra. Azt hiszik, hogy a czár a meghívásnak eleget fog tenni.

Gróf Apponyi Albert Kassán. Gróf Apponyi Albert és családja tegnapelőtt Kassára érkeztek és a Schalkház-szállóban vettek lakást. A grófi család hosszabb gyalogsétát tett a városban és több bejárásért eszögölt, később pedig Kozora Endre kanonok-plébános kalauzólása mellett a Nagyfejedelem és bujdosó honfitársai székesegyházi kriptájában rótták le kegyeletük adóját. Dél felé gróf Apponyi Albert Hammersberg László országgyűlési képviselő kíséretében megtekintette a város nevezetesebb középületeit.

Az ischli királysobor leleplezése. Ischliben a király szobrának holnapi leleplezése alkalmából rendezendő ünnepek ma este kezdődtek az ischli szegények javára rendezett ünnepi előadással, amelyen a felség, Ferencz Szalvator főherceg, Mária Valéria főhercegnő, Lipót bajor herceg, Gizella hercegnő, Windischgrätz herceg és neje, a cumberlandi hercegi pár, számos udvari főméltóság, a szoborbizottság tagjai és számos vendég vettek részt. A közönség az uralkodót lelkes orációkban rézesítette.

A hercegprímás Budapesten. Vaszary Károly bíró hercegprímás nemskóra befejezi balatoni nyári kuráját és sz. ptember első napjaiban Balaton-Füredről hazatér Budapestre budavári palotájába és állandóan a fővárosban fog tartózkodni. Az egyházfejedelem egészségi állapotára kitünő hatással volt a balatoni nyaralás, muló gyengeségéből is fölépült és hazatérve friss erővel fog hozzá újabb az országos egyházi ügyek vezetéséhez.

A szerb trónörökös a czár veje lesz. A belgrádi lapok feltűntek keltő hírt közölnek. Azt írják, hogy Sándor trónörökös, aki a czettinjel jubileumi ünnepekről egyenesen Pétervárra utazik és a czár vendége lesz, az új látogatja meg az orosz udvart, hogy eljegyezze a czár legidősebbik leányát.

Belgrádból jelentik, hogy teljesen alaptalanok a trónörökös eljegyzéséről terjesztett hírek.

Gáspár Imre temetése. Gáspár Imrét, a pénteken elhunyt kiváló író, ma délután 3 órakor temették el a Rókus-kórház halottasházából. A ravatalnál megjelentek volt pályatársai. Az Újságíró Egyesületet Kopár Ferencz titkár képviselte. A gyászszertartást Tihanyi Károly a Rókus-kórház plébánosa végezte, mely után írótsársai nevében Zemplényi Árpád tartott megható bucsuztatást. A gyászbeszéd után megindult a menet a rákoskeresztúri temetőbe, hol Dura Máté bucsuztatta el a halottat. Újságírói kollegái közül többen koszorút is küldtek a ravatalra, míg a Pázmány-egyesület szép koszorú küldésével rótták le kegyeletét az elhunyt iránt. A temetést a Budapest Újságírók Egyesülete rendezte.

Felfedezett Thököl-arczkép. Az ungvári püspöki irattárban Mihalik József, a magyar tudományos akadémia tagja, megtalálta Thököl Imrénének, a kurucok híres generálisának egykoru arczképét, mely el volt dugva és senki se gondolta, hogy milyen értékes maradványa a kurucz korzának. Mihalik javaslatára az idők viszontagságaitól megvésett festményt Firczak Gyula püspök ki fogja javíttatni.

Marokkóban meggyilkolt magyar. Marokkóból érkezett táviratok már néhány nap előtt jelentették, hogy az elzár-fezi uton meggyilkoltak egy osztrák alattvalót. Újabb jelentések szerint a meggyilkolt magyar alattvaló, Lusztig Kohennek hívják, Komárom-megyében született és mint mérnök működött Marokkóban. A fezi osztrák-magyar követség vizsgálatot indított az iránt, milyen körülmények között történt a gyilkosság és ettől teszi függővé a további lépéseket.

Székely Bertalan halála. Székely Bertalant a Festészeti Főiskola elhunyt nagynevű igazgatóját, gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter rendelete folytán, mint a nemzet halottját a Képzőművészeti Főiskola temetési államköltségen. Molnár Viktor államtitkár megbízta Várdai Szilárdot, a Festészeti Főiskola igazgatóját, hogy a temetésre vonatkozó rendelkezéseket tegye meg. Diszes ravatalt állítottak a szadai műteremben, melyet valóságos virágkeríté alakítottak át. A holttestet hétfőn délután diszes alpakka-szarkofágba helyezték és a Mátyásföldről átszállították Szadára. A kopsorót a család tagjain kívül Várdai Szilárd igazgató kísérte és este Szadára érkeztek. Itt már készen várta a diszes ravatal és a nagy halott most már ott pihen műtermében, virágok és gyertyalángok között. A temetés Szadán szerdán délután 5 órakor lesz. Hapál Benő budai református lelkész végzi a szertartást és a magyar királyi Operaház énekkara fog gyászdalokat előadni. A temetésre a fővárosból sokan fognak Szadára utazni. A temetés rendezése akként intézkedett, hogy a keleti pályaudvarról délután 3 óra 30 perczkor külön vonat induljon Gödöllőre. Gödöllőn kocsik fogják a résztvevni akarókat Szadára szállítani. Az első koszorút gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter küldte a ravatalra. Koszorút küldtek még: a Képzőművészeti Főiskola, a II-ik számú Festészeti Főiskola, a Képzőművészeti Társulat, a Képzőművészek Egyesülete, a Nemzeti Szalon, a Fészek és még igen sokan mások. A Nemzeti Szalon Székely Bertalan halála alkalmával, melynek az elhunyt tiszteletbeli tagja volt, kitűzte a gyászlobogót és a temetésen Dery Béla igazgató-titkár és Rubovits Márk műtáros által képviselteti magát. A nagy művész ravatalára az egyesület színeiben, kék és sárga színben pompázó koszorút helyeztek és az elhunyt fiához, Székely Árpád festőművészhez megleghangu részvétiratot intéztek.

Halál-expedíció az északi sark felé. Krisztianából egy halálra szánt ember vakmerő törekvést jelentik be. E híradás szerint a biztos halálba indult Filchner főhadnagy arktikus expedíciója, amely elérte a Spitzbergákat. Soha ennél könnyelműbb és vakmerőbb északi sark felé expedíció nem volt. Nem visz magával többet egyetlenegy száknál, mindössze két kutyája van, sátrakkal nem szerelte föl magát s így akar kitelelni az örökjég vidékén. Elsőséggel sem látta el magát. A terv ugyanis az, hogy mentől kevesebb a podgász, annál gyorsabban lehet előbbre jutni és Filchner főhadnagy, aki nem tapasztalt sarkutazó, abban reménykedik, hogy az arktikus vidéken vadászattal könnyen táplálkozhatik az expedíció. Csónakot sem visz magával a könnyelmű társaság. Egészzen a véletlenre bizza magát.

Negyven katonai intendáns a börtönben. Nagy a züllés az orosz hadseregben, mint Pétervárról jelentik: Glisinszky szenátor, aki a szibériai intendaturák megvizsgálására lett kiküldve, befejezte küldetését, amelynek az az eredménye, hogy negyven intendánst csukattatott börtönbe. Ezek közt ismert nevű tábornok is van: Choskin, az irkutszki kerület intendánsa és Partesevzski, aki az orosz-japáni háboru alatt a hátvédbeli csapatok intendánsa volt. Fleischer tábornok már évekkal ezelőtt följelentette ezt a két panamázó tábornokot, de akkor olyan nagy volt a befolyásuk, hogy nem mertek ellenük fellépni.

Egy lovasezred veszedelme. Alföldből jelentik: Ma éjjel Hillebrech birtokos heinsi birtokán nagy tűz támadt, amely három istállóépületet elhamvasztott. Az istállókban az Alföld körül gyakorlatozó lovasezrednek száz lova volt, melyek közül kilenez elpusztult és igen sok súlyosan megsebesült. Egy katona a mentési munkálataknál életét vesztette.

Dr. Hata Ehrlich felől. A berlini „Morgenpost“ egyik munkatársa beszélgést folytatott dr. Hata japán orvostudóssal. A japán orvostanár elmondotta, hogy már három esztendő óta tartózkodik Németországban s körülbelül másfél esztendő óta dolgozik Ehrlich tanárral együtt. Azokra a hírekre vonatkozóan, hogy neki is része van Ehrlich szerének fölfedezésében, dr. Hata szerényen kijelentette, hogy a vérbaj orvosságának fölfedezése kizáróan Ehrlich tanár érdeme. Ehrlich tanár már néhány évvel ezelőtt az atoxil fölfedezésével vetette meg alapját a vérbaj új kezelésének. Az új preparátumot néhány hónappal ezelőtt fedezte föl. Először állatokon próbálták ki. Emberen legelőször Pétervárott tették kísérletet az új szerrel.

Indiai tudós Körösi Csoma Sándorról. Az indiai tudós társaság kiadja az angoloknál köztiszteletben levő Körösi Csoma Sándor minden munkáját. E megbeszélhetetlen könyvek magyar nyelven még nem jelentek meg. A sajtó alá rendezte E. Denison Ross, világhírű angol tudós végzi, ki a szanszkrit, orosz, török (perza) nyelvben és irodalomban tökéletes jártassággal bír. A Calcutrában lakó Ross összegyűjtött minden adatot Csomáról s ez év elején ismertető felolvasást tartott róla Indiában. A munkáról terjedelmes tudósítást közöltek az indiai lapok. A pompás nyelvezetű, meglehetősen szerettel és nagy tudással megírt munkát megjelenésekor Kanizsáról két tudós, Halis István történész és nyelvtudós és Sáfány Károly bölcsész üdvözlő iratot küldtek Rosznak, az most négy hónap mulva a következő, magyar nyelven írt levélben válaszolt az üdvözlő iratra:

„Svadeshe pujate Raja Vidan sarvatra pujate.”

(Szanszkrit. Magyarul:

Tisztelik a szellemi királyt,

A tudományt tisztelik mindenütt.)

— Nagyon tisztelt Uram,

A való tényről tükröző mondas volt egyike a nagy Körosi Csoma Sándor első fortításainak. A igaz volt. A tudomány az egyedüli, mely bennünket felemelhet a szablonos köznapiságból a tisztább légjőba, hol nemcsak a jelennek sivar, hanem a jövő derengő képe is látható. Igazán nagyon jól esett az őszinte hang, köszönöm, így csak magyar és tudós írhat.

Csomanak köszönhetem az ideát, hogy a magyar nyelvet tanuljam és ma élvezek és tanulok. Ma tudom csak igazán méltányolni a nagy Csomanak nagy lelki erejét, a hazaszeretet azon csodás hatalmát, melylyel leküzdeni képes volt oly ember fölötti erővel, mindaz oly akadályokat mi sok számtalanokat meg tört volna. Magyar volt életben és magyar volt halálában, a közkincsé vált tudása diesténye szintén a magyar nemzeté, melynek O oly hű fia volt egész haláláig.

Itt buzgólkodó honfitársaik által rendezendő gyászbeszédnek ígérkező Csoma ünnepély közeled és újabb alkalmat fog adni megemlékezni szíves figyelmőkről hol buzditásuk nekem kitartást ad és erkölcsi sikert biztosít.

Kérem tartsanak meg továbbra és szives barátságukban és vagyok igaz tisztelő hívójuk

E. Denison Ross.

Nagy tisztogatás a czári pár látogatása előtt. Friedbergben a czári család látogatására való tekintettel több orosz s főleg zsidó családnak a rendőrség értésére adta, hogy kívánatos volna, ha önként elhagynák a várost, míg a czár a kastélyban tartózkodik.

Az amerikai magyar bevándorlók felügyelője. Már megemlékeztünk az amerikai magyarság kínos ügyéről, a Semsey-ügyről. Semsey őrnagyot, aki még Kossuth Lajos kíséretében érkezett Amerikába és ott idővel az ellis-islandi bevándorlási állomásnak lett felügyelője, a minap hírtelen elmozdították állásából, még pedig egyik alárendeltjének, William Williams-nak intrikái folytán. Az aggodé még mindig kitünően munkabíró Semseyt azzal vádolták meg, hogy részrehajló a bevándorló magyarokkal szemben, már pedig Williams cseppet se tartja kívánatos elemnek a magyar bevándorlókat. Az intrika folytán Semsey önként lemondott állásáról. Semsey lemondása roppant kínos feltűnést keltett az amerikai magyarok körében és Braun Márkus, a volt bevándorlási főfelügyelő, rögtön interveniált Semsey érdekében Taft köztársasági elnöknel. Levélileg fordult az elnökhöz, felfedvén előtte az intrikát és kérvén a Semsey őrnagy rehabilitálását. Most úgy látszik az ügyben kedvező fordulat állt be. Braun Márkus az elnöktől levelet kapott, amelyben Taft értesíti, hogy a Semsey-ügyet igazságos vizsgálat tárgyává fogja tenni. A washingtoni bevándorlási hatóságtól még mindig nem jött döntés, hogy Semsey lemondását elfogadják. Ellenben König Sámuel belügyi államtitkár magához kérlette Braun Márkust, hogy vele személyesen tárgyaljon Semsey ügyében.

Földrengés. Almeriából jelentik, hogy ott tegnap este 8 óra 15 perczkor gyenge földrengést éreztek.

— Gyilkos német herceg, mint farmer. Tizenegy éve annak, hogy Németországban leírhatatlan felháborodást keltett *Arenberg Prosper* herceg kegyetlenkedése. A herceget a gyarmatesapatokkal a délnyugatafrikai német gyarmatra küldték és Arenberg főhadnagy bízalmat vérengzést vitt véghez. Történt egyszer, hogy egy néger gyermeket hegyesvégű botjával keresztüliszurta, mert álmában sivalkodásával háborgatta. Egyik néger szolgáját lelötte, mert ügyetlenül tömte meg pipáját. A golyó rosszul talált és a szerencsén még vonaglott. Ekkor a herceg *sztálaposta a néger fejét*. Mikor a kegyetlenkedések kitudódtak, Arenberg Prosper herceget visszarendelték és katonai törvényszék elé állították. A hercegi család egyenesen a császárhoz fordult s azt vitatta, hogy Arenberg Prosper herceg fölött a katonai törvényszék nem illetékes ítélni, lévén ő uralkodó herceg, de a császár elutasította a család folyamodását és a katonai törvényszék 1899-ben *halálra ítélte a vádlottat*. A császár husz évig tartó várfogságra változtatta a halálos ítéletet, amelyből három évet a herceg ki is töltött. 1904-ben sikerült a herceg védőjének perujtást kieszközölnie és akkor szakértő orvosokkal bebizonyította, hogy Arenberg Prosper herceg elmebajos. A tárgyalás során tanuk igazolták, hogy a herceg fiatal korában patológikus kegyetlenségben lelte örömet. Kedvenc kutyaának kiszúrta a szemekét, hátgerinczükét eltörte és vonaglásukban gyönyörködött. Az ítélet felmentő volt, de kötelezték a hercegi családot, hogy helyezze el a beteg állami tébolydában. Azóta az oberodei elmegyógyintézetben ápolták Arenberg Prosper herceget. Fölvette a *Blanden* nevet és a kis Oberode helység népe nagyon megszerette. A herceg sok jót tett a szegényekkel. Most kiszabadult a tébolydából és családja elvitte Argentínába. Az egykor vérengző herceg megtörtött agastyán ma már és Argentínában farmer lesz.

— **Katonai tábor a Kenyérmezőn.** Kenyérmezőnél, Esztergom mellett, új katonai tábort rendeztek be olyanformán, hogy a megszünt üvegyár főépületét és a munkásházat célszerűen átalakították. Az új tábor befogadási képessége mintegy 8—10 zászlóalj; a tüzérség, meg a lovasság a szomszédos helységeken nyer elhelyezést. A vidék, változatos terepviszonyainál fogva, nagyon alkalmas katonai gyakorlatokra. Az 5. és 4. hadtest legényeége már a tavasz óta ezen a táborhelyen fekszik. *Frigyes főherceg* ma érkezett a táborba, hogy a csapatok fölött szemlét tartson. Augusztus 23-án és 24-én a főherceg a Pápától délre fekvő Ugodon a tüzérség lövgyakorlatait szemléli meg, azután Komáromba megy, ahol a 66. gyalogdandár fölött tart szemlét.

— **A Fehér-ház örülte.** Newyorkból jelentik, hogy egy John George Stenson-Shuball nevű vallási örültségben szenvedő ember merényletet tervezett Taft elnök ellen. Az örült kihallgatásra jelentkezett az elnöknek. Az elnök titkárának, James Sloannek feltűnt a látogató ideges viselkedése s mikor megmondotta, hogy az elnökkel vallásos ügyben óhajt beszélni, mert hite veszélyeztetve van, a titkár rögtön megállapította, hogy örüllé van dolga s átadta a detektíveknek. Mikor megmozdult, egy másfél font súlyú kalapácsot találtak nála. Shuball tiltakozott letartóztatása ellen és kijelentette, hogy kiszabadulása után boszút fog állani kintzón. Mikor megkérdezték tőle, hogy a kalapácsot miért rejtgette, azt válaszolta, hogy a hitetleneknek azzal akarta fejébe verni a szent tanokat. A rendőrség intézkedett, hogy Shuballt az örültek házába szállítsák.

— **Antisemitizmus Németországban.** A lipcsei ügyészség perbe fogta *Fritsch* Tivadar mérnököt, az ismert antisemita agitátort. Az a vád, ellene, hogy a zsidó vallást és az egyházat megsértette. A német birodalmi gyűlés antisemita pártfőnyalatai egy pártba fognak tömörülni, úgy hogy az antisemita párt 25 mandátummal fog rendelkezni.

— **Gyógyszerész-diploma és az önkéntesi jog.** A véderőről szóló törvény szerint azok a gyógyszerészek, akik csak hat középiskolai osztályt végeztek, csak abban az esetben lehetnek egyéves önkéntesek, ha besorozásuk előtt szerzik meg az okleveleket. Azok a gyógyszerészek, akik az idén végezték az egyetemet, még nem kapták meg az okleveleiket, mert az egyetem hivatalai a sok száz diploma kiállításával rendszeresen csak ősz felé készülnek el és mert a diplomát aláíró tanárok egy része nincs itthon. Mivel pedig az idén augusztusban lesz a sorozás, a gyógyszerészek attól tartanak, hogy diploma hiányában elvesztik önkéntesi jogukat. A gyógyszerészek elhatározták, hogy küldetés útján kéri a vallás- és közoktatásügyi minisztérium közbelépését a diplomák ügyében.

— **A malommunkások sztrájkja.** A malommunkások sztrájkjában változás nem állott be. A munkások a Palatinus-kertben gyűltek össze ma reggel teljes számban és megállapították, hogy sztrájkterő nincsen közöttük. Megválasztották az elöljáró bizottságot és több különböző albizottságot, amelyek a sztrájk ügyek vezetését fogják. Ma már nagy üstökben főzték az ebédet és a sztrájkoló munkások családtagjaikkal együtt a sztrájk-tanyán ebédeltek. A malomtulajdonosok azzal fenyegetődztek a délelőtti folyamán, hogy szervezetlen munkásokkal fogják megkezdeni az üzemet. Ez azonban lehetetlen, mert szervezetlen munkások nincsenek. A sztrájkoló munkások most már csak méltányos szerződés alapján hajlandók újból munkába állni. Ilyen méltányos szerződés kötése után a malommunkások szakszervezete teljes garanciát nyújt a rend fenntartása dolgában. A sztrájkolók biznak győzelmükben, mert az őrési idő alatt a malmok hosszabb ideig nem bírják ki a szünetet.

— **A tábornok szerelmei.** Németország ki nem fogja a katonai botrányokból. Már irtunk feldő, hogy a Bilsé-affér és allensteini dráma után Németországnak most egy újabb katonai botrány pattant ki, amely ugyan polgári bíróság elé került, de ez a fórum is úgy kiméli az ügy szereplőit, hogy egyrészt — oktalanul — zárt tárgyalásokat rendel el, másrészt pedig titokban tartja a botrány hőseinek nevét. Azonban ezek a nevek minden titkolódzás ellenére is kiszivárogtak és ma már tudják, hogy a botrányok szegénytelen hőse báró *Gagern* vezérőrnagy. A báró annak idején elosztotta egyik alárendelt tisztjének, *Mersmann* főhadnagynak feleségét, majd pedig, amikor a viszonyukból gyermekek születtek, ezeket magáéknak elismerte ugyan, mégis most nem akar a gyermekek nevelésével semmivel se hozzájárulni. *Mersmann* erre annál jobban rá van utalva, mert férje az egykori főhadnagy, amikor tudomást szerzett szegényéről, nem csapott se botrányt, se lármát, sőt nem is gyilkolt és párbajra se hívta *Gagern*-t, hanem egész egyszerűen megvált a német hadseregtől, elrugta magától a családi tüzhelyt és kivándorolt Svájcba, ahol azóta teljesen elállt bánatában. A feleség pedig nyomorba jutott, kivált amióta *Gagern* megtagadta tőle a támogatását. Ezért a támogatásért és a gyermektartásért perelte *Mersmann*-t asszony *Gagern* bárót, aki egyébként dicső dandár ember és ebből a pörből nőtt ki az egész skandalum. Amióta ez a pör megindult, különben kiásták *Gagern* egész múltját és kiderült, hogy a vezérőrnagy ur volta-képpen az egész karrierjét a szerelmi *kalandjainak* köszönhette és annak a kegyetlenségnek, amelyvel áldozataival elbánt. *Gagern* egyszer egy őrnagynak fiatal tizenhét éves leányát esábitotta el, akkor ugy kerülték el a botrányt, hogy a őrnagynak pénzt adtak, *Gagern* pedig soronkívüli előléptetéssel áthelyezték Karlsruheba, ahol a badeni nagyherceg szarnyegődjé lett. Itt egy festő feleségét esábitotta el és amikor a festő ezen való bánatában öngyilkossá lett, *Gagern* újabb előléptetéssel Berlinbe helyezték át. Itt kezdődött a viszony *Mersmann*-néval, amely viszony utolsó akkordja most hangzik el a bíróság előtt. Érdekes, hogy míg szerelmi botrányai nem ártottak *Gagern*-nek, sőt: nőtt miattuk rangban, tisztességben, addig a tisztársai menten diszkvalifikáltak, amikor szerelmi *kalandjai* végén megnökölt és a házvezetőnőjét vette feleségül. A családi élethez felüljárása összefért a katonatiszti kardbojt tisztességével, ellenben ezt a házasságot nem tudták megbocsátani *Gagern*-nek. És ez szegte nyakát. Nyugalomba kellett vonulnia. Idáig ezek a részletek hámozódtak ki az új botrányok során.

— **Öngyilkos szekerészkatona.** Ma délben a Hungária-fürdő egyik kabinjában *Fischer* Imre huszonkét éves, a negyedik frészekerészhez tartozó közkatona szolgálati fegyverével mellbelölte magát s mire a mentők kiérkeztek meghalt. Holttestét a XVI. számú helyőrségi kórház halottasházába vitték.

— **Házasság.** Holeszer Manó Budapestről eljegyezte özvegy *Deucht* Samuné leányát, Sárkát Ujpesten.

Heller Adolf jázskiséri fakereskedő Margitka leányát eljegyezte *Hajós* Alfréd Budapestről.

Dr. Kaposy Béla min. ígazalmazó e hó 16-án vezette oltárhoz a kri-ztinavárosi plébánia-templomban *Unterländer* Piroskát, nagymegyeri Jankó Alajos pusztateleki földművelő, törv. biz. tag és neje nevelt leányát. Tanúk voltak: Haszmann János államvasuti felügyelő és *Unterländer* Lajos m. kir. honvédelmezredes. Az esketést a völgyény nagybátyja, Szirmák Béla történelmi plébános végezte.

Kurcz Ferencz budapesti ékszer- és drágakő-kereskedő eljegyezte *Löwinger* József, *Löwinger* Izidor leányát Trencsén-Bánból.

Schneitzer József Érsekújvárról eljegyezte *Schneitzer* Jolánt Miskolcziól.

— **Elpusztult angol hadihajó.** Rémes hír érkezett Londonba. Az angol tengerészeti kormány hírt kapott, hogy a *Bedford* páncélos czirkálóhajó tegnap reggel a Samarand-hegyfoknál a korcái tengerszoros torkolatánál Quelpalt-sziget közelében megfeneklett és megtelt vízzel. A hadihajó tizennyolc főnyi személyzete tengerbe fult, a többi matróz és az egész tisztikar megmenekült. A katasztrófa részleteiről az admiráliság tegnap éjszaka csak szűkszavú jelentéseket kapott. Tegnap hajnaltájban nagy vihar kerekedett. A *Bedford* együtt horgonyzott a *Minotaur* és *Moute* czirkálókkal, de ez a két utóbbi hadihajó kénytelen volt fölszedni horgonyait és nyit tengerre menni, nehogy a magas hullámverés a *Bedford*-hoz csapja őket. Közvetlenül azután történt a katasztrófa. A brit hadihajók Honkongból és a japán hatóságoktól kértek segítséget. A kínai flottaállomás parancsnoka jelentette Londonba, hogy mentésre gondolni sem lehet, a *Bedford* elveszett, egész gépháza megtelt már vízzel. Tengerbe fult a páncélos hadihajó főmérnöke, tizenöt fűtője és két matróza. A *Bedford* az angol flotta elsőosztályu czirkálója, 1901-ben becsátották vízre, 9800 tonnás és gépei 22,000 lóerejűek, gyorsasága óránkint 23 csomó, építése 14,5 milliót emésztett fel. Londonból jelentik még nekünk: A keletázsiai flotta egy része Vej-Haj-Váj környékén gyorsasági próbákat tartott és a gyakorlatok alatt a *Bedford* czirkálóhajó zátonyra jutott. A keletázsiai flotta parancsnoka haditörvényszéket fog ülni a bűnösök kiderítésére. Valószínű, hogy a czirkálót a tengeráramlat elsodorta utirányából és mivel a *Bedford* 24 csomó gyorsasággal haladt, nagy erővel ütközött a sziklába. Mind a két páncélzata betört, úgy hogy szakértők véleménye szerint megmenteni nem lehet.

— **Bártfai fürdőélet.** Habár a fürdőzés évada vége felé jár, mégis élénk élet folyik a Kárpátok eme egyik legszebb pontján. Kitűnő honvédzenekar, gyakori koncertek, táncmulatságok stb. hozzájárulnak a vidám kedély ápolásához. Amde az „ügynevezett igazgatóság”, mely a szegényes bártfai részvénytársaság tagjaiból került ki, nem áll feladata magaslátán. Több anyagi áldozat, több szakértelem és több figyelem szükséges az ilyen nagy fürdő felvirágzásához. Közönségünk azonban türelmes és elnéző. Ennek és a romok idjárásnak köszönhető, hogy a tulzott skarlát-hírek dacára, ma is kétezerre megy a vendékek száma. Ezen szám legjobban megcáfolja a skarlátról terjesztett híreket, hiszen itt mindenki tudja, hogy az egész vidéket fél év óta skarlát-epidémia nem fordult elő. A mamák nem féltik kicsinyeik egészségét, boldogan járnak-kelnek fényes parkjaikban a jövő generáció fiait és leányait.

— **Gyilkos villám.** Zalaegerszegről jelentik: Zalatornópon nagy vihar vonult végig, amely a gabonában és gyümölcsösökben nagy kárt tett. Hordós Péter és Kovács István földművesek éppen a mezőn dolgoztak és a vihar elől az árpakeresztek között kerestek menedéket. A villám azonban lecsapott és a két munkás szörnyethalt. A villámtól a keresztek tüzet fogtak, amelyet azonban a parasztok eloltottak.

— **Lázadás egy orosz börtönben.** Az orosz orosz fegyőház mihelyében a fegyverek felázadtak. Leütötték a fegyőrt, elvették annak revolverét és azzal tüzeltek a közbelépő őrségre. Az őrség erre sortűzet adott, minckévetkezéskor négy fegyvenez meghalt, hat pedig súlyosan megsebesült.

— **Tengeri fürdő a fumei vasutasoknak.** Fiuméből jelentik: A m. kir. államvasutak igazgatósága több százezer korona költséggel tengeri fürdőt épített Fiumében vasutasok részére. A fürdőt első sorban fumeiek, orvosi rendeletre az államvasutak összes alkalmazottai használhatják. Az építési költség, a beruházási költségek és a fenntartási költségek a vasut jövedélyalapját és betegsegélyegyesületét terhelik.

— **Sikkasztó postamester.** Fiuméből jelentik: A dalmáciai szibériai postahivatal feljelentésére a rendőrség körüli Pollich postamester, aki 150.000 korona sikkasztása után megszökött. Lueavec nevű büntársa, akit Dalmáciában elfogtak, a börtönben öngyilkossági kísérletet követett el.

— **Tüvész az amerikai őserdőkben.** Megemlékeztünk az amerikai őserdők rémséges pusztulásáról. Azokról a rettenetes méreű erdőtüzekről, melyek több várost is elpusztítottak és számlálhatatlan emberéletet elemésztek. *Newyorkból* azt táviratozzák, hogy a tűz Montana államban egészen a Yellowstone-parkig terjed. Eddig százhusz emberélet veszett a tűzbe, négyszázötven elűntek. A kárt egyelőre három millió dollárra tezik. Az égő területre nagyszámú segítő csapatokat küldöttek. A távirószlopok elégték. A tűz egyszerre tizenkét különböző helyen keletkezett s ma már mintegy husz négyszög mértöldnyi terület ég. Thomsontól egész Idaho határáig nyolcvan kilométer szélességben ég az erdő. Több város teljesen elpusztult. Wallaceban negyvenöt emberélet veszett el, St. Joeben száznyolcvan. Az égő terület nagy része őserdő s lakói teljesen a maguk erejére vannak utalva, Pitts Creekben ötven munkás nem tudott másként menekülni, mint hogy egy bányában rejtöztek el. Amikor rájuk akadtak, ötven közülük hárman voltak, huszan pedig eszméletlenül feküdtek. A Northern Pacific Raivay-társaság egy vonata, amely Wallaceból menekülőket hozott magával, az égő erdőszéleken nyomtalanul elűnt. A tüvészedelem immár Washington, Oregon, Kalifornia és Brit-Kolumbia határáig is fenyegeti. Az anyagi kár óriási, de eddig meg nem becsülhető. Azt hiszik, hogy a tüvész gyújtogatás okozta. — Spokaneból táviratozzák, hogy az erdőtűz áldozatainak számát most száza becsülik. A tűz több községet, köztük Wallace (Idaho) és Henderson (Montana) községeket elpusztította. Hompsonnál (Montana) a tűz Idaho határára több mint ötven mértöldnyi hosszú vonalon pusztít.

Newyorkból jelentik még nekünk: A tüvész 93 emberáldozatot követelt és 400 ember hiányzik. Az erdőszéleken az eddigi kárt 12 millióra becsülik. Sok farm teljesen menthetetlen, mert a lángok bekerítik. *Husznál több helység elűnt a föld színéről.* Miszenlába mindennap seregeseztől érkeznek a menekültek, akik annyira ki vannak merülve, hogy az úton rognak össze. Legnagyobb részük megsebesült a tűzben. A Northern Pacific igazgatósága megértesíti azt a hírt, hogy egy vonatról nem jött hír, mely tegnap délután 42 menekülttel és 19 apácával Wallaceból Hisseula fel indult. *Valószínűleg az égő erdőben pusztult el az egész személyvonat.* Sok községben halomszámra hevernek a megszenesedett holttestek. Egyedül Wallaceban 80 a fölismerhetetlenségig megszenesedett holttestet találtak.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Hajduböszörményből jelentik: A tegnap itt megtartott országos vásáron Fehér Bálint téglavető és felesége, Tiller Borbála összetalálkoztak komájukkal, Boros Gáborral, ki házat ajánlott nekik megvételre, amit meg is vettek. A vétel öröme a fürdő-kerti korezmába mentek áldomásra, hol késő éjjelig ittak s mindhárman lerészegedtek. Fehér Bálint ezután kiment a fürdő-kert fái alá, hol lefeküdt, majd később odament a felesége is. Fehér Bálintot éjjel egy órakerében megeredt eső felébresztette s ekkor észrevette, hogy valaki vérben-fagyva fekszik mellette. Fehér az illetőben feleségére ismert, kinek fején mély seb tátongott. Fehér segítségért sietett, de az eszméletlen asszony nem tért magához és a kórházszállítás közben meghalt. Holttestét az ügyészség rendelkezése felboncolták. A csendőrség erélyesen nyomoz a gyilkos után.

— **A sikkasztó káplár halála.** Kaposvárról jelentik: Az itteni laktanyában Agoston Mihály 44. gyalogezredbeli káplár Mannlicherével föbelötte magát és szörnnyehalt. Agoston Mihályra egy önkéntes 30 korona értékű apróbb tárgyakat bízott megőrzés végett, amelyeket a káplár eladott és a büntetéstől való félelmében követte el tettét.

— **Erőszakos pénztárosnő.** A Nyár-utca és Dohány-utca sarkán lévő kávéházban tegnap éjszaka egy rendőr utasította *Dvoracsék Zsófia* kameniczi születésű harminczéves pénztárosnőt. A hevesvérű kaszírónő erre mellbevágta a rendőrt. *Dvoracsék Zsófia* ellen megindították az eljárást és hatóság elleni erőszak című letartóztatást.

— **Szédarabolta az apját.** Borzalmas és megrendítő gyilkosság történt Nyiregyházán. *Dankó József* nyiregyházai jómódu gazdálkodó ma hajnalban ittasan ment haza, midőn is a felesége veszekedni kezdett vele.

— **Még ma itt hagyom a házat,** ha fel nem hagysz ezzel a lump életmóddal! Te vagy a város szégyene!

A részeg férj ingerülten válaszolt a feleségének, később pedig rátámadt és ütni kezdte. Az asszony védtkezett, mire Dankó kést rántott elő és agyonszúrta. Mikor a gazdálkodó husz éves fia, János meglátta, hogy mit tett az atyja, fejszét ragadott és a részeg embert szédarabolta. A gyilkos fiút letartóztatták.

— **Negyvenéves magyar vasút.** Szeptember hó 7-ikén lesz negyven esztendeje, hogy az ország egyik legfontosabb vasúti vonala, a nagyváradi—kolozsvári vasút megnyitott. Ennek az Erdélyre nézve nagyfontosságú vasútnak jubileumát készülnek megülni most az érdekeltek körök és az ünnepet össze akarják kapcsolni Csányi László, Magyarország 1849. évi közlekedési minisztere emlékének megünneplésével. Csányi László volt ugyanis, aki tervbe vette a kormány debreczeni tartózkodásakor a debreczeni—nagyváradi—kolozsvári vasút kiépítését. Az ünnep előkészítése tárgyában a napokban Kolozsváron értekezlet volt, melyen *Borbély György* állami főgimnáziumi tanár, a zalaegerszegi Csányi-szoborbizottság titkára vetette fel Csányi László ünneplését. *Borbély György* ismertette a nagyváradi—kolozsvári vasút történetét, mely 1870. szeptember 7-én nyitott meg és amelyet Csányi László még erdélyi kormánybiztos korában kezdeményezett. Fejtette a vasúti vonal rendkívül közgazdasági jelentőségét, amire Csányi László hívta fel először az ország figyelmét s indítványozza, hogy az ünnepélyt Csányi László emlékével és működésének méltatásával kapcsolják össze. *Kuszkó István*, a történelmi emlékműzeum alelnöke pártolja *Borbély* indítványát s az ünnepélyt kedvező alkalomnak tartja a Csányi-szobor-alap gyarapítására. *Nagy Ferencz* nyugalmazott mozdony-felvigyázó, aki a vasuton az első mozdonyt vezette, érdekes részleteket mond el a vasút megnyitásáról, ami nagyszabású ünnepély között folyt le. *Ljovniczky* nagyváradi püspök megáldotta az első vonatot. Kolozsváron pedig a város és vármegye előkelőségei és nagy közönség fogadták. Ezután *Tatai Sándor*, *Dénes Dezső* és *Hikkel János* kolozsvári iparkamarai tisztviselők hívták fel az értekezlet figyelmét arra, hogy az iparkamara levéltárában a vasutról és Csányi működéséről számos becses adat van s végül egy végrehajtó-bizottságot küldöttek ki az ünnepély előkészítésére.

— **Spiritista író rejtélyes halála.** Dodmore Frank nevű angol spiritista író napokkal ezelőtt elűnt és most hosszas keresés után rátaláltak a malvorni golfpálya mellett egy pocsolyában holtan. A holttest, mely alkalmasint több napig feküdt a vízben, nem mutat semmiféle külső erőszakra valló nyomokat. A halál oka egyelőre rejtélyes. A szerencsétlen ember e hónap 11-én este levelet kezdett írni az anyjának, de abbahagyta az írást és malvorni villájából elment sétálni azzal, hogy majd hazatértekor folytatja a levelet.

— **Romboló felhőszakadás.** Bécsből jelentik, hogy az északnyugati vasút Buntersdorf és Cellerdorf állomásaival tegnap este óta minden összeköttetés megszakadt. Tegnap a vonalon óriási felhőszakadás volt, amely nemcsak a vasúti vonalat rongálta meg, hanem a műszereket is elpusztította, úgy hogy az okozott kár mértékét eddig megállapítani nem lehet. A tegnap esti gyorsvonat az államvasút vonalán érkezett meg. A berlini gyorsvonat, amelynek ma reggel kellett volna megérkeznie, délelőtt tíz óráig nem érkezett meg.

— **Öngyilkos járásbíró.** Orsováról jelentik: *Salamon Béla* nyug. aljárásbíró halva találták lakásán. A vizsgálat kiderítette, hogy az évek óta nagybeteg bíró agyonlőtte magát.

— **A debreczeni főiskola ut tanéve.** A debreczeni ref. főiskolában a theol., jogi- és bölcsészeti szakon a beiratkozás szeptember nyolcz első napján történik. E határidőn túl további nyolcz nap alatt az akad. igazgató engedélyezheti a főlvételt. Elháríthatatlan akadályok bizonyítása esetén a tisztintuli egyházkerület püspöke október 12-éig a főlvételt megengedheti. Azok, kik katonai tényleges szolgálatukat október 1-én fejezik be, október nyolcz első napján vétetnek föl. Az új tápintézetbe 120 korona félvői díj fizetése mellett bármely akad. hallgató — valláskülönbség nélkül — főlvehető. Jó előmeneteli és szegénysorsu hallgatók 80, 60 és 30 korona félvői díj mellett vétetnek föl. A főlvételt írást az egyes fakultások dékánjaihoz kell folyamodni.

— **Botozási botrány Törökországban.** Pavlov úszkúbi képviselő, a török parlament egyik köztiszteletben álló tagja, írásbeli panaszt tett a nagyvezérnél, hogy azok a katonák és csendőrök, akik az úszkúbi szandzsákban a fegyverek elkobzásával vannak megbízva, több helyütt brutáliskodtak a bolgár paraszttal és megbotozták őket. Nem kimélték az öreg, magukkal tehetetlen agastyánokat és a kis gyermekeket sem, ami akkora rémületet keltett a lakosságnál, hogy tömegesen menekültek a hegyek közé. Pavlov panaszában személyes utánjárás alapján részletezi a hatóságok kegyetlenkedéseit. A panasz kinos benyomást tett a Portán és a hadügyminiszter táviratilag intézkedett a szigorú vizsgálat elrendelése iránt.

— **A koronaörség betörője.** A koronaörségen történt lopás dolgában *Prilafka* őrnagy-hadbíró folytatja a vizsgálatot. Ma délelőtt *Halász* koronaör-százados, alosztályparancsnokot hallgatta ki. Azonkívül megjelent a koronaörségen *Szöllőssy* főhadnagy-hadbíró egy fogháztiszt kíséretében és sorban kihallgatta a kaszárnya lakóit. Elsősorban azokat a honvédeket, akik a koronaörségen vannak elszállásolva és akik mint mechanikusok az automobilosztály iskolájába vannak beosztva. A vizsgálat eddig egészen kezdetleges állapotban van. Néhány detektív most is állandóan a koronaörségen tartózkodik és a parancsnokság rendelkezésére áll. Ma úgy látszott, mintha fordulat állott volna be ebben a rejtelmes ügyben. A Logody-utca 13. számú házban lakik egy nyolczvanéves asszony, *Vogel* Károlyné, aki felment lovag *Anders* őrnagyhöz és elmondotta, hogy a koronaörségi pénztár kifosztója egy szürkeruhás fiatalember, akit hetek óta lát ólalkodni a laktanya körül. A lopás reggelén hét óra után jött ki a kaszárnyából. A koronaörségen örömet keltett *Vogelné* vallomása. Rögtön telefonáltak *Krecsányinak* és a detektívek lázasan kutatták a szürkeruhás fiatal. Ma aztán megtalálták, vagyis az illető személyesen jelentkezett a főkapitányságon. *Szentkereszt* detektív rögtön átkísérte a szürkeruhás embert a Logody-utcai laktanyára, ahol kiderült, hogy a szürkeruhás ember: *Vas* Ferencz nyomdász, aki egy bánatos özvegy szerelmes leveleit közvetítette egy koronaör-örmasterhez. Lovag *Anders* Viktor azonban megmarad granuja mellett és kijelentette, hogy a koronaörségen még most is egy idegenre gyanakoznak, mert nem akarják elhinni, hogy katonáember követte el a lopást. A felesége három hónapja emleget egy szürkeruhás embert, aki ott ólalkodott

A nyomozás egyébként folyik. *Prilafka* őrnagy-hadbíró, a tárparancsnokság hadbírósi osztályának vezetője elmondta, hogy pozitív nyomuk nincs. A koronaörség vezetői közül *Anders* lovagot, *Vágó* János főhadnagyot még nem hallgatták ki. De természetesen mindenki ki lesz hallgatva, csak előbb a soffőr-honvédekkel végeznek. Az bizonyos, hogy rablás nem történt, a vasszerényeket kulcsal nyitották ki és a kulcsokat minden valószínűség szerint ellopta a tettes a parancsnokot helyettesítő *Halász* százados asztalfőlkjából.

— **Foglalás az adóhivatalban.** Makóról jelentik: *Szentpéteri* Ferencz és neje, *Kis* Mária makói lakosok mint telepek földet vettek a kinstártól *Krasós-Szörénymegyében* Bodófalván. A kinstárt a telepet visszavétette tőlük, mert elköltöztek és nem fizették a részleteket. A házaspár az általuk időközben épített telepház és egyéb gazdasági épületek árát a kinstártól visszakövetelte. A dolog pörre került és *Szentpéteriék* a pört megnyerték, de a kinstár nem fizette ki a megítélt összeget. Erre *Szentpéteriék* ügyvédjük megjelent a végrehajtóval a makói pénzügyigazgatóság helyiségében és le akarta foglalni az adóhivatalban lévő összes értéktárgyakat és lepecsételni a pénzeszközöket, amelyekben nagy összegek voltak. Végre is a pénztárnok intervencziójára, nehogy az adóhivatalban és a pénzügyigazgatóságnál foglalás miatt az egész ügyforgalom megakadjon, megelégedtek azzal, hogy néhány fiók tartalmát, mintegy 10.000 koronát a végrehajtó lefoglalt és ezen összeget lepecsételve, járásbírósi letétbe helyezte. Az eset nagy szenzációt kelt és elitéli a kinstár mulasztásait.

— **Nyári multság.** A Kisselmeczi Önkéntes Tűzoltó Egyesület augusztus 23-án, Kisselmecen saját kerthelyiségében zártkörű nyári mulatságot rendez. A tiszta jövedelem az Egyesület céljaira fordítatik.

— **Letartóztatott gyermekesábitó.** A rendőrség letartóztatta Aladics János 24 éves gyárimunkást, aki egy hét előtt egy Váci-utí koreszmában megismerkedett egy 12 éves leánnyal. Amikor a leányt szülei tíz óra felé hazaküldték, Aladics követte, majd a mellék-utcában erkölcselen merényletet követett el a leány ellen. A leány sikoltozására többen előrohantak, de Aladicsnak sikerült elmenekülni. Tegnap kinyomozták és letartóztatták. Kiderült, hogy Aladics a főváros területéről ki van tiltva.

— **Kémkedő angol.** Emdenből jelentik: Borhumban egy fiatal angolt kémkedés gyanúja alatt letartóztatták és az emdeni törvényszéki fogságba vetették. Egy ór megfigyelte, amint villamvilágítással gyorsfényképeket készített a várerődítéskéről.

— **Meglőtték a szökött huszárt.** Az aradi katonai fogházból tegnap megszökött egy lopás miatt kétévi fogságra elítélt rabkatoná. Dombóváry János. A szökevényt épp akkor érte utól az üldözése siető őrzője, amikor át akarta uszni a Marost. Az őrzője rálépett a szökevényre, akit egy golyó az arcán talált. A súlyosan megsebesült szökevényt azután kihúzták a vízből és visszavitték az aradi várba. A nem közönséges szökési esettel kapcsolatosan Németh alezredes, börtönparancsnok következőleg nyilatkozott egy hírlap-tudósító előtt:

— Dombóváry már egy ízben szökést kísérelt meg. Most újra szerencsét próbált, de sikertelenül. Járóit küldtem üldözésére és egyik katonára rálépett, mikor menekülve a Maroson akart átúszni. A golyó a jobb arcán találta, de sérülése, bár komoly, de nem életveszélyes.

— **A Duna áldozatai.** Fenyő Tivadar huszonhat éves nyomdászsegédje ma délután a Margit-rakpartról a Dunába ugrott. Rajos Gyula dunagőzhajózási jegyzéde és Stulka László honvéddhadbíró százados az öngyilkos a vízből kimentették. Fenyőt a mentők a Rókus-kórházba vitték. — A Batthyány-téri hajóállomáson ma délután a 6531-es számú uszályhajóról Linardó György 26 éves hajós saját vigyázatlansága következtében a vízbe esett és elmerült.

— **Összeomlott állvány.** Ma délelőtt a Maglódi-utcában egy ház építésénél a két méter magas állvány beomlott és lezuhantak róla Hulemann István 18 éves és Vida Mihály 16 éves napszámók. A Rókus-kórházba vitték őket.

— **Tettenért betörő.** Tegnap este, amikor Róna Sándor posta- és takarékpénztári tisztviselő hazatért Váci-körut 6. számú lakására, a szobájában egy embert talált, aki a ruhaszekrényt fosztotta ki éppen. Róna a tolvajt megfogta, megkötözte és átadta a rendőrségnek. A főkapitányságon megállapították, hogy a tettenért betörő Pollacsek Lajos 26 éves munkanélküli boltiszolga.

— **Hármas villamos baleset.** Tegnap délután a Margit-köruton a 27. számú ház előtt a Köztársasági Villamosvasut 158. számú kocsija összeütközött Koller József fuvaros butorszállító kocsijával. Ugyanez az uttesten keresztül akart menni Schirter Ilona cseléd, aki a kezén vezette Koller József kereskedő 12 éves József nevű fiát. A cseléd és a fiu a két kocsi közé került és mind a ketten megsebesültek. A mentők a kocsikra szállították őket.

— **Egy falu lángokban.** Ungvárról jelentik: Sislőcz községben ma tűz támadt, mely az egész községet elpusztulással fenyegeti. A csendőrség kérésére Ungvárról tüzoltóság vonult ki. Szabó Zoltán főszolgabíró a rend fenntartása végett a helyszínre utazott.

— **A gép gyilkos.** Ma reggel az újpesti jutárgyárban Bodorovits Baducz 22 éves gyárimunkás balkezét elkapta egy gép és tőle lemetszette. A súlyosan sebesült embert a gróf Károlyi-kórházba vitték.

— **A szökött katoná.** A napokban a piliscsabai táborból megszökött Téth Ferencz 68-ik gyalogezredbeli közlegény. Tegnap este Szalay József rendőr Óbudán felismerte a szökött katonát és letartóztatta. Átadták a katonai őrzőjárnak.

— **Elhamvadttal termés.** Battonyán dr. Lakatos Árpád tanyáján cséplés közben a gépből kipattanó szikra a felhalmozott termést meggyújtotta. A tűz a szomszédos gazdák kazait és több épületet is egészen elhamvasztotta. A kár 60.000 koronára tehető, de biztosítás útján megtérül.

— **Eltűnt gépirókiasszony.** Wirth Aranka még Dombóvárról megismerkedett egy fiatalleánnyal, aki iránt heves szerelemre gerjedt. Hosszabb ideig tartó viszony után a férfi megunt a szerelmet és Budapesten keresett alkalmazást. A leány azonban utána jött Dombóvárról és tegnap érkezett a fővárosba. Itt szállást sem vett, hanem levelet írt VI. Váci-ut 39. szám alatt lakó udvarlójának s egy hordárral kézbesítette. A levélben bejelentette, hogy öngyilkossá lesz. A rendőrség nyomonza a huszonhárom éves, szőke, kékszemű leányt.

— **A kerékpárverseny áldozata meghalt.** Toskovitz Vincze kerékpáros, aki szombaton a millenáris pályán verseny közben szerencsétlenül járt, meghalt a Rókus-kórházban. Toskovitz tudvalevőleg leesett a gépéről és agyrázkódást, valamint belső sérüléseket szenvedett.

— **Dadogók vizsgája.** A Skultéty Lajos-féle tanfolyamnak folyó hó 25-én csütörtökön délelőtt kilenc órakor nyilvános vizsgája lesz a gróf Károlyi-utca 10. házszámú polgári iskolában, melyen az érdeklődőket szívesen látják.

— **Keresztüllött kalap.** Palugyi Artur és Freud Zoltán tözsdelátogatók beszélgetés közben összeeszerestek és tetlegesen inzultáltak egymást. Ma aztán lovagiasan fejezték be az ügyet, pisztolylyal, a Hűvösvölgyben. Segédek voltak: Freud részéről Lustig Ernő és Faerber Károly. Palugyai részéről dr. Vértés Tivadar és Kelemen Alfréd. Freud keresztül lötte Palugyai kalapját s ezzel az ügyet elintézték.

— **A hegyek áldozatai.** Három újabb turista-szerencsétlenségéről számolnak be a bécsi táviratok. *Wenathalban*, Innsbruck mellett gyopárkeresés közben 200 méter magasságból lezuhant *Mahovszky Géza*, egy bécsi diák. Azonnal meghalt. Közvetlen mellette egy rettenetesen összeroncolt, turistaruhájú fiatalemberre találtak rá. Kauner-Grundtűzében egy frankfurti turista járt szerencsétlenül. Egy magas szikláról zuhant alá.

— **Megbiéskázták a bál után.** Szatmármegyében Papp Mihály turterebesi jómódu parasztleányt vasárnap éjjel, midőn a bálból hazament, utközben megtámadták és késszurásokkal halálosan megsebesítették. Járókelők találták meg reggel élve, de támadói nevét már nem tudta megmondani és a kórházba való szállítás után meghalt. A gyilkosokat keresik.

— **Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre.** A természeti szépségekben gazdag Alduna (vaskapu, kazánszoros stb.) megtekintésének és a kies fékvesű Herkulesfürdőben való tartózkodásának megkönnyítésére Budapesten a keleti és nyugati pályaudvaron 30 napig érvényes, mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki. E jegyekkel három utirányon lehet az Aldunára eljutni és pedig: Budapesti keleti pályaudvarról Zimonyon át s Budapest nyugati pályaudvarról Báziason át vagy Orsován át. A jegyek a következő változatokban használhatók: 1. Budapest keleti pályaudvarról vasuton Zimonyig, innen hajón Orsováig, Orsovától vasuton Budapest nyugati pályaudvara, vagy Budapest nyugati pályaudvartól vasuton Orsovára, Orsovától hajón Zimonyig és innen vasuton Budapest keleti pályaudvarig. 2. Budapest nyugati pályaudvartól vasuton Báziasig, innen hajón Orsováig és Orsovától vasuton Budapest nyugati pályaudvarig, vagy Budapest nyugati pályaudvartól Orsováig, innen hajón Báziasig és Báziasztól vasuton Budapest nyugati pályaudvarig. Az utazás a zimonyi és orsovai, illetőleg a báziaszi és orsovai tartózkodáson kívül, a vasuti vonalon háromszor, a hajóuton pedig egyszer megszakítható. Az I. és II. osztályu jegyek a vasuton a gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. osztályu jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón a második helyen való utazásra jogosítanak. A menettérti jegyek árai a következők: Zimony—Orsován át: I. osztály 54 K 80 fillér, II. osztály 39 K 60 fillér, III. osztály 21 K 30 fillér. Bázias—Orsován át: I. osztály 53 K 50 fillér, II. osztály 37 K 50 fillér, III. osztály 19 K 70 fillér.

— **Életuntak.** Ma reggel a Vizafogón, a kábelgyár mellett Molnár Gyula 25 éves gyárimunkás mellbőltte magát. A lövéstől a ruhája meggyulladt és mellén súlyos égési sebeket is szenvedett. A Bethesda-kórházba vitték. — A Retek-utca 47. számú ház padlásán Non Vilmos 22 éves kereskedő segéd ittas állapotban felakasztotta magát, de még idejében észrevették és levágták. Az új Szent János kórházba vitték. — A hűvösvölgyi villamos végállomásán Steier Károly 25 éves magánhivatalnok főlölte magát. Az új Szent János kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen. — A Sziv-utca 30. számú házban levő koreszmában Simon János 18 éves csapós a torkába lött. Súlyos sebével a Rókus-kórházban ápolják.

— **A kicsufolt csónakázók.** Nagy verekedés volt tegnap a városligeti tónál. Mung Jenő kártyossegéd a családjával csónakázott a tavon. A partról egy nagyobb társaság gunyos és sértő megjegyzésekkel illette a ladikban levő nőket. Mung mérgesen kikötött és lapáttal a kezében a sértegetőkre rohant. Azonban azok erősebbek voltak s az egyik: Hajdu Rezső szobrász úgy megütötte Mungot, hogy a mentőknek kellett ápolás alá venni. A verekedés ügyében a napokban lesz a kihágási tárgyalás a VI. kerületi kapitányságon, Kisteleki rendőrfogalmazó előtt.

— **Elégett bírósági iratok.** Ma éjjel tízenegy órakor eddig ismeretlen okokból tűz támadt a Váci-köruton levő V. kerületi járásbírószá I. emeleti helyiségében az udvar felől. A tűz elhamvasztotta az irattárat, bútorzatot és ami a legnagyobb baj, a sok bírósági periratot. A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta. A kivonult V. és VI. kerületi tüzőrségnek több mint kétórai munkát adott a tűz eloltása, mert a papírfüstben nehezen ment az oltás. Egy óra felé sikerült a tüzet lecsendesíteni.

— **A mulató Budapest egyetlen éjjelutáni szórakoztatóhelye a város belső területén a népszerű Royal Cabaret,** amelynek elegáns, szellős termeiben hajnali öt óráig ének- és táncelőadás, cigányzene és ball-mabille szórakoztatja az előkelő világot. A Cabaret 28 tagú művészgárdájának kiváló produkcióit s a vendéglői kezelés kitűnőségét és olcsó árait városzerte a legnagyobb dicsérrel emlegetik.

— **Tűz egy téglagyárban.** A Maglódi-ut 10. szám alatt levő gőztéglagyár kemenczében teteje éjféli után kigyulladt. A tűz elharapódzott a nyitott szájítók tetejére, amely nagy lánggal égett. Kivonult a központi tüzőrség Blaschnek Hugó távolléténél vezetés alatt, majd a X. ker. tüzőrség és az önkéntes tüzoltók a gőzlecskendővel. A tüzoltóságunk másfélórai munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A kár jelentékeny.

— **A Steinhardt-Mulatóban** szombaton, augusztus 20-ikán volt a megnyitó előadás. A lelkes közönség zsufozásig megtöltötte a helyiséget és az els számú az utolsóig, valóságos tapsviharokkal honorálta az ötletes kupalet s a külföldi számok remek produkcióit. Steinhardt új szölgja és a két bohózat, a „Kollektiv apaság“ és a „Tréfa-házasság“nak oly frenetikus hatása volt, hogy a szereplők a közönség hangos tesztényilvánításától és nevetésétől perezekig nem tudtak szóhoz jutni. Hazamenőben még az utcán is csak azt hangoztatta a közönség: „Hogy ily jó műsor még nem volt a Steinhardt Mulatóban.“

— **Halálozás.** Dr. Somogyi Lajos fővárosi gyórkorvos, a Leánykúhásító Egyet főorvosa, ma, e hónap 23-án negyvenkétéves korában Budapesten meghalt. Négy héttel ezelőtt orvosi hivatásból kifolyólag infúziálta magát és vérmérgezést kapott. Kartársainak minden fáradozása és hozzátartozóinak önfeláldozó ápolása hiábavalónak bizonyult az alattomos betegséggel szemben. Halálát özevge, aki Kohn Arno:1 biztosítási intézeti vezérigazgató leánya és négy árvaja gyászolja.

— **Az őszi szezon közeledtével bizonyára mindenkit érdekel, hogy Neumann M. es. és kir. udvari szállító (Museum-körut 1—3.) illusztris árjegyzéke a legújabb őszi és téli férfi-, fiu- és leányka-ruhákról most jelent meg. Ezen gyönyörűen kiállított árjegyzék bő és érdekes leírását adja a legújabb szórmedivatnak is, amely cikkben fenti cég tudvalevőleg remek dolgokat produkál.**

x **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körut 31.**

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

x **Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.**

x **Zeneiskolai beiratás.** A Löwy Mayer okl. zenetanár zeneiskolájában (VI. Csengery-u. 45. (Aradi-utca sarok) augusztus 20-án kezdődtek a beiratások és díjtalan felvételi vizsgálatok az Akadémia előkészítő hegedűosztályok és esti kurzusra. Az iskola az 1910—11. tanévben a IX. évfolyamba lép. Beiratás d. e. 9—12. d. u. 3—6-ig. A rendes tanítás szeptember 5. kezdődik.

x **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Repülőgépen Európán át.** A „Matin“ repülőversenyét most megkontrázza a „Le Journal“ című újság és ő is rendez repülőversenyt, amelyet különbre tervez a „Matin“-énál. A verseny a jövő esztendőben történik meg és utvonala a következő lesz: Páris—Berlin—Brüsszel—London—Páris. A verseny díjai együttesen meghaladják a kétszáz ezer frankot. Ha a verseny nem sikerülne, akkor újabb versenyt rendeznek, de most már csak

Franciaország körül. A Journal a verseny vezetésére a Club de France-t szelítja fel, azonkívül megkéri a németországi, belgiumi és nagybritaniai aeoklubokat, hogy segédkezzenek a verseny vezetésében. Minden ország aviatikusait meghívják a versenyben való részvételre. Meglehetősen könnyen kell fogadni ezt a gigászi tervet, amely az aviatika mai stádiumában még eléggé korai és amely azt a benyomást kelti, hogy kevésbé dolgozták ki. Itt említjük meg, hogy a milani „Corriere della Sera“ olasz aviatikusok számára turarepülést rendez Olaszországon át. Ennek a versenynek a díja ötvenezer frank.

⊙ Az angol posta repülőgépei. Az angol posta igazgatóság kísérleteket folytat arra nézve, hogyan lehetne a repülőgépet postai szállítási célokra használni? Mint Londonból jelentik, *Graham White* angol aviatikus az angol postai igazgatóság megbízásából legközelebb néhány próbaszállítást fog tartani. A blackpooli aerodromra tegnap már meg is érkezett egy 75 kilós levélzsák, amelyet az aviatikus Southportba fog szállítani. Southport nincs messze Londontól, de vasuton csak kerülő uton érhető el, úgy, hogy oda a leggyorsabb posta is csak 6 óra alatt ér oda, míg repülőgépen a blackpool-southporti utat *egy óra alatt* meg lehet tenni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kék madár.

— Maeterlinck mesejátéka. —

London, augusztus közepén.

A londoni Haymarket Theatre-ben e nyáron érte el a 250-ik előadását egy látványos mesejáték, melynek a múlt év karácsonykorában volt a bemutatója és amelyről a legtapasztalt színházi rókák is azt jósolták, hogy csendes bukás és koszorúk mellőzése lesz a szomorú sorsa.

Azok a bizonyos „fogadni mernék“ bácsik, mint olyan nagyon sokszor, alaposan tévedtek. A „The Blue Bird“ premiére-jét követő délelőtt a jegyvásárlók hosszú sora szorongott a Haymarket pénztára előtt és amikor a St. Paul Cathedral órája deket mutatott, már ki volt függesztve a minden jegy elkeltét jelző fekete tábla. Azóta pedig esti előadásban s matinéban szünet nélkül műsoron volt a szerencsés darab, még pedig mindenkor maximális bevétellel.

„A kék madár“ Maurice Maeterlinck műve, vérbeli költőnek igazán költői álomképe. Írás közben féktelen esapongást engedett a fantáziájának. Nem törődött a színpad szűk méreteivel, nem gondolt a mise en scène nehézségeire, eszébe se jutottak a kiállítás költségei s a pénztári siker problematikusa volta. Maeterlinck megirta a darabját, a saját gyönyörűségére.

Senki se hitte, hogy akad egy olyan merész színigazgató, aki ezt a darabot színre vinné. És akadt. A Haymarket igazgatója társulva ötletes díszletfestőkkel, jelmezsabókkal, a saját genialis rendezésében és 150.000 korona költséggel előadatta a „The Blue Bird“-t. Jól számított. A Maeterlinck-darab nem csak hogy meg nem bukott, hanem szenzációs sikerével a londoni év üdvöskéje lett. Néhány shillinges gyermekjáték és kincset érő női ékszer alakjában a kék madár minden londoni kereskedésben látható s maga a színdarab a 250 előadás jubileuma óta vidéki köruton vonz közönséget, hogy szeptember 6-án ismét a Haymarket színpadán foglalja el helyét, melyet ott, bizonyára még az egész télen át diadalmasan meg is fog tartani.

A kék madár meséje bájos, naiv gyermekmese. Mig az apró népség a változatos cselekvényt és a ragyogó kiállítást élvezi, a „nagyok“ a költő nyelvezetében és alakjai s meséjének rejtett szimbolumaiban gyönyörködtek.

Karácsony estéjén indul meg a cselekvény, Tylt és Mytyl, a szegény Tyl favágó gyermekei, a sötét és hideg szobájuk ablakából lesik, mint árasztja el Jézuska a szemkérzi palota gazdag gyermekeit pazar ajándékaival. Nem irigykednek, csak busan konstatálják, hogy nekik ez idén nincs ka-

rácsonyfájuk s azzal vigasztalódnak, hogy majd jövőre hozzájuk is ellátogat a kis Jézus.

E közben megjelenik Berylune tündéresszony és megbizsa a gyermekeket, hogy keressék fel s hozzák el neki a kék madarat — az álom madarát. Egyben Tylt-nek bűvös gyémántot ad, melynek az a csodálatos tulajdonsága van, hogy jobbról-balra forgatva, bepillantást enged a tárgyak, állatok és emberek lelkébe.

Tylt — a fücska — rögtön ki is próbálja a gyémántkő erejét s ime a cukorsüveg, a kenyér, a tűz, a víz, a tej, a kutya, a macska emberi alakot ölt s szolgálatát följajánlják az utrakelő testvéreknek.

Amikor a társaság — a falon át — eltávozott s a szobába ismét elsötétedett, benyitnak a szülők.

— Csak a tücsök csirpelt! — mond Tyl apó.

— Látod őket? — kérdi Tyl anyó.

— Hogyne, nyugodtan aluszunk.

— Hallom a lélegzetüket.

Nem mondhatjuk el részletesen a tündérmese mind a tíz képének szövevényes meséjét. Elég az azon: Tylt és kis huga Mytyl, hűséges kísérőikkel, elindulnak a kék madár keresésére. Először is Berylune tündéresszony kastélyába jutnak. Onnan eléri az Emlékezet országát. Ott találtak egy kék madarat, de amikor a határon túl vannak, a kék tollak megfeketedtek.

Egy temetőben Tylt megforgatja gyémántját, hogy a halottak feltámadjanak. A sirok kinyílnak, a kripták feltáruznak, a kövek szétválnak és az üregekből nyíló virágok nőnek ki, elárasztva, kertté változtatva a színpadot.

— Hol vannak a virágok? — kérdezi Mytyl.

— Nincsenek halottak! — feleli Tylt.

De kék madár nincs. A „Jövő királyságá“-ban, a születendő gyermekek várnak a sorukra. A gyermekek ott is sok csodás dolgot látnak — de kék madarat nem. Az „Éj palotájában“ ez a hatalmas istennő átadja nekik a rejtélyek kulcsát s ezzel benyitnak az „Álom kertjé“-be. Ott ezer, meg ezer kék madár repked. Tylt fölnyalabolja és ujjongva vizsik ki azokat. Ah, de amint a világhosszra kiértek, a madarak — meghaltak.

Tylt és Mytyl eszűggedten térnek vissza s amint reggel ágyukban fölébrednek, elmondják kalandjaikat a bámuló öregeknek.

— Bizonyosan, alvás közben, rájuk esett a holdvilág — szól az odavetődött szomszédasszony — az én beteges leánykám is ilyeneket szokott álmodni.

Egyben elkérte az eresz alatt, kalitkában fűtyörésző fekete rigót, a kis leánya mulattatására. A jószívű Tylt tüstént leakasztotta a kalitkát. De nagyot nézett, amikor meglátta, hogy a rigó tolla megkékült.

— Lám! — mondta örömmel — milyen messze jártunk, holott itt közelünkben volt a kék madár!

Csak hogy a kék tolla fekete rigó kisiklott a gyermekek kezéből és elszállt s vissza se jött...

Főlöleges magyaránunk, hogy az a ritka madár, amelyet messze földön hasztalan kerésünk, amelynek tolla ha megfogjuk, elfakul vagy megsötétedik, amely sokszor tudunk nélkül a közelünkben van, de ha megfogjuk, kiröppen a kezünk közül, hogy ez a mesebeli, rejtélyes kék madár — a boldogság.

(*) Magyar Színház. A „Hivatalnok urak“ ma esti előadásán az anyós szerepét Bánházy Teréz, a Budai Színkör tagja játszotta. A művésznőnek ezt az alakítását már volt alkalmunk méltatni és így ma csak konstatálhatjuk ismét, hogy ez uttal is kiváló, művészi kvalitásairól tett tanúságot. Ha a vendégszereplés szerződtetés céljából történt, akkor a művésznő ma esti fellépése arról tesz bizonyosságot, hogy egyik erőssége lesz a Magyar Színház kitűnő együttessének. A többi szereplő a régi volt.

(*) A „Pillangó kisasszony“ Budán. A Budai Színkör ma esti operaelőadásának *Zilahyné Singhoff* Vilma vendégjátéka adta meg az érdekességet. A művésznő szépen csengő, iskolázott hangja könnyen bírta a szerep nehézségeit és közvetlen

játéka hozzá járult mai fellépésének sikeréhez, melyet a közönség zajos tapsal honorált. Mellette *Bejczy, Albert* Erzi és *Szántó* járultak hozzá az est sikeréhez.

(*) Az Opera megnyitása. A Operaházban az eddigi megállapodások szerint szeptember 8-án kezdődnek meg az előadások és pedig *Erkel* Ferencz „Brankovics György“ című dalművével. A czimszerepet *Takáts* Mihály fogja énekelni, vagy esetleg *Szemere*, aki szintén betanulta a szerepet. *Mészáros* Imre, az Opera igazgatója augusztus 27-én érkezik haza, hogy átvegye hivatala vezetését.

(*) Kurz Selma menyasszony. Bécsből jelentik, hogy Kurz Selma, az Operaház világhírű koloratúrénekesnője, legközelebb férjhez megy. Vőlegénye Ben Tiber, az Apollo színház című orfeum igazgatója.

(*) „Faust“ reprise. Goethe remekműve, *Faust*, amelynek előadása *Márkus* László rendező új beállításában tavaly általános feltűnést keltett, holnap, szerdán fog színrekerülni majdnem teljesen abban a szereposztásban, mint tavaly. Faust — *Törzs*; Mephisto — *Sebestyén*; Margit — *Nagy Teréz*; — Mátra — *P. Tárnoki* Giza; Bálint — *Papp*; a tanítvány — *Tarnai*; a 4 Auerbach-legény — *Rátkai, Z. Molnár, Körmenyi és Dobi* fogja játszani. Csütörtökön és szombaton a „Osákó és kalap“ van műsoron, míg pénteken a *Góth*-pár első fellépésével „A koncert“, *Bahr* Herman kiváló vigjátéka kerül színre.

(*) A Vígsházban holnapután, csütörtökön az „Ördög“, *Molnár* Ferencz diadalmas vigjátéka kerül színre. A czimszerepet *Hegedüs* Gyula játszza, aki négyhónapi távollét után ezúttal lép ismét a Vígsház közönsége elé. Holnap, szerdán, az „Osztrigás Miczi“-t adják *Varsányi* Irénnel a czimszerepben.

(*) „A sziámi herceg“ zeneszámai. A Budai nyári Színházban szombaton lesz a bemutató előadása *Sztojanovits* Jenő és *Péter* Pál „A sziámi herceg“ című eredeti daltjátékának, amely telve van mulatságos alakokkal és helyzetekkel, továbbá szebbnél-szebb dallamos zeneszámokkal. A határos számok közül különösen kiemelendők: *Mimi és Napoleon* belépője, *Künn* a farkas, benn a bárány duett, az aviatikusok indulója, a sziámi herceg tünékeny dala, a legyező duett és *Kellett ez neked Néci!* kuplé stb. Az újdonság főszerepeit *Lónyai* Piroška, *Albert* Erzi, *Kiss* Mihály, *Bálint*, *Tábori*, *Latabár*, *Mátrai* és *Csolnakossy* játszzák.

(*) Magyar népszínmű a külföldön. Dálnoky Lajos pályadíjat nyert népszínműve, „A Pesti gyermek“ az őszi színházi idényben *Kadosa* Ede hírlapíró átdolgozásában Berlinben is előadásra kerül. A darab német címe: „Ein Grosstadt Kind.“

FŐVÁROS.

(*) Az Erzsébetváros vasútja. A Városi Villamos Vasut Társaság népszínház-utcai vonalát az Akácfa-utczán és Csányi-utczán át akarja meghosszabbítani és összekötni a nagymező-utczai vonallal. A főváros a tervekhez hozzájárult s ma a kereskedelmi miniszter is elfogadta a tervek s megerősítette a helyhatósági építő engedelmet.

(*) Uj kereskedelmi iskola. A főváros a VI. kerületi felső kereskedelmi iskolát át akarja helyezni, mert a mostani épület nem felel meg az iskola céljának. Az Izabella-utczában vett a város 170.000 koronáért alkalmas telket. A belügyminiszter ma a telek megvételéhez hozzájárult.

(*) Az új lövőgőcsarnok. A főváros tanácsa a sertésközvágóhid területén építendő lövőgőcsarnok föld-, kőműves-, síbelyező-, kőfaragó- és vasszerkezeti munkáinak elvégzésére nyilvános írásbeli árlejtést hirdet. Ajánlatok e hónap 30-ának délelőtti tizenegy órájáig adandók be a tanács közlelmezési ügyosztályában, ahol az árlejtésre vonatkozó feltételek díjmentesen átvehetőek.

(*) A kenyérgyár. Ma egy esztendeje, hogy a főváros megnyitotta a községi kenyérgyárat, amelynek az volt a feladata, hogy a kenyér árát szabályozza. 1909. augusztus 22-én a kenyérgyárban 1 kiló barnakenyér ára 26 fillér volt, az átlagos piaci ára pedig 37 fillér; 1 kiló félbarna kenyér ára a kenyérgyárban 30 fillér, az átlagos ár 39 fillér; 1 kiló fehér kenyér ára a kenyérgyárban 34 fillér, az átlagos ára 45 fillér volt. 1910. július 15-én 1 kiló barna kenyér ára a kenyérgyárban 26 fillér, az átlagos ár 31 fillér, 1 kiló félbarna kenyér ára a kenyérgyárban 28 fillér, az átlagos ár 33 fillér, 1 kiló fehér kenyér ára a kenyérgyárban 32 fillér, az átlagos ára 39 fillér volt. 1910. augusztus 1-én 1 kiló barna kenyér ára a kenyérgyárban 22 fillér, az átlagos ára 28 fillér, 1 kiló félbarna kenyér ára a kenyérgyárban 26 fillér, az átlagos ára 32 fillér,

1 kiló fehér kenyér ára a kenyérgyárban 30 fillér, az átlagos ára 37 fillér volt. Ebből a kimutatásból látszik, hogy a kenyérgyár mérséklő hatással volt a pékkenyér árára is. 1910. január 1-től a községi kenyérgyár a városi köztisztviselők ellátására is szállítja a kenyeret. Az első év üzleti nyeresége 32.464 korona 96 fillér, az összes befektetés 611.000 korona, az üzleti forgótőke 40.000 korona volt. A községi kenyérgyár által előállított kenyeret 11 huszárban, 7 csarnokban és 137 egyéb helyen árusítják. A községi kenyérgyár az első esztendőben 6.139.842 kilogramm kenyeret állított elő.

(A villamoszerelők ipartestülete. A budapesti villamos szerelők és műszerészek elhatározták, hogy külön ipartestületet alakítanak. A IV. kerületi elüljáróság, mely az összes budapesti ipartestületek ellenőrzésével meg van bízva, az új ipartestület alakuló közgyűlését szeptember 11-ére hívta össze.

(A svábhegyi Erzsébet-szobor. A jánoshegyi kilátótorony előcsarnokában a főváros fölállítja Erzsébet királyasszony szobrát annak emlékéül, hogy a királyasszony a János-hegyről többször gyönyörködött Budapest remek panorámájában. A svábhegyi egyesület most 2614 koronát ajánlott föl a szobor költségéhez. Az adományt a tanács köszönettel fogadja.

(Szövőkola a fővárosban. A tanács gróf Festetics Géza tanügyi tanácsos javaslatára elhatározta, hogy a jövő tanév elején háziipari szövetszerveletet nyit, amelyben az elemi és polgári iskolát végzett leányok külön csoportokban oktatást nyernek a sima és a magas szövésben. A sima szövésnél tanulják a vászonszövést a legkülönbözőbb kivitelben, a magas szövésnél pedig a szőnyeg- és gobelinmunkákat. A tandíjfizetők saját szövészüket, saját anyagból dolgozzák föl a különféle munkákat. A tandíjmentesek a főváros szövészekén, a főváros anyagából készítenek munkákat. A beiratás díja és a tandíj igen mérsékelt lesz.

EGYESÜLETEK.

(A székely kongresszus. Gyergyószentmiklósról jelentik: A székely szövetség az idén Gyergyószentmiklósra választotta kongresszusa színhelyét, ahol ma vette kezdetét a nagygyűlés. Több mint 400 tagja jött össze a szövetségnek az ország minden részéből. A kereskedelemügyi minisztériumot báró Szentkereszt Béla főispán, a földművelésügyi minisztériumot dr. Kóós Mihály képviseli. A város részéről Orul Dezso polgármester jelent meg. A kongresszus tanácskozásait Deák Lajos kir. tanácsos, a székely szövetség elnöke vezeti.

(Iparostanonoziskolai Tanítók Országos Egyesülete f. é. augusztus hó 27-én d. e. kilenc órákor tartja közgyűlését Budapesten a székesfővárosi Iparrajziskola nagytermében (IX., Oroszlánutca 1. szám) A közgyűlést Ágotai Lajos egyesületi elnök fogja vezetni. Az iparostanonoziskolai rajzoktatás reformjáról Szűcs Izso nagyváradi ipariskolai igazgató tart előadást. Ezenkívül az iparostanonoziskolai tanítók fizetésrendezéséről Pausch Ráfiel székesfővárosi ipariskolai igazgató, a tanostanonoziskolai szervezet és tanterv módosításáról pedig Barton Imre egyesületi főtitkár fog értekezni. Négyszázötven tag van jelen.

(Az Eötvös-alap köréből vettük a következő helyreigazítást: Becses lapja tegnapi napján számában téves tudósítást jelent meg az Eötvös-alap választmányi üléséről. Nem felel meg a valóságnak az, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Budapesti Tanítók Háza gondnokát teljesen vagy csak részben is felmentette volna az ellene emelt vádak alól; valamint az sem felel meg a valóságnak, hogy az elnökség hajszát indított ellene. A valóság az, hogy a kérdéses miniszteri rendelet megállapítja a gondnokról, hogy „nem helyesen járt el akkor, amikor egyes kiadásokat felhatalmazás nélkül eszközölt”, mivel azonban „az elnöki figyelmeztetés óta tartózkodott ilyen kiadásoktól” és számadat-saira fölmentvényt is nyert, ez ügyben a „további intézkedésnek szükségét fenforogni nem látja.” Ezenben a rendelet azzal végződik, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az „elnökségnek az Eötvös-alap érdekei megóvását célzó lelkiismeretes és gondos eljárásáról megelégedéssel szerzett tudomást.” Mindezekből tehát világosan látható, hogy nem a gondnok kapott fénmenést, amelyet nem is adhatott meg a miniszter, mert a kiküldött vizsgáló-bizottság a szabálytalanságok egész sorozatát állapította meg), hanem éppen ellenkezőleg, az elnökség nyert dicsőítő elismerést. A választmányi ülésen erős vitát provokált egyik volt tisztviselőnek mulasztása, melynek következtében az augusztus 26-án délelőtt 9 órákor a megválasztott tartandó közgyűlés helytelen lesz 3000 (háromezer) korona összegűt a vagyonból leírni. Az elnökség az eddigi patriarkális kezelést miniszterileg is helybenhagyott szabályzatokkal rendezte s mivel nem tűrt el semmiféle rendtelenséget, ezért tette magát gyűlöletessé egyesek előtt, ezért indult meg ellene a hajsz. De az elnökség megy előre a maga útján és semmiféle aknamunka sem fogja őt elteríteni attól, hogy a félmilliót meghaladó vagyonnal bíró Eötvös-alap kezelésében rendet teremtsen.

(A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya augusztus 28-án, vasárnap kirándulást rendez Dömös-Dobogókó-Piliscsabára. Indulás a nyugati pályaudvarról reggel 5 óra 35 perccor. Gyaloglás 6 óra. Elelemről mindenki maga gondoskodik. Vasuti költség 1 korona 80 fillér. Vezető: Székely János.

SPORT.

Budapesti nyári versenyek.

— Hetedik nap. —

Megosappant érdeklődés mellett folyták le a mai versenyek, amin nem is lehet csodálkozni, mert a program nem helyezte különösebb eseményt kilátásba és az idő sem a legkedvezőbb volt, mivel minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy megered az eső, ami nem következett ugyan be, csak a napot bezáró futamnál kezdett szemtelni küssé. A nap folyamán favoritok és outsiders felváltva arattak győzelmet s a meglepetések sorozatában ugyancsak kellemetlenül érintette a fogadókat a reás Lola és Zuelika lemaradása. Az előbinek lemaradásáért a fogadók ismét Carlslake-ot okolták s a már divatszörűvé vált becsmerlő kifakadások özönét zúdították a szerintük üzleti számitásból történt lemaradás miatt az ausztráliai fejére Ezt a viselkedést ismételtén a leghatározottabban helytelenítjük, mert Lola győzelmét teljesen kizárt dolognak tartottuk már a távnál, midőn Boszorka utólérté, hisz szemellátható volt, hogy a Bathfány-ló nagy fölényrel volt a favorit fölött. A rossz startoknak is erős viszhangja volt — különösen az olcsóbb helyek publikuma között — mert valahányszor a starter megjelent a láthatáron, élénk füttyök és kiabálások jelezték jövetelét.

A Választmányi díj-ra hat lovat nyergeltek fel s az egy Dummer Kerl kivételével a mezőny mindegyik lova fogadva lett. Végre is Málinka javára billent a mérleg s a Lossonezy-ló lett az összbizalom letéteményese, azonban történtek fogadások Gouvernante — melyről az a hír terjedt el, hogy ismét remek kondícióban van — és Cornette győzelmére is. Jó ideig Dummer Kerl kalauzolta a társaságot, majd az egyenesen Cornette került az élre s egész a távig kalauzolta a szorosban zárt mezőnyt. Itt előbb Indiscretion bontakozott ki a csomóból, majd South East-t is előretveti lovása és heves küzdelem fejlődik a három telvér között, melyben Indiscretion bizonyul jobbnak s egy hosszal előzi meg a holtversenyt futó Cornette-t és South East-ot, míg Málinka negyedik lesz.

A Kétéves nyeretlenek versenyében a Dreher-istálló egy lovat sem indított s így Pussy mint reás favorit canterezett fel a starthoz. Az Uchritz-ló fölénye nagyon kimagasló volt a neki nem megfelelő 1100 méteren is közepes társai fölött s starttól a czélig élen haladva, játszva nyerte versenyét. Részletes eredmény a következő:

I. Hároméves nyeretlenek versenyé. Díj 3000 korona. Táv 1500 méter. 1. Gr. Lambert H. tbnok. sk Schön Ágnes 52 és fél kg (Winkfield), 2. Br. Springer G. pm Lucumon 58 kg (Carlslake), 3. Hg. Hohenlohe Oehringen stpk Isa 56 és fél kg (Baumgartner). Futottak még: Semiramis (Korb), Kétes (Nosal), Ganymede (Krouzil), Pénzesztő (Akashj). Másfélhosszal nyerve, rövid félhosszal harmadik. Tot.: 10:76, 40:66, 56, 76. — II. helyen: 10:69, 20:30, 28, 36. III. helyen: 5:31. — Könyvfogadások: 14 reá Ganymede, 3 1/2 Lucumon, 5 Schön Ágnes, 7 a többi. — Esetleges kvóták: 21 Ganymede, 37 Lucumon, 90 Semiramis, 109 Isa, 284 Pénzesztő, 316 Kétes.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 2000 méter. 1. Péchy A. 36 stpm Plutokrat 53 kg (Pretzner), 2. Gr. Festetics T. 46 pm Golf 57 és fél kg (Baumgartner), 3. Zanescu A. 46 sk Gire, 67 és fél kg (Mc. Cornick). Futottak még: Fortuna (Janek F.), Oboe (Vivian), Rienzi (Ulrichshoffer), Rontó Pál (Gulyás), Fixstern (Peschka), Lady Bird (Abos). Egy hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:41, 40:78, 78, 130. — II. helyen: 10:33, 20:32, 64, 60. — III. helyen: 5:18. — Könyvfogadások: 2 Plutokrat, 3 1/2 Golf, 5 Fortuna, Oboe, Rienzi, 6 a többi. — Esetleges kvóták: 47 Oboe, 52 Rienzi, 57 Golf, 107 Rontó Pál, 109 Girelle, 196 Fortuna, 201 Fixstern, 276 Lady Bird.

III. Választmányi díj. Díj 12.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Hohenlohe Oehringen pk Indiscretion 49 és fél kg (Korb), 2. Gr. Wenckheim D. sk Cornette 51 és fél kg (Pretzner), 2. C. Wood pk South East 49 és fél kg (Broadwood). Futottak még: Málinka (Hewitt), Dummer Kerl (Vivian), Gouvernante (Fergus-

son). Egy hosszal nyerve holtversenyben. Tot.: 10:52, 40:8, 60, Cornette, 62 (South East). II. helyen: 10:67, 20:48, 28, 32. — III. helyen: 5:28. — Könyvfogadások: 2 1/2 Málinka, 3 Gouvernante, Cornette, 4 Indiscretion, 4 1/2 South East, 14 Dummer Kerl. Esetleges kvóták: 28 Málinka, 46 Gouvernante, 49 Cornette, 65 South East, 206 Dummer Kerl.

IV. Másodosztályú eladóverseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Patthyány E. sk Boszorka 49 és fél kg (Kosuch), 2. Dávid E. pk Pirók 51 kg (Pretzner), 3. Negropontes Gy. pm Lola 52 és fél kg (Carlslake). Futottak még: Vigasz (Weisse). Másfélhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:46, 40:86, 98. — II. helyen: 10:44, 20:38, 38. — III. helyen: 5:19. — Könyvfogadások: 1 1/2 reá Lola, 3 Pirók Vigasz, 5 Boszorka. — Esetleges kvóták: 18 Lola, 48 Pirók, 68 Vigasz.

V. Kétéves nyeretlenek versenyé. Díj 5000 korona. Táv 1100 méter. 1. Er. Uchritz Zs. sk Pussy 55 és fél kg (Hewitt), 2. Landau H. pk Ruth 55 és fél kg (Pretzner), 3. Negropontes Gy. pm Mitzaki 57 kg (Carlslake). Futottak még: Firebrand (Vivian), Chaos (Winkfield), Kevéssel (Datter), Ligia (Gulyás). Három hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 40:56, 96, 68. — II. helyen: 10:22, 20:28, 48, 30. — III. helyen: 5:10. Könyvfogadások: 1 1/2 reá Pussy, 3 1/2 Mitzaki, 6 Chaos, Kevéssel, 8 a többi. — Esetleges kvóták: 42 Mitzaki, 78 Ligia, 10 a többi, 84 Chaos, 137 Ruth, 323 Firebrand.

VI. Kétévesek versenyé. Díj 3000 korona. Táv 800 méter. 1. Baltazzi A. stpk Dovecot 53 és fél kg (Winkfield), 2. Dreher A. sk Zuleika 55 és fél kg (Hewitt), 3. Gr. Merán J. stpk Fraulein 53 és fél kg (Martinkovich). Futottak még: Chantilly (Vivian), Csóka (Simka). Két hosszal nyerve, másfélhosszal harmadik. Tot.: 10:31, 40:48, 46. — II. helyen: 10:28, 20:28, 24. — III. helyen: 5:18. — Könyvfogadások: 3/4 reá Zuleika, 2 1/4 Dovecot, 8 a többi. — Esetleges kvóták: 17 Zuleika, 61 Chantilly, 168 Fraulein, 270 Csóka.

VII. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Dávid E. 46 fk Rugany 52 és fél kg (Tausz), 2. Reeves H. 36 sk Duceur 51 kg (Winkfield), 3. Issekutz Gy. hdn. 36 pm Hptm. v. Köpenick 50 és fél kg (Smutny). Futottak még: Igor (Vajda), „1000” (Korb), My premiere (Gulyás), Tocsanyi Moni (Peschka). Félhosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:30, 40:64, 90, 137. — II. helyen: 10:34, 20:42, 60, 70. — III. helyen: 5:18. — Könyvfogadások: Pari Rugany 3 „1000”, 5 My premiere, 6 Duceur 7 a többi. — Esetleges kvóták: 42 „1000” 52 My premiere, 75 Tocsanyi Moni, 86 Duceur, 121 Hptm. v. Köpenick, 208 Igor.

(A Baden-Badeni versenyek. A nemzetközi meeting mai napjának a Zukunfts-Rennen volt a főszáma, melyet — mint előre is látható volt — a francia Lord Burgoyne nyert meg heves finish után Moenus ellen. A graditzi Mondstein, melyben pedig nagyon bizott istállója, még helyet sem kapott. A nap másik eseménye — mely szintén közelről érdekel bennünket — a Sandweier-Rennen volt, melyben starthoz állt Ridolfi s daczára annak, hogy eminens esélye volt s a táv is megfelelő nek, helyzetlenül végzett. Versenyjelentésünk:

Zukunfts-Rennen. Díj 36.000 márka. Táv. 1200 méter. 1. Mons. Ed. Blanc Lord Burgoyne 58 kg. (Stern), 2. Moenus 52 1/2 kg. (J. Childs), 3. La Poide 52 1/2 kg. Futottak még: Mondstein, Vert-Vert III., Saint Genest. — Erős küzdelem után nyakhosszal nyerve, másfélhosszal harmadik. Tot.: 10:12. Helyre 10:13, 37.

Sandweier-Rennen. Díj 6000 márka. Táv. 1400 méter. 1. Queenie, 2. Götterbote, 3. Nihilist. Futottak még: Ridolfi, Debet, Salvo. — Tot.: 10:41. Helyre: 10:20, 21.

(Tennisverseny. A Magyar Jogász Sport-Egyesület jól sikerült tennisversenyt rendezett, melyen a férfi egyes főverseny első díját dr. Badics Ferencz nyerte el, míg a második díj ugyes handicapban szintén dr. Badics Ferencz győzött, míg a második díjat dr. Gervay Mihály kapta. Részletes eredmények a következők: Férfi egyes főverseny: dr. Badics Ferencz győz dr. Gyurmán Jenő ellen (6:1, 6:4); dr. Gervay Mihály győz dr. Kosztka István ellen (6:1, 6:3); Kelemen Kornél győz dr. Karafiáth Jenő ellen (7:5, 0:6, 6:2); dr. Keblovsky-Mayer Lajos győz dr. Ináncsy Elemér ellen (6:2, 6:1); dr. Badics Ferencz győz dr. Gervay Mihály ellen (6:1, 6:3); dr. Keblovsky-Mayer Lajos győz Kelemen Kornél ellen (6:2, 6:2); dr. Badics Ferencz győz dr. Keblovsky-Mayer Lajos ellen (6:3, 6:2). Első: dr. Badics Ferencz. Második: dr. Keblovsky-Mayer Lajos. Férfi egyes (handicap): dr. Badics Ferencz (—0) győz dr. Kosztka István (0) ellen (7:5, 6:4); dr. Karafiáth Jenő (0) győz dr. Ináncsy Elemér (0) ellen (9:11, 7:5, 6:0); dr. Gervay Mihály győz dr. Karafiáth Jenő (0) ellen (6:3, 6:1); dr. Badics Ferencz győz dr. Keblovsky-Mayer Lajos (—15/4) ellen (6:4, 6:3); dr. Badics Ferencz (—4) győz dr. Gervay Mihály (—15) ellen (8:6, 6:2). Első: dr. Badics Ferencz. Második: dr. Gervay Mihály. A győztesek esüst-plaketteket kaptak.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ Visszavont petíció. Az általános képviselőválasztások idején a székellyi választókerületben Molnár Ákos eddigi képviselővel szemben Fráter Lorándot, az ismert zeneköltőt választották meg elkeseredett küzdelem után. A kisebbségben maradt párt nevében Kiss Sándor és társai petícióval támadták meg Fráter Loránd mandátumát, melyet amiatt kértek érvénytelennek kimondani, mert állítólag etetett és itatott. A kérvényezők most visszavonták petíciójukat a Kuriához intézett beadványukban.

§ Egy volt miniszter püre. Bécsből jelentik: Pöschl Henrik, egy pénzügyi szaklap szerkesztője ellen zsarolás miatt emelt vád tárgyalását tegnap megkezdtek és ma befejezték. Pöschl a dr. Gessmann volt miniszter által alapított bank ellen intézett támadásokat. Vádolt bűne beigazolódást nyert miért is 8 havi súlyos börtönrre ítélték.

§ A Barabás—Kintzig pür. Barabás Béla, mint ismeretes, becsületsértési és rágalmozási vétség miatt bepörölte Kintzig János földbirtokost, a választási harcok idejében egyik munkapárti vascsorán mondott beszédében rá vonatkozó kijelentésekért. A járásbíró Kintzig Jánost becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen Kintzig a bűnösség megállapítása miatt, Barabás pedig azért felebbezett, mert a bíróság Kintziget nem rágalmozásban mondotta ki bűnösnek. Az ügynek ma lett volna a felelbiteli tárgyalása, de ezt a bíróság elnapolta, mert a Pöstyénben nyaraló Kintzignek az idézést nem lehetett kézbesíteni. A bíróság az elnapolást nem indokolta meg, de az elnapolás nyilván azért történt, mert rágalmozás vétségét látja fennforogni. A felelbiteli tárgyalást ugyanis oly esetekben, amelyek büntetése pénzbüntetés volt ma után, a vádlott nélkül is meg lehet tartani, olyan esetekben azonban, amelynek büntetése szabadságvesztés, a vádlott jelenléte is megkívánatlik.

§ Újpesti esendélet. Ez év augusztus 13-án Ferkó Sándor 23 éves kömivessegéd összetalálkozott Szalay János vasesztérgályossal a Nézi-körút 3. szám alatti vendéglőben. Innen csakhamar mindketten kimentek Upestre és a Weisz-féle koresmában folytatták az ivást. Ivás közben szóváltás támadt Ferkó Sándor és Szalay János között és Szalay a szóharc között egy hatalmas pofonnal akarta elnémitani fiatal iparostársát. A tettleges inzultus következménye az lett, hogy Ferkó Sándort Szalay János, Szabó Pál és Balázs Károly asztalosságáé barátaival együtt kidobta a koresmából. A kiakolbóltott vendég nem ment haza, hanem lesbe állott kinn az utcán a koresma ajtaja előtt s mikor később Szalay János barátaival együtt kijött a koresmából, Ferkó Sándor az őt hat lépésnyit távolságból revolverrel rálölte Szalay Jánosra, akit azonban nem talált el. A lövés után Szalay János Szabó Pál és Balázs Károly barátaival üldözőbe vette a menekülő Ferkó Sándort, akit hosszas hajszá után Szabó Károly rendőr el is fogott. A feldühödött üldözők nem akarták megböszülötlenül hagyni a merényletet s neki támadtak a rendőrnek, hogy adja át neki Ferkó Sándort, hogy elverhesse. A rendőr megtagadta kérelmüket, mire mindhármán erővel akarták elvinni a rendőr kezei közül Ferkó Sándort. Hosszas küzdelem után a megérkezett őrszolgát tudta csak megmenteni a megincseléstől Ferkó Sándort. Ebből az esetből kifolyólag Szabó Károly rendőr feljelentése alapján a pestvidéki kir. ügyészség indítványára dr. Neuberger vizsgálóbíró Ferkó Sándor ellen elrendelte szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt a bűnvizsgálatot a vizsgálati fogsággal együtt. De megindította a vizsgálatot hatóság elleni erőszak büntetése miatt a szabadlábon lévő Szalay János, Szabó Pál és Balázs Károly ellen is, mert ezek a rendőrt hivatalos kötelességének teljesítése közben tetteleg bántalmazták, mert nem akarta engedni, hogy Ferkó Sándort véresre verjék.

§ Éjjeli látogatók. Ez év június elején három rovottmultu, a főváros területéről kitiltott besurranó tolvaj, Brückner István, Balogh Antal és Vas Gyula szövetkeztek egymással, hogy földszinti lakásokba belopódznak prúda megszerzése céljából. Brückner István június 14-én hajnalban bemászott Róth Károly Dohány-utca 74. sz. alatt levő lakásába és daczára, hogy a szobában hatan aludtak, volt elég vakmerő, hogy az alvó társaság összes ékszereit és ruhaneműit elemelje. Ezt az első szerencsés sikerült kísérletet csakhamar más követte. Június 17-én Fábrián Lajos Teréz-körút 30. sz. alatt levő lakásába lopódzott be és onnan 500 korona értékű ékszert és ruhát lopott. Mindkét esetben a tolvajbánda tagjai megosztzkodtak a lopott holmik eladásából szerzett pénzen. A rendőrség a három jómadarat csakhamar

ártalmatlanná tette és letartóztatta. Brückner és Balogh beismerő vallomást tettek a rendőrségen. A beismerő vallomást megismételték a vizsgálóbíró előtt is, de később visszavonták és menteni törekedtek harmadik társukat is. A mai főtárgyaláson, amelyen dr. Jamnitsky bír. elnökölt. Brückner és Balogh tagadtak és szemelláthatólag arra törekedtek, hogy Vas Gyulát kiszabadítsák a bájából. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után mindhárom tolvajt egyenkint két és fél évi fegyházra otélte. Az ítélet ellen a vádlottak és terhükre a kir. ügyész felebbezést jelentett be.

KÖZGAZDASÁG.

Allamkölesön versenytárgyalási uton. A nagy állami hitelműveleteknél teljesen szokatlan új formát igyekszik most meghonosítani egy magyar-osztrák pénzesoport, mely ezt a módszert már sikeresen alkalmazta a főváros huszmillió folyó kölcsön hitelműveleténél is.

A Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T., a Leszámitoló és Pénzváltó Bank R.-T. és a bécsi Laenderbank ugyanis együttes ajánlatot nyújtottak be a kormányhoz, amelyben azt sürgetik, hogy miután az 560 millió kölcsön elhelyezése a francia piacokon meghiúsultnak tekinthető: a kormány valószínűleg nyílt versenytárgyalásra bocsássa a kölcsönt s az új járadékot annak a csoportnak adja át, amely azt a legkedvezőbb feltételekkel veszi át.

Mondanunk sem kell, hogy ez a terv akkor, mikor egy törvényhatósági kölcsönről van szó, mindenképen helytálló lehet: egy nagyszabású állami hitelműveletnél azonban semmiképen sem helyesíthető. Elvégre az állami hitelműveleteknél igen fontos olyan szempontok érvényesítendők, amelyek mellett az olcsóság szempontja nem játszhatik egyedül döntő szerepet, amint azt tudja mindenki, aki a nemzetgazdaságtan alapkérdéseivel tisztában van. Egyébként pedig az egész akció kiindulási pontja is hibás feltevésen alapszik, mert a francia kölcsön biztos meghiúsulását tételezi föl. Ezzel szemben csak ismételjük azt az értesülésünket, hogy a kölcsön ügye még Párisban sem dől el kedvezőtlenül, mert a részletes tárgyalások csak szeptemberben indulnak meg. Sőt ma egyenesen olyan hírek terjedtek el, amiből a tőzsdén a kölcsön ügyének javulására következtek. A Magyar Hitel ma lényegesen emelkedett, mit azzal a hírrel hoznak kapcsolatba, hogy állítólag a francia piacról ajánlat érkezett a pénzügyminiszterhez a kölcsönre vonatkozólag. Hogy egyébként Párisban is aktuálisnak tartják még a magyar kölcsönt, azt igazolja az a párisi táviratunk, hogy Eduard Neron szélsőbali képviselő Pichon külügyminiszterhez nyílt levelet intézett, melyben bejelenti, hogy a kamara ülészakának megnyitásokor kérdést fog intézni, hogy a kormány az 560 millió magyar kölcsönt mily feltételek mellett szándékozik a párisi piacra bevezettetni, továbbá a kormánytól nyilatkozatot fog kérni a külföldi kölcsönök titkos elhelyezésére nézve. Ezt az interpellációt pénzügyi körökben arra a mozgalomra vezetik vissza, mely néhány politikai csoport kebelében alakult avégből, hogy az állam ellenőrzési jogot szerezzen magának a külföldi kölcsönök elhelyezésénél, miáltal a nagybankok mozgási szabadsága lényegesen korlátok közé szorítható, de bizonyítja azt is, hogy a francia piacson igenis meg van a lehetőség arra, hogy ott elhelyezhessük új járadékunkat.

Az Osztrák Riviera Rézvénytársaság csödjé. Bécsből jelentik nekünk: Az Osztrák Riviera Rézvénytársaság és a Münz Jakab és Lajos építő-vállalkozó cég, amelyek Porto-Rose fürdőhely alapításánál nagy anyagi veszteséget szenvedtek, ma délután kérték a csőd kimondását. A két cég nemrég hat heti moratóriumot kért, hogy ez alatt az idő alatt a cégek vállalatai érdekében lépéseket tehessen az osztrák kormánytól, vagy egyes bankoktól. Ezeknek a tárgyalásoknak azonban nem volt eredményük, mert az osztrák kormány kijelentette, hogy a cégek által kért nagyobb kölcsönt nem ígérheti meg.

Iparfejlesztési hibák. Az utóbbi időben igen sok szó esik az iparfejlesztési akció hibáiról. A felületesen ítélek legszívesebben ezért is a koalíciót és annak alkotását, az 1907. III. t.-cz.-et kár-

hoztartják. Pedig a tapasztalás azt bizonyítja, hogy nem a törvény rossz, hanem a végrehajtás, az, hogy különösen a közszállításonál nem érvényesül eléggé a végrehajtónál a kisiparosságra való méltányossági tekintet. Viszont azonban az is igaz, hogy igen sok baj forrása az, hogy kisiparosaink ha kiváló képzettségű mesterek is, a kereskedelmi képzettség dolgában igen elmaradtak, úgy, hogy e miatt igen sok hátrányt szenvednek, amit legszívesebben a kormány terhére könyvelnek el. De azért van sok jogosult panasz is. Így a Győrvárosi Lábbelikészítő Iparosok Társulata a bőrkisiparosság számára közös gépsegélyt szerzett a kormánytól. Azonban a szövetkezeti közös gépműhelyt — egy nagy vállalkozó cipőkereskedőnek adták bérbe, aki ott — természetesen saját számlájára is dolgozik. Ezt most fölpanaszolják a győri lábbelikészítők. Panaszuk jogos is, de csak az esetben, hogyha a saját körükből is lenne vállalkozó a gépműhely kezelésére. Rendszerint azonban a kisiparosok nem igen vállalkoznak az ilyesmire, úgy, hogy a kormány igen gyakran örülni kénytelen, ha egyáltalában kap valakit a kezelésre. Sokkal határozottabban megállapítható azonban a sérelem annál a panasznál, melyet azért emelnek, mert a gyermekmenhelyek részére történt állami szállításonál még csak annyira sem érdekesítették a szövetkezetet, hogy a pályázat kihirdetését kellő időben tudomására hozták volna. Elyerte a szállítást egy győri cipőgyár, a szövetkezet elől pedig elzárta még csak a lehetőségét is annak, hogy megtehetné volna ajánlatát és ezáltal esetleg évekre biztosíthatta volna tagjainak a megélhetést. Az ilyen esetek valóban alkalmasak arra, hogy jogos elkeseredést támaszsanak a kisiparosság körében.

A borárak emelkedése. Sopronból jelentik, hogy az ottani, valamint az osztrák vendéglősök részéről tapasztalható élelnek kereslet következtében a borárak emelkednek. Az új fehér és vörös borok ára hektoliterenkint 40—60 korona, az olasz rizzingé 80 korona, egyéb fajborok ára 100 korona. A szőlőgazdák kissé tartózkodók az eladást illetően, mert a szűreti kiltások nem nagyon biztatók, régi borkészlet pedig nincs. A kecskeméti vinczellériszka igazgatóságának jelentése szerint az ottani borok iránt igen élelnek a kereslet és ennek következtében a borok ára emelkedik. Az 1908. évi borokat 40—50 koronáért az 1909. évi borokat 34—38 koronáért, az új borokat pedig 30—38 koronáért veszik.

A Köztűi új házakat épít. A Budapesti Köztűi Vaspálya Társaság — amint értesülünk — három darab négyemeletes házat épít a II. ker., Szász Károly-utczában.

A vasmegeyi termés. A vasmegeyi terméssre vonatkozólag a „Vasmegeyi Gazdasági Egyesület” jelentése szerint a burgonyát ellepte a penész és ennek folytán a gumó erősen rothad, ugyannyira, hogy semmi termés sem lesz. A tengeri beérése kétséges, gyümölcsa nincs és a szőlőt is tönkretette a peronospora és lisztharmat. Egyedül nagy termést adott a szalma. Takarmányból is nagy termés volt, azonban sajnos, hogy ennek jelentékeny része vagy megromlott, vagy az árviz sodorta el. Másodtakarmányból nagy termés várható. A tarlónövények, különösen a hajdina jól áll. Czukorépában nagy kárt tett a csimász és itt-ott a gyökérpénész is fellepett. Rendkívüli magas ára van a marhának és sertésnek.

A kiállítások biztosítási és kártérítési kötelezettsége. A brüsszeli világkiállítás elpusztulása immár sürgősen aktuálisá tette azoknak a kérdéseknek elintézését, amelyek már a szerencsétlenül járt milánói iparművészeti kiállítás elpusztulása után is foglalkoztatták az érdekelt köröket. Kétségtelen, hogy a brüsszeli mementó után czentul minden nagyobb kiállítás rendezése előtt eldöntendők lesznek a következő fontos kérdések: Milyen garanciát nyerünk kiállított tárgyaink biztonságára nézve? Milyen kártérítésre számíthatunk tárgyaink elpusztulása esetén? Ki járattozza ezt a kártérítést? Milyen új technikát kell meghonosítani a kiállítási épületek létesítésénél? Milyen óvintézkedéseket az épületek területi elosztásánál, végül: milyenek legyenek a legmesszebbmenő tűzbiztonsági intézkedések? Mig e kérdések alaposan tisztázva nincsenek, addig újabb kiállítások rendezéséről beszélni alig lehet. Sőt valószínű, hogy e kérdések már a jövő évi turini világkiállítás létesítése körül is megfelelő óvintézkedések biztosítását fogják maguk után vonni.

Méhészek tanácskozása. A magyar, német és osztrák méhészek 55. vándorgyűlésének német csoportja befejezve tanácskozásait, a magyar csoport ma délután folytatta tárgyalásait. Szilágyi Márton kolozsvári tanító a méhészet iskola utján való tanításáról érteke-

zett még. Machay Szilveszter miskolci mív. mérnök a méhek szüszemzetsége körül tapasztalt megfigyeléseit adta elő. Az előadásához Lakatos Károly komáromi igazgató-tanító szöveghez, majd Gál Imre székelyudvarhelyi tanító „A méhek a szocializmus szolgálatában” címen tartott felolvasást. Nemesszeghy Kálmán nyugalmazott rendőrkapitány (Keszthely) a vonatos kapitányról mondotta el a tapasztalatait. Ezután ennek megköszönté a tagok érdeklődését, akik a kiállításon és vándorgyűlésen való megjelenésükkel igazolták, hogy a magyar méhészetnek szép multja van, de jövője sem reménytelen. Köszönetet mond a vándorgyűlés összes előadójának. Muek Oswald (német), Alfonsus Alajos (osztrák) és Ambrózy Béla bárónak (magyar), mint a vándorzövetség fentartó vezetéseinek. Ezzel a négy napig tartott gyűlés véget ért.

Villanyserelők az Auer-társaság ellen. Ismeretes, hogy az Auer-társaság felemeli egy millió koronával alaptőkét, amelyet azonban teljes egészében Budapest főváros tanácsa vesz át azért, mert az Auer-társaság bizonyos kedvezményeket fog nyújtani a fővárosnak. A dolog eddig rendben volna, hanem a főváros tanácsa azt is tervezi, hogy a fővárosban 14 fiókot fog felállítani, s a nagy közönség villanyberendezési szükségleteit is „háziilag” fogja elvégeztetni. E terv ellen most a villanyserelők állást foglalnak. A budapesti villanyserelő iparosok tegnap ugyanis gyűlést tartottak, hogy foglalkozzanak azzal a szerződéssel, amelyet a főváros az Auer-társasággal meg akar kötni. Weiler Armand, a gyűlés előadója szerint ez a szerződés tönkre tenné a villanyserelő iparágat. Magyar Miklós fővárosi bizottsági tag, akit a szerelők meghívtak gyűlésükre, megígérte, hogy támogatni fogja követeléseiket a főváros közgyűlésén. A gyűlésen felszólaltak még: Lipschütz Ignác, a légszuszterelők nevében, Elfer Dezső és Laub Lipót. A gyűlésen végül elhatározták, hogy az összes szakmákat egy nyilvános nagygyűlésre hívják meg, amelyen tiltakozni fognak a szerződés megkötése ellen.

Növényeket tartalmazó vámsomagok kezelésével megbízott vámhivatalok. A kereskedelmi miniszter közlése szerint a postai vámsomagokban beérkező, illetve átmenő növények vámkezelésére a magyar szent korona országainak területére nézve Budapest, Arad, Bázias, Debreczen, Eszék, Fiume, Gyergyótölgyes, Gyimesbükk, Győr Kassa, Kelozvár, Miskolc, Nagyszében, Nagyvárad, Orsova, Pancsova, Pécs, Pozsony, Predeal (pályaudvar), Predeal (országút), Sopron, Sósmező, Szeged, Sziszek, Temesvár Vöröstorony, Zimony, Zeng és Zsilvajdejvulkán vámhivatalai vannak megbízva.

A zombori exportgőzmalom felszámolása. Már megírtuk, hogy a zombori exportgőzmalom részvénytársaság legutóbb megtartott közgyűlésén kimondotta a felszámolást. A társaság felszólítja most kitlezőit, hogy követeléseiket 6 hónap alatt érvényesítsék.

Lisztfogyasztási adó Dalmáciában. A magyar szent korona országai és Ausztria között a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyok szabályozása tárgyában kötött szerződés értelmében az osztrák kormány kötelezettséget vállalt az iránt, hogy a Dalmáciában daziv-konzumköteles helyiségeibe bevitt liszt után szedett fogyasztási adót 1910. év végével meg fogja szüntetni, vagy pedig, hogy a hogy ez a fogyasztási adó úgy mint az oda bevitt liszt után, a Dalmáciában előállított liszt után is ugyanily összegben szedessék. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara hivatalos értesülése szerint az osztrák kormány részéről ez a rendelkezés akként fog végrehajtatni, hogy az a fogyasztási adó, mely az érvényben álló törvényes rendelkezések szerint Dalmácia említett helyiségeibe szállított lisztnek bevitele alkalmával fizetendő, 1911. évi január hó 1-től kezdődőleg minden liszt után a származási helyre való tekintet nélkül, tehát a Dalmáciában előállított liszt után is be fog szedtetni.

A pénzpiacz helyzete. Mindinkább közelodünk az utolsó felé, annál inkább eltérbe nyomul az a kérdés, drágább lesz-e a pénz, vagy sem. A bel-földi pénzpiaczon egyelőre nincsen jelentékenyebb változás s a magánkamatláb névleg csak egy tizenhatod százalékkal alacsonyabb a hivatalos bankrátánál. A bankoknál prolongációs ezélokra pénz ötyszázalék körül lehet kapni. A berlini pénzpiaczon napi pénzt harmadfél százalékkal kínálnak, bár e tétel mellett nehéz az elhelyezés. A magánkamatláb változatlanul 3 háromnyolcad százalék. A londoni pénzpiaczon feszültség továbbra is érezhető s a magánkamatláb az utóbbi napokban már csak egy nyolcad százalékkal alacsonyabb a bankrátánál.

A hadsereg terményszükséglete. A közös hadsereg részére a budapesti és székesfehérvári katonai élelmezési raktár szokvány- és kézi bevásárlás útján rozs- és zabszükségleteit beszerzi. A budapesti katonai élelmezési raktár szükséglete 20.000 mm. rosz, 40.000 mm. zab. Ajánlatok augusztus 31-g nyújtandók be. Részletes feltételek a raktár vezetőjénél kaphatók.

Sorsolás. A Magyar Jelzalog-Hitelbank 3 és félszázalékos 500 frankos községi kölcsöneinek tervszerű évi sorsolása f. évi szeptember hó 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank helyiségeiben megtartatni.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ASVÁNY VIZ
BAKTERIUMMENTES
ÖDIT GYÓGYIT.
Kapható mindenütt
Budapesti főraktár: Eötvös-utca 44. Telefon 88-88

TŐZSDÉK.
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 23.

A készáru-piaczon nyugodt volt a hangulat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok eleinte tartózkodók voltak, később azonban elég jó vételkedvet mutattak és csekélységgel jobb árakat is fizettek. A forgalom mindazonáltal nem volt túlélnk, mindössze mintegy 2200 q buza kelt el a tegnapiaknál 5 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 10.35 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 9.85 korona 77 kilós pestvidéki sárga buzáért. Egyéb gabonaműek, a rozs 2 és fél fillérrel, a zab 20 fillérrel drágább, az árpa és a tengeri változatlan. Forgalomba került: 800 q rozs 7.12 és fél-7.20 koronás árakon, 600 q árpa 6.70 koronás áron, 200 q tengeri 5.65 koronás áron és 200 q zab 7.65 koronás áron. A határidő-piaczi a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. Kezdetben a kulissz sürgős kínálataira lanyhult az irányzat és mérsékeltlen gyöngültek a jegyzések, később azonban igen jó vételkedv kezdett mutatkozni, amely egyre fokozódott, minek folytán aztán nemcsak hogy gyorsan kipótoltatott az iménti árveszteség, hanem még a tegnapi zárlatnál is jóval felül emelkedtek a jegyzések. Az októberi buza 9.78 koronán indulva, 9.73-ig gyöngült, aztán 9.93-ig emelkedett és zárlatkor 9.88 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 10 fillérrel, az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi zab 19 fillérrel, az új tengeri 3 fillérrel emelkedett, az októberi rozs pedig teljesen változatlan maradt.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén s követő napig volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácsági, Edcskai, Rozs I-rendű új, Arpa takarmány I-rendű, Zab I-rendű, Tengeri belföldi új. Rows show prices in kilograms and 100kg.

Eladatott:
Buza, Tiszavidéki: 100 q 80 k 20.60 K, 1000 q 80 k 20.60 K szept. 15, 100 q 80 k 20.10 K, 100 q 80 k 20.— K sárga, 200 q 79.7 k 20.60 K, 450 q 79.7 k 20.30 K, 2000 q 79.5 k 20.15 K, 2000 q 79.5

k 20.60 K, 100 q 79.5 k 20.20 K, 100 q 79 k 20.50 K, 300 q 79 k 20.70 K, 300 q 79 k 20.40 K, 250 q 79 k 20.30 K, 300 q 79 k 20.20 K, 300 q 78 k 20.— K, 100 q 77.5 k 20.30 K, 100 q 77 k 19.80 K.

Fejérmegyei: 2200 q 76.8 k 20.80 K.
Pestvidéki: 100 q 80 k 20.30 K, 300 q 79 k 20.30 K, 100 q 79.5 k 20.— K sárga, 1800 q 78.5 k 20.40 K, 300 q 78 k 20.— K, 150 q 77 k 19.70 K sárga, 140 q 77 k 20.20 K.
Bácsági: 2000 q 77 k 20.05 K, 1000 q 76 k 20.— K, 3000 q 75 k 20.— K.
Marosi: 1000 q 79.5 k 20.— K.
Rozs: 300 q 14.40 K, 100 q 14.35 K, 200 q 14.30 K, 200 q 14.35 K kpf.
T-árpa: 300 q 13.40 K, 105 q 13.40 K, 200 q 13.40 K kpf.
Tengeri: 200 q 11.30 K kpf kocsira.
Zab: 100 q 15.30 K, 100 q 15.30 K kpf.
Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiaczon köttetett:

Table with columns: Délelőtt, Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re. Rows include Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Uj tengeri májusra.

Table with columns: 1 óra 30 perc alatt zárulna: Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Rows show prices for various goods.

Budapesti gabonaforgalom.

1910. aug. 21-től 1910. aug. 23-ig.

Table with columns: Erkezett, Elszállított, méter mázsa. Rows include Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

A tegnapi lanya üzletmenetet ma élénk forgalom váltotta fel, de csak egyes értékekben. Az Osztrák Hitel és Osztrák-Magyar Államvasút részvényei különösen az előtőzsdén el voltak hanyagolva, míg a Magyar Hitelt szívesen vásárolták. A Leszámitolóbank részvénye ma is megtartotta szilárd irányzatát. Időközben híre terjedt, hogy a francia piaczon kedvezően döntöttek a magyar kölcsön felett, mire a Magyar Hitel erősen kezdett emelkedni. A helyi értékek közül a Közuti Vasút részvényei szilárdultak meg, míg az üzlet további folyamán realizálások folytán a Leszámitoló Bank részvényei tetemesen gyengültek. A készáru-piacz el volt hanyagolva. A déli tőzsdén még jobban megerősödött a forgalom, különösen a Magyar Hitelben. Az Osztrák Hitel teljesen el volt hanyagolva, az Osztrák-Magyar Államvasút-részvényben volt egy kevés üzlet. Megerősödött újból a Leszámitoló Bank részvénye. A helyi piaczon kevés volt a változás. A készáru-piacz el volt hanyagolva. Az utótőzsdén kevés volt a forgalom, de az irányzat szilárd maradt. Forgalomba került: Hazai Bank 315 koronán, Magyar Bank 745.50—747.50, Kereskedelmi Bank 3980, Beocsini Cze-mentgyár 695—697, Ujlaki 405.50—404.50, Izzó-lámpagyár 343.75—341, Atlantika 315—317, Agrár-bank 489 koronán.

Az előtőzsdén forgalomba került: Osztrák hitel 663.50, Magyar hitel 854.50—855.50—355, Államvasút 747.50, Leszámitolóbank 607—609—603.50, Jelzalog-bank 481.25—479—480.25, Rimamurányi 692, Városi villamosvasút 385—386—384—385, Közuti 749—746—746.50.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitel 646.50, Magyar hitel 855.25—858—859.50, Államvasút 747, Leszámitolóbank 605—607—606.50, Jelzalog 480.25—480—480.75, Rimamurányi 692, Közuti 746.50—747, Városi villamosvasút 385—384.50.

Tőzsdézárlat délután 4 órakor: Osztrák hitel 665, Magyar hitel 862.75, Államvasút 747, Jelzalog 481.50, Leszámitoló 650, Rimamurányi 692, Városi 384, Közuti 746.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, augusztus 23. (Saját tudósítónktól.) A terménytőzsde irányzata szilárd, különösen magyar zabé, amely 20 fillérrel drágult, míg ausztriai

áru csak 5 fillérral emelkedett. Buza, rozs és ten- geri 5 fillérral javult, árpa pedig tartott. Nagyobb forgalom nem fejlődhetett ki, mert az eladók tar- tózkodásával szemben kereslet is tartózkodóan vi- selkedett.

Jegyzetelt buza: Székesfehérvári 9.90-10.30, tiszavideki 10.60-11.05, bánáti 10.20-10.65, mosoni és győri 9.65-10.10, felsőmagyarországi 9.05-10.15, délviasuti 9.70-10.10, marchfeldi 9.65-10.10.

Ros: Felsőmagyarországi 7.70-7.90, csepeli 7.65-7.85, pestmegyei 7.75-8. délviasuti és különféle ma- gyarországi 7.60-7.85, ausztriai 7.75-7.90.

Árpa: Morvaországi 8-8.70, felsőmagyarországi 6.75-9.50, csepeli 7-8.75, győri 7-8.40, északmagyar- országi 6-9, bécsvidéki 7.60-8.30, délviasuti 7-8.50, máriáta 6.75-6.85, takarmány 5.85-6.20.

Magyar tengeti 6.10-6.30. Cinquantin 8.15-8.50. Magyar zab 8.10-8.65, válogatott 8.65-8.90, új 8-8.40, ausztriai 7.80-8.10.

A KÜLFÖLDINÉL 50% ALCSÓBB ÉS JOBB!
VÉDELMEZŐ ÉS ELŐSEGÍTŐ
TERMÉSZETES GYÓGYÁSVANVIZ
AZ ÉMÉSZTÉST ELŐSEGÍTŐ,
AZ ÉTVÁGYAT FOKOZÓ.
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI PT.
BUDAPEST - TELEFON 162-84.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 23. Tekintettel a gyengült külföldi árfolyásokra és a nemzetközi pénzpiac kedvezőtlen alakulására, az előzősodén a spekulá- ció tartózkodóan viselkedett, nagyon csekély for- galom mellett az árfolyamok a tegnapiakhoz képest némileg hanyatlottak, csak Laenderbank részvé- nyei voltak szilárdak. Korlátok közt keleti vasut- társaság, egyes cementgyárak és Magyar Leszá- mítolóbank részvényei iránt érdeklődés mutatko- zott. Tekintet nélkül a berlini gyengült árfolya- mokra a déli tőzsde megnyitásakor az irányzat tartott. A forgalom későbbi során magyar hitel- részvények budapesti vásárlásokra emelkedtek, egyébként a piac nyugodt volt.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 664.25, Magyar hitel 855, Laenderbank 519.75, Államvasut 747, Délviasut 113, Alpesi 744.50, Magyar leszámitolóbank 606, Török sorsjegy 255.50, Keleti vasut 718, Perlmosi cementgyár 448.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 664.50, Magyar hitel 859, Anglo 315, Bankverein 546.75, Laenderbank 519.75, Union 621, Magyar jelzálogbank 482, Állam- vasut 747.25, Délviasut 112.50, Buschtiehradi 379, Du- nagózhajózás 1134, Alpesi 744.75, Rimamurányi 691,

Brixli kőszénbánya 744.50, Orosz járadék 103.60, Török sorsjegy 255.50, Keleti vasut 721.

Bécs, aug. 23. (Magyar értékek zárlata). 4 száza- lékos arany-járadék 112.15, Tiszai és szegedi kölcsön- sorsjegy 155.75, Magyar hitelbank részvény 860.25 Magyar leszámitoló és váltó részvény 606.-, Rima- murányi 690.50, Magyar cukoripar 23.45, Adria hajó- zási részvénytársaság 53.-, Magyar koronajáradék 91.80, 4 százalékos magyar földterem. kötvény -.-, Magy. nyerm.-kölcs. sorsjegy 24.50, Kassa-Odorbergi Vasutársz. -.-, Magyar jelzálogbank 481.-, Magy. kereskedelmi bank -.-, Az irányzat nyugodt.

Bécs, aug. 23. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 száza- lékos papír-járadék 96.60, 4 százalékos osztrák arany- járadék 115.80, 1860-as sorsjegy 169.-, Osztrák hitel- sorsjegy 525.-, Angol-osztrák bankrészvény 314.75, Bécsi Bankverein 546.25, Osztrák magyar bank 1873.-, Déli vasut 112.90, Dunagózhajózási társ. 113. Dohány- részv. 387.30, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 97.35, Osztr. Lloyd 562.60 4.2 száz ezüst jár. 93.60-97.35, Osztr. koronajáradék 93.55, 1864-es sorsj. -.-, Osztrák hitelintézeti részvény 66.75, Union-Bank 621.13 Osztrák Landerbank 518.30, Osztrák-magyar államvasut 745.-, Elbevolgyi vasut -.-, Alpesi részvény 74.50. 20 frankos 19.88, Londoni váltóár 240.25, Lipótkohó -.-, Török sorsjegy -.-.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 23. Tekintettel a tegnapi newyorki tőzsde bágyadt lefolyására, az itteni piac gyöngén indult, főleg miután az ultimo közelsége terjedelmes realizációkra adott okot. Az üzlet azonban általában szűk határok között mozgott. Erősebben kínáltak az amerikai vasutak részvé- nyeit, valamint bányá- és villamosági részvénye- ket, melyek tetemes esőkkenéseket szenvedtek. Csupán varsó-bécsi részvény volt szilárd, amely- nek a kedvező aratási jelentések erőteljes segítő- gére voltak. Később némi megszilárdulás volt fel- jegyezhető, mert a pénzpiac helyzetét kissé opti- misztikusabban ítélték meg. Nagyobb érdeklődés nyilvánult a Deutsche Bank részvényei iránt. A harmadik üzletében vasutak, különösen Orient- és Santung-vasutak iránt nagyobb kereslet kapott lábra, míg a forgalom egyébként jelentéktelen volt. A készárupiacz ipari értékei részben gyöngébbek voltak. Napi pénz 2 1/2%, ultimópénz 4 1/2%, magán- kamatláb 3 3/4%.

Berlin, aug. 23. Zárlat. (Saját tudósítónktól). Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 97.70, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.-, osztrák hitelrészvény -.-, Déli vasut 1.60, orosz bankjegyek 216.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 9.50, Disconto Commandit 185. 5. Dinamitruszt 177.75, Harponi 196.10. Unifikált török járadék 94.8., 4.2 százalékos ezüst jár. -.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.30, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 159.30 Bécsi váltóár 860.75, Olasz járadék -.-, Alt. villamos- sági Edison 282.75, Gelsenkircheni 210.60, Laurakohó 178.9.

Frankfurt, aug. 23. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék -.-, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.85, Magy. ar.-jár.

94.25, Osztr. hitelint. részv. 208.57, Osztrák-magyar államvasut 159.50, Északnyugati vasut -.-, Buschtiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bank- verein 187.75, Villamos részvény -.-, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.40, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.80, Osztrák koronajáradék 93.10, Magyar korona- járadék 91.80, Osztrák-magyar bank 133.7, Déli vasut részvény 21.75, Elbevolgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 860.33, Párisi váltóár 810.50, Union bankrészv. 156.- Alpesi részv. -.-.

Hamburg, aug. 23. (Zárlat) 4.2 százalékos ezüst- járadék 97.1, 1860. sorsjegy 174.50, Déli vasut 21.75, 4 százalékos aranyjáradék 98.40, Osztrák hitelrészvény -.-, Osztrák-magyar államvasut 159.25, Olasz jára- dék 104.-, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 91.-

London, aug. 23. Angol consol 81.1/8.

Páris, aug. 23. (Zárlat). 3 százalékos francia já- dék 97.25, Osztr. aranyjáradék 101.- Magyar ar. ny- járadék 97.-, 5 százalékos bojár kötvény 1896. évről 505.-, 3 3/4 százalékos Olasz járadék -.-, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 283.-, 5 százalékos marokkói jára- dék 5 4.-, 4 százalékos 1890. román kölcs. 93.70, 4. százalékos amott. románjár. 1905. -.-, 5 százalékos orosz járadék 105.50, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 10.70, 4 százalékos spanyol jár. 95.10, 4 százalékos unifikált török jár. 94.95, Török sorsjegy 217.7, Török dohányrészvény 41.- Osztrák földhitel- intézet 141.-, Osztr. Landerbank -.-, Magyar jelzálog- bank -.-, Banque de Paris 103, Banque Ottomane 680.- Osztrák-magyar államvasut -.-, Déli vasut -.-, Meridionalvasut -.-, Hartman gépgyár 651.-, Rio Tinto 17.21, Sucrerie d'Égypte 79.-, Tula 36.5, Urkányi kőszén 193, Chartered 41.-, De Beers 44. -.- East Rand 131.-, Jagersfontein 220.50, Traus. Land (Comp. 67.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 203.-, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 102, Olasz arany- váltó rövid 5/16, Váltó Svajcra (rövid) 2/19, Csekk Londonra 25.40 Magánkamatláb 2 1/8

Felolós szerkesztő: PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kulcsár és Huppert

gyors, száraz vegytisztító- és műkelfestőgyár

Gyár és központ: Budapest Rózsa-u. 107.

Fiók: Andrassy-ut 87. Telefon 126-43.

Legszébben, legpontosabban, gyorsan tisztítanak és festenek. A tárgyak elhozhatnak és a legrövidebb időn belül legkifogástalanabban haza szállíttatnak.

Vidéki megbízások pontosan teljesíttetnek.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE
Table with columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, elsőségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénzmozgás és váltók.

A mi jó, az olcsó!

ISKOLA-ÖLTÖNYÖK

NEUMANN M.

csász. és kir. udvari szállítónál

**férfi-, fiu- és leányka-
RUHATELEP**

BUDAPEST

IV., Múzeum-körút 1. és 3.

Kérjen árjegyzéket!

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és közvágóhid igazgatóságától.) Aug. 23. Előző napi eladatlan maradvány 300 drb sertés, 52 drb süldő. Mai felhajtás 344 darab sertés. Összesen 644 drb sertés, 52 drb süldő. Eladatott 577 drb sertés. Mai maradvány 67 drb sertés, 52 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 138 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 146—150 fillér. Fialat közep 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 142—156 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 146—156 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klg.kint életsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak 4—6 fillérrel emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Aug. 23. Felhajtott 686 drb élő borjú, (közte 19 rugott), 11 drb növendékmarha. Árjegyzések ezen tudósítás zártáig: Elsőrendű élő borjúkért 106—114 fillér, kivételesen 116—124 fillér, középminőségű élő borjúkért 94—104 fillér, silány és rugott borjúkért 60—90 fillér, növendékmarháért 60—72 fillér, kg-ként (levonás nélkül.) Az irányzat lanyhább volt, az árak 4—6 fillérrel kg.-kint csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

St. Marx, aug. 23. Összes felhajtás 11927 drb és pedig: 7375 drb magyar és 1552 drb lengyel sertés. Árjegyzések: I. rendű hizott sertésekért 128—131 fillér, kivételesen 132 fillér; szedett sertésekért 110—126 fillér, kivételesen 128 fillér. Az irányzat élénk volt. Az árak kilogrammonként értendők.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 23. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter Sándor Pál mezőbándi lakost Marostorda vármegye közigazgatási bizottságába közigazdasági előadóvá;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Boldis Dező jogtudort fizetés nélküli segédtanfelügyelővé nevezte ki és szolgálatára Baranya vármegye tanfelügyelőséghez rendelte; Kármán Miklós büntetés-tudort ideiglenes minőségben fizetés nélküli tanfelügyelői tölökké nevezte ki és szolgálatára Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tanfelügyelőséghez rendelte;

az igazságügyminiszter Tóth Károly esornai járásbírói betétszerkesztő telegkönyvvezetőt jelenlegi

alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetővé, Keeskes Imre komáromi törvényszéki írnokot a nagyigmándi járásbíróshoz telegkönyvvezetővé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Popp Sándor dr. beszerzei ügyészt a csikszederai ügyészséghez, Draskóczy László sziráki és Lux Antal szécsényi járásbírói írnokokat kölcsönösen;

a kincstári jogügyi igazgató Nagy István irodátisztát a szegedi kincstári ügyészségtől a temesvári kincstári ügyészséghez, Bartos Mihály ugyanottani hivatalszolgát pedig a máramrosszigeti kincstári ügyészséghez helyezte át.

Pályázatok. Debreczen városánál rendőrkapitányi és két írnoki állásra szeptember 5-ig; a rimaszombati és a gyulafehérvári adóhivatalnál adóosztályi állásra 2 hét alatt; az illavai járásbíróshoz hivatal-szolgái állásra szeptember 19-ig lehet beadni a pályázatokot.

VIZÁLLÁS.

méter méter

Hely	aug. 23		aug. 22	
	aug. 23	aug. 22	aug. 23	aug. 22
Duna	Schärding 2,19 2,51	Tisza M.-Sziget 0,25 0,34	Passau 3,27 3,94	Tekchaza 0,00 0,33
	Linz 0,56 1,82	V.-Namény 0,24 0,09	Bécs 0,57 1,57	Tokaj 0,10 0,42
	Pozsony 2,39 3,35	Tiszafüred 0,24 0,14	Komárom 3,45 4,32	Szolnok 0,08 0,14
	Budapest 3,12 3,87	Csongrád 0,48 0,09	Paks 2,98 3,23	Szeged 0,33 0,77
	Mohács 4,44 4,47	T.-Bece 1,58 1,91	Gombos 5,59 5,27	Titel 3,50 3,79
	Urvilág 0,00 4,45	Óndóva Hoór 1,20 1,16	Panicsova 2,42 2,76	Tapolc Barta 0,54 0,80
	Orsova 2,79 3,00	Bodrog Ládócza 0,10 0,14	Morva Sajó Zsoltza 1,17 1,23	Sajó Zsoltza 1,17 1,23
	Morva Vág Zsolna 0,28 0,54	Hernád H.-Németi 0,05 0,03	Vág Trencsén 0,27 0,47	Berettyó Margitta 0,00 0,22
	Szered 0,56 0,84	Körös B.-Ujfalu 0,40 0,35	Rába Szt.-Gothárd 0,00 0,20	Csúcsa 0,00 0,38
	Győr 2,80 3,54	N.-Váradi 0,27 0,00	Sárvár 0,12 0,00	Belényes 0,00 0,20
	Dráva Varsád 1,90 0,00	Tenke 0,16 0,14	Győr 2,80 3,54	Guraboncz 0,32 0,30
	Zakány 0,04 0,24	Borosjenő 0,52 0,36	Barcs 0,84 1,05	Bekés 0,34 0,38
	Eszék 2,53 2,70	Gyoma 0,44 0,08	Eszék 2,53 2,70	Gy.-Fehérvár 0,20 0,02
	Mura M.-Szerdah. 0,52 0,00	Maros Branyicska 0,18 0,00	Zágráb 0,52 0,32	Arad 1,02 0,24
	Székely Sziszek 0,21 0,01	Makó 0,04 0,25	Székely Mitrovicza 1,18 1,42	Lugos 0,35 0,40
	Szamos Deés 0,00 0,25	Temes K.-Kostály 0,06 0,28	Deés 0,00 0,25	Kiszető 0,48 0,56
	Szatmár 0,04 0,38	Bécskerék 1,14 1,11	Kraszn. N.-Majtény 0,14 0,00	
	Latorca Munkács 0,04 0,08		Latorca Homonna 0,10 0,11	
	Ung Perecseny 0,00 0,00			

„EGYETÉRTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap a Dunántul, az északi Fel-földön és a Nagy Alföld keleti felében volt eső, többnyire csak 5 mm. alatti mennyiségben és elvéve zivatarok kíséretében. Szórványosan jég is esett.

A hőmérséklet éjjelre erősen süllyedt és az esti és éjjeli órákban erős, sok helyütt viharos szél volt.

A maximum 35 fok C volt Debreczenben és Zombolyán s minimum 9 fok C Arvaváralján.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Változékony idő várható, elvéve esővel és lényegtelen hőváltozással.

(Sürgöny-prognózis: Változékony, elvéve csapadék, enyhe.)

Allomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér-séklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Székely	59,4	17,5	NE	2	2	4	31	15
Ungvár	58,2	20,6	NE	2	0	1	33	19
Késmárk	58,4	16,8					29	14
Losonc	60,4	19,0	W	3	1	1	33	18
Ogyalla	61,7	16,1	W	1	2	1	33	17
Budapest	61,2	17,6	W	1	4	1	31	15
Héreny	62,0	16,0	SW	1	0	1	31	15
Keszthely	61,3	17,6					32	17
Pécs	61,4	18,6					31	18
Zágráb	61,8	19,0	NE	1	4	1	32	18
Páma	58,8	23,4					30	20
Szeged	59,6	23,2					32	18
Temesvár								
Nagyvárad	60,5	20,1	S	1	0	5	32	19
Kolozsvár	60,0	20,8	SW	1	2	1	32	10
Nagyszeben	59,7	20,8	SSE	1	2	1	30	15
Szatmár		21,2	SE	1	1	1	30	18
Eger		18,2	SE	1	1	1	34	17
Arvaváralja		14,8	E	1	0	1	27	9
Selmeczbánya		14,4					31	13
Komárom								
Magyar-Ovár		17,0	NW	1	3	1	32	16
Sopron		17,2					32	19
Eszék		24,8					30	19
Cirkvenica		20,2					26	18
Debreczen		19,0	SW	1	3	7	35	16
Köskemét		18,8					36	15
Országháza		20,6	NW	0	0	2	34	16
Arad		19,8	NW	1	0	1	34	17
Zombolya		19,2	SW	1	0	2	35	17
Versecz								
Orsova		19,9	E	1	0	1	33	17

KÜLÖNFÉLÉK.

Az én asszonyom.

Az én asszonyom! — A szelidség,
Az én asszonyom! — Csupa jószág,
Az én asszonyom a lelkevel adja
Vágyának minden tiszta csókját.
Az én asszonyomnak — nincsen álma,
Ami én rélm nem regélné.
Az én asszonyomnak — csak én vagyok
A földöntúli üdvössége.
Az én asszonyom csak egyet tudhat —
Hogy engem, — végtelen — szeret!
Az én asszonyomat — e tudásért —
A jó Isten is áldja meg.

Gács Dezső.

(Magyarországi nagy kolerajárványok.) Két év múlva negyven éve, hogy az utolsó nagy kolerajárvány volt Magyarországon. Az ifjabb nemzedék tehát még nem ismeri azt a rettenetes félelmet, amely a járvánnyal jár. És mindössze hetven éve a jövő esztendőben, hogy hazánkat első ízben megütötte a kegyetlen nyavalya. Az ázsiai kolera fészke Kelet-India, a Gangesz és Brahmaputra deltája. Onnan jött Európába 1817-ben. Ámbátor vannak följegyzések hasonló természetű járványokról is. Így Nimesben 1564-ben pusztított hasonló epidémia. Az első kolerajárvány Magyarországon 1831-ben volt. Akkor is onnan, Oroszországból, jött az epidémia, ahonnan most fenyeget. Az első koleraeset június 13-án az ugoceamegyei Tiszaujlakon konstatálták. Innen haladt rohamosan a Tiszamentén. Augusztus 9-én már 41 megyében pusztított; szeptember 16-án már 48 megyében s becsont Erdélybe is, ahol megvette lábát, gyorsan kiölt egész falvakat. Páni félelem fogta el a népet. Erdőbe menekült és vitte a kórságot. 1831-32-ben 209,000 ember halt meg kolerában Magyarországon. Csaknem felő a számbavett 465,000 kolerabetegnek. Másodízben 1848-ban volt nálunk kolerajárvány. A szerbek hozták be az aldunai megyékbe. Októberben azonban már az egész ország meg volt fertőzve. 1855-ben egyszerre négy uton is behurczolták a gyilkos járványt. Bécsen át Budapestre, Alsó-Ausztriából Sopronba és Pozsonyba, Lengyelországból Nyitrába jött a jár-

vány. Abban az időben leginkább a Kárpátok alján és a Balatonmentén pusztított a kolera. 1866-ban a porosz háborúból visszaérkező katonák megint behozták a kolerát, 70,000 embert pusztított ki ekkor a vész. Az utolsó nagy, országos méretű kolerajárvány 1872-ben volt. Szeptember 14-én tapasztalták az első esetet a máramarosmegyei Rahón. Októberben már Nyitraig ért az öldöklő baj, október 18-án már Budán, 28-án pedig Pesten is szedegetni kezdte áldozatait. Négyezredévenhétven kolerabetegről vett tudomást a hatóság s ezek közül meghalt száznyolcvankilenc ezer. Budapesten 2621 lélek esett áldozatul a járványnak.

(Harriman vagyona.) Edward H. Harriman, mint most hivatalosan megállapították, hetvenegy millió dollár vagyont hagyott hátra, mikor meghalt 1909. szeptember kilenczodikén. Az előkelő Wall-street és a nagyközönség általában száz millió dollárra, sőt sokkal többre is becsülte Harriman vagyonát, de még a család legbizalmasabb barátai sem hitték, hogy a hagyatéka kevesebb lesz nyolcvan millió dollárnál. A fönti kimutatást Charles A. Peabody, a Mutual Life Insurance Company elnöke állította össze, aki egyike volt Harriman legbizalmasabb barátainak és a férj halála után Harrimannéknak, aki az egész vagyont örökölte, főtanácsadója lett. Peabody Harrimanné nevében márczius 5-ikén 675,000 dollárt fizetett be Williams közjegyző irodájába, mint örökösödési adót. Az állami örökösödési adótörvény szerint, ha ha az adót az örökösödés halála után hat hónapra befizetik, öt százalék levonás jár. Miután Harriman mindenét nevének hagyta, egy százalék adót kellett csak fizetni az örökség után. Így a befizetett adó összegéből kiszámítható, hogy Peabody a hagyatéka összegét márczius 5-ikén 71,053,737 dollárra értékelte. Ez az első hiteles kimutatás Edward H. Harriman hagyatékáról. Eddig a legnagyobb titoktartás leple fűdte e kérdést és csak az adófizetési ívekkel lehetett megállapítani a hagyatéka nagyságát.

(A lovak vasárnapja Londonban.) A nagy állatvédő egyesület, mely az állatbarát angolok körében oly nagy népszerűségre tett szert, melyről fogalmuk alig lehet, azt tervezi, hogy a lovaknak vasárnapja épp úgy a teljes pihenés napja legyen, mint ahogy az országos értekezlet az embereké. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy London utcáin vasárnapokon egyetlen lófogó sem mutatkozzék. Számos lótulajdonos tiltakozott a személyes szá-

badság eme korlátozása ellen és kijelentették, hogy azért is kijárnak lovaikkal vasárnapon. Az állatvédő egyesület a tiltakozásra azzal válaszolt, hogy számos autóbilt, utcazi lovasló kocsi bérelt, melyeknek az lesz a feladata, hogy az utcán mutakozó lófogókat derekasan befecskendezzék. Az első „Horseless Sunday“ f. é. augusztus utolsó vasárnapjára volt tervezve. Talán csakis terv maradt az egész, mert újabb hírről nincs tudomásunk.

(A hindu majmok.) Az egyiptomiaknak a krokodil a szent állatjuk, a hinduké a majom. Templomuk is van a szent állatoknak. Simla mellett a Jakkohgyen és a templomnak papja is van. Egy öreg hindu fakir a majmok papja, aki napfoszát ott ül a hegy tetjén, sűrű erdők közepette épült kis templom előtt s vagy imádkozik, vagy szent állatait gondozza. Ha idegen vetődik a templom tájékára, az őz fakir igen szívesen fogadja vendégét és rögtön össze is tereli védetteit. Hosszan, elnyújtott hangon kiáltja:

— Ah-jaó! Ah-jaó!

Erre egyszerre megelevenedik az egész környék. A templomból, az erdősegből, a közeli bozótból százával, szrével özönlik a sok majom ki a templomterre és a legkómikusabb jelenetek játszódnak le. Végre az öreg megsokolja a dolgot és csöndet parancsol. A rakoncátlan népség pedig bámulatosan engedelmessékedik. Még maga a rajak is, a majomkirály, mert a jakkohegyi szent majmok igazi alkotmányos királyságban élnek. Az öreg fakir el is mondja, micsoda véres harcok előzték meg a legutóbbi királyválasztást. Meg is mutatja mindjárt ő felségét és kedves nejét, akiket a legerősebb majmok testőrsége vesz körül. Azok egyszermind a miniszterei is a királynak. Vele együtt gyakorolják a hatalmat is, mert ők segítették hatalomhoz mostani uralkodójukat. Nagy tekintélye van a majomkirálynak. Ő a legerősebb valamennyi között. A hatalomhoz is erőszak útján jutott. Egy szép napon ugyanis megtámadta az előregedett királyt és megölte. A pártja természetesen nekítámadt, de a trónkövetelőnek is hamarosan pártja támadt néhány fiatal majommal s a fiatalok egykettőre lemészárolták a hatalom gyakorlásában elpubult öregot. Azóta uralkodik a mostani majomkirály, akinek azonban már sok ellensége is van birodalmában s csak idő kérdése, ugymond a tapasztalt öreg fakir, mikor tör ki az új majomforradalom.

LIRA HERCEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

— Miért kérdezed ezt?
— Miért? — kiáltott türelmetlenül a szegyetől elpirulva; látta, hogy Tricotrin észreveszi érdeklődésének hátterét, melyet azon ember iránt táplál, aki nem hogy nem hódolt neki, hanem még meg se bánta szépségét. — Nagyon különösnek találtam, hogy oly hirtelen találkoztam vele a társaságban.

— Talán félsz attól, hogy felismerhetne?

— Oh nem, én már nagyon megváltoztam azóta, mióta a parasztszekéren látott. De szerettem volna hallani egyet-mást felőle.

— Érdeklődsz iránta?
Hamisítatlan egykedvűséggel mosolygott, de szeméit mégis lehunyta s elpirult e kérdésre.

— Azt hiszem, engem az új gyémántokon kívül semmi sem érdekel. Én csak azt gondoltam, — azt képzeltem, hogy ön a gróffal közelebbi vonatkozásban van. Tévedtem volna ebben?

— Estmere gróf és én, teljesen idegenek vagyunk.

— És mégis mi a véleménye a grófról.
— A föld egyik legnemesebb és legszebben gondolkodó emberének tartom.

A felcset meggyőződésien csegett. A hercegnő egy pillanatig hallgatva nézett Tricotrinra, majd ismét kételkedve, hogy Tricotrin el akar hallgatni valamit előtte, tovább kérdezősködött.

— Nem tud semmi olyant az életéből, amiről a világ nem tud?

— Az életéből? Semmit.

— A feleségéről valóságos rémhistoriákat beszélnek. Igaz ebből valami?

— Igen, hütlén volt a felesége. De ezt a históriát mindenki tudja. Nagyon szép asszony volt és nagyon előkelő születésű, de alacsony gondolkodású. A gróf még nagyon fiatal volt, mikor elvette, imádta őt és az asszony — csak nagyon rövid ideig élt vele együtt; nevé, becsületét és családját feláldozta egy görög szolga miatt, aki a gróf szolgálataiban állott.

— Egy görög szolgálért?

— Ha nem is volt éppen szolga, de aljas gondolkodása s bünei még annál is alávalóbbá tették; gyáva volt, ravasz és boszuálló. A nyomorult, mindenét az Estmere családnak köszönhette. Mint esinos athéni fiu apróddá, majd a gróf titkárává lett. Hízegő alattomosága megtévesztették a grótot, nem vette észre, hogy a nyomorult kutya hizelegve közeledik hozzá, s mikor eléri, beharap. Ez lett az asszony szeretője, akiért elhagyta Eustach Estmeret; — elhagyta, mondom! A bün nem maradt titokban, s következett az árulás és szegény számtalanszor megtörtént kálváriája.

— De elváltak egymástól?

— Természetesen! Talán csak nem képeled, hogy olyan férfi, mint Estmere ilyen szegényfoltot el tud viselni nevé? Képzelted ugyanis, hogy a nyilvánosság a gyalázatot ugy sem ő reá hárította.

— Persze, ez igaz.

A hercegnő eközben lelki szeméi elő idézte a gróf szép, büszke, szenvedő arcát, melyet egykor Artur királyéhoz hasonlított. Elképzelte magában azt a nagy fájdalmat, melyet neje hütlensége által fiatal szívének okozott, s melyet a nagy lélek most is, mint éveken keresztül o'y nagy önmegtagadással viselt.

— Tehát ezenkívül mást nem tud mondani nekem a grófról? — kérdezősködött tovább, s szavaiból a csalódottság volt érezhető.

— Estmereről? — Nem, — felelte Tricotrin türelmetlenül. — De mit akarsz, mit mondjak el róla? Élete nyitott könyvként áll a világ előtt. A szerelemben csalódott s azért vetette magát a szinte tulzott önértetesség karjaiba. De neked jobban kell tudnod, hogy megelégedett-e vagy nem, mint nekem, mert hisz te érdeklődtél iránta, beszéltél vele s láttad a körülményeket, melyekből erre következtethetni.

— Azt hiszem, Estmere grófnak egészen más céljai vannak, mint a boldogság. A nagy embereknek a boldogság vajmi ritkán adatott meg; ez csak a tanult emberek és parasztok ajándéka. Az ő világában és az enyémében vajmi kevésbé ismerik ezt. A mi vágyaink mindig abban csuesosodnak ki, hogy megszerezzük multságainkat. Ön tehát nem tartja valószínűnek, hogy felismerhet engem?

— Talán félsz ettől?

— Félni? — ismételte izgatottan. — Édes istenem, meghalnék szegyenemben.

— Így tehát tovább élsz a hazugsággal? Ettől azonban nem kell félned. Akkor gyönyörű gyermek voltál, most —

— Nos most? — mesolygott.

— Ami most vagy, azt naponta számtalanszor elmondják neked. S éppen ez fog megölni, mert tudnod kell, hogy a góg nem vezet soha jóra.

A hercegnő nem válaszolt semmit, bár érzelmeit elrejtteni nem tudta.

— Sohasem gondolsz arra, hogy még egyszer férjhez menj? — kérdezte hirtelen Tricotrin.

— Ezzel a kérdéssel magam is igen sokat foglalkoztam, de ha tudni akarja, hát elárulhatom, hogy arra a meggyőződésre jutottam, miszerint a házasság nem nekem való. — Mit nyerhetnék általa?

— Tehát még most is csak a nyereségre gondolsz?

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1910. augusztus 24-én.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

Zilahyné Singhoffér Vilma fellépésével.

Az erdészleány.

Operette 3 felvonásban Szörögöt írta: Buchbinder Bernát. Zsanét szerzette: Jarno György.

Személyek:

H. József császár	Ternayei
Gróf Kolonitzky	Herold
Gróf Serben	Tábori
Reutner Erasmus	Bóna
Gróf Sternfeld	Kövesy
Joseline	Nézey
O. bogravn Mianoll-L. Mihály	Bálint
Földessy Ferencz	Zilahyné
Krisztina	Virág
Walperl Péter	Albert
Kolor Minka	

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Osztrigás Mici

Írta: Feydeau. Fordította: Béli Izor. Műhozzát 3 felvonásban.

Személyek:

Petypon	Balassa
Gabriella	Kiss I.
Br. Petypon	Vandray
Corignon	Tapolczai
Osztrigás Mici	Varsányi I.
Marollier	Bárdi
Varlin úgynök	Kazaliczky
Chanteau abbé	Hegedüs
De Valmonté	Ronaszékini
De Valmonté fia	Derék

Kezdeté 1/8 órákor.

TRÁNTA SZÍNHÁZ.

Székelyország.

Írta: Lajos Dénes.

Kezdeté 1/8 órákor.

A min. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntette.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

elhelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Féjsz fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák Foghúzások (altatásban is.) Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.

Jóállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

ROYALORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2.

Ma és minden este 8 órákor a páratlan megnyitó műsor.

A nagyherceg

Laszky Béla operettje. 42 szereplővel. Jean Lurie bohósága.

Éjfél álom

Rococco blüett

Csibészfogás

Jean Lurie bohósága.

A megázott huszár

falrengés bohózat.

A papa

dramma Szép Ernő új szinpad

Cirkusz

Szécsi dalokkal

Solti

tréfája

A legújabb Zerkowitz dalok. Aktuális strófák. The Morissoff, excentrikusok. Semmel Trio és az egész nagy augusztusi műsor.

Új amerikai szellőztető berendezés.

A télikertben éjfélkor Royal-Cabaret. 22 új csillag. Enek- és táncz. Bal mabille hajnali 5 óráig.

Bukor-paprika a legjobb,

hódít az egész országban!

A hírneves Bálóné, I. Mozdony-u. 44. sz. szegedi halászléhez címzett vendéglőben csupán Bukor-paprikával készíti elismert jó ételeit, Bukor-paprika minden fűszer- és csemege-üzletben kapható. Megrendeléseket a következő címre kérek: S. Szabó Aladár, VI., Bajnok-u. 27. Bukor-paprika főraktára. Céget a t. fogyasztóközönség szíves pártfogásába ajánlom.

BUKOR LAJOS

Budapest. Szeged. Tatatóváros.

FOGAK

3 koronától szájpadiás nélkül, gyökéreltávolítás főlöleget, aranykoronák és tartós fogtömések, foghúzások érzéketlenítésével. — Vidékiek 12 óra alatt kielégítenek. Régi használhatatlan fogsort hasznavehetővé alakítok.

Dr. Hegedüs Jakab fogorvos.

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 3 korona.

IX. évfolyam.

IX. évfolyam.

LÖWY MAYER

okleveles zenetanár

zeneakadémiai előkészítő hegedű- tanfolyama és esti-kurzusa ::

VI., Csengeri-utca 45. II. 14. (Árad-u. sarok.)

alatt létezik. A tanítás szeptember 5-én kezdődik. A beiratások d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig eszközöltenek.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este

A fényes és változatos évadnyitó műsor.

Elsőrendű attrakciók.

Az összes helyiségek újjalakítva. Jegyelvétel: délelőtt 10-11-ig és délután 3-6 óráig a nappali pénztárnál.

Az előadás kezdete este 8 órákor.

A télikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS

:: ELEK cigányzenekara játszik. ::

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

perzsa.

ban a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek meglátogatni ajánlatos

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnuovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venecia: hetenként hat gyorshajó összeköttetés.

Fiume-Ancora: hetenként három gyorshajó oda és vissz.

Ezen gőzhajók közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé. A gőzhajók modern kényelemmel, hálfűtőkkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyhivatal, Budapest, (V. Vágó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodája.

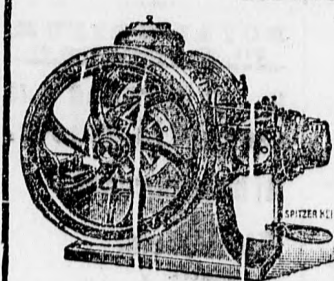
Szabó Emil és Társa

Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz.

— Gresham-palota, a Lánchíddal szemben. —

Telefon 76-48. :: Sürgöny cím: Szabóék, Budapest.

Szállítunk BOLINDER nyersolajmotorokat, DOBRY-féle benzínmotorokat és cséplőgépeket, szivógázmotorokat és malomberendezéseket.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Viszonytel árúsiók kereszteinék.

Fakult bőrkabátok

sötét színekre tartósan festetnek

Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában Kassán.

TANKÖNYVEK

és ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK

leggyorsabban beszerezhetők

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

könyvkereskedésben

(Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. alatti)

ahol az ország minden részében használt tankönyvek raktáron vannak.

Felhívjuk még a figyelmet a cég jól felszerelt tanszerraktárára is, mely méltón kiegészíti a több mint egy évszázad óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.

Megrendelések a szokásos feltételek mellett gyorsan és pontosan lesznek elintézve.

Reméljük, hogy a n. e. közönség, mely a céget eddig is kitüntette osztatlan bizalmával, ezentúl is fel fogja keresni rendeléseivel, a cég pedig hagyományos elvétel és lelkiismeretes kiszolgálás által oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta mindenképpen fokozza.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ág- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfizetésre is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz

Arjegyzéket bárkinek kívánságra ingyen és bérmentve küld.

Keletiek, Janlouzinek és nádorletták minden méretben kaphatók.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1910. augusztus 24-én.

KIRÁLY SZINHÁZ

Luxemburg grófia.

Operett 3 felvonásban. Irta: Lohr Perencz.

Személyek:
Luxemburg grófia: Király
Bazil herceg: Papir
Szuza grófné: Erdő B.
Brissard Armand: Kovács
Vermont Juliette: Varadi I.
Didier Angéla: Harmath I.
Mencsikoff Szegej: Saffány
Pavlovics Pavel: Tóth
Pele rin: Kiasznay
Managere: Ligeti
Haróné: Szári R.
Szevilló: Palotay
Jauszinger: festő
Marchán: Balazs
Egri

Kezdet 8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Operett 3 felvonásban. Irta: J. E. György és Buchbinder B.

Személyek:
Eszterházy herceg: Fekete
A kis herceg: Hudacsek N.
Haydn József: Tibury
Köcsi, felesége: Kürty Klára
Flena Montebello: Sándor Stef.
Tantó: Miskey
Mária: Szalay
H. Z. Zsidó: Kóler

Kezdet 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Faust.

Színmű 4 felvonásban. Irta Goethe. Fordította: Baró Döczy Lajos.

Kezdet 8 órákor.

ROYAL-ORFEUM, VII. Erzsébet-körút 31.

"A pártatlan" megnyitó műsor.

A nagyherceg.

Éjféle álom.

A megázott huszar.

A papa.

Czirkusz.

Csibészfogás.

Attrakciók.

Jassz-dolog sz. összes

Kezdet 8 órákor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap! Kezdet negyed kilenckor.

Ujdonság: 9 órákor! Ujdonság:

A kollektív apaság!

Ujdonság: 9 órákor! Ujdonság:

Tréfa házasság!

Bohózatok. Irta Glinger és Taussig, ford. és át. Steinhardt.

Steinhardt és Hunyadi új magánszámokkal és több elsőrendű külföldi számok.

Éjféltől reggel 5 óráig a remek télikertben cabaret, zene, tánc belépő díj nélkül. — Jegyek délelőtt 10—1-ig és délután 3—6-ig a mulatóban és özv. Konti Józsefné dohánytözsdejében, Andrassy-ut 29.

Tokaji Bortermelő Társasága r.-t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5; Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felséges

tokaji szamorodni és aszu-boroknak.

Próbarendelésre alkalmas csoportok:

- 1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit. 1901. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu, 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu ... K 12.70
- Ládaiban: 20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor ... K 36.30
- 12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor ... K 40.25
- 20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor ... K 52.25
- Hordóban: 60 liter 1908 évi tokaji asztali bor ... 59.40 kor.
- 60 " 1907. " " pecsénye bor ... 72.60 kor.
- 60 " 1904. " " szamorodni bor ... 89.10 kor.
- 60 " 1901. " " szamorodni bor ... 136.60 kor.

A csomagolásért, hordóért és ládaért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk. Vízmenteladók kedvezményben részesülnek.

Rézágy 32 frt

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítással bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19a.

LEGFINOMABB AZ EZÜSTÜSTBEN FŐTT

MÁLNASZÖRP

GESSLER SIEGFRIED BUDAPEST

ALTVATER-LIKÖRGYÁRÁBÓL.

FOLIES CAPRICE

Nyári helyisége: Aréna-ut 84. szám. Telefon: 11-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Az előadás kezdete 9 órákor.

9 és negyed órákor Ujdonság:

"Próbafurás"

Pikantéria. Irta: Faun. Rendező, Rott Sándor. 10 és fél órákor

"Schneidige Leute"

Bohózat. Irta: Ármán József.

Továbbá: R. Türk Bertal, Werner Teresi, Gerő és Springer új színdarabokkal. Jegyek elővételben nyári helyiségekben Aréna-ut 84. sz. d. e. 9—11-ig és d. n. 3—6-ig. Özv. Konti Józsefné különlegességi tözsde, Andrassy-ut 29. és Sopronyi nagytözsdeben, Rákóczi-ut 1. sz. Az előadás után omnibusz- és villamosközlekedés minden irányban.

ÖN BEREL

egy ótska zongorát vagy pianinót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsön díjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpáncceltetés keresztúros új zongorát vagy pianinót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem leköteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilven ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

"MUSICA" részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepén. Eufon tölcsernélküli legfőbbéletesbb gramofon- és művész-lemezek főelárusítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Orsz. gos Zeneakadémia közelében.)

Telefonszám: 4-31.

Zongorák becseselése, javítása, hangolása legköltségtakaróbban.

Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Állami felügyelet alatt álló

FIU-INTERNÁTUS

Budapest, Damjanich-utca 30.

Az Ág. Ev. (Fasori) főgimnázium, VII. ker. állami főgimnázium, VI. ker. főreáliskola stb. közvetlen közelében. Gondos testi ápolás. Egyéni tanítás és nevelés. Alaudó felügyelet. Francia, angol és német oktatás. Zene. Rajz. Vívás és tornazás. Jelenkezés délután 4—7 óráig. Kívánatai prospektust küld.

Récsei János tulajdonos.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Parisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

Heti műsor:

1910. augusztus hó	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház	Uránia	
25	Csütörtök	Az ördög	Csákó és kalap	Luxemburg grófia	A muzsikuseány	Az elvált asszony	Napoleon
26	Pént	Ámor, a pénzügynek	A koncert	Luxemburg grófia	A muzsikuseány	Bohémélet	Orosz-Japán háború
27	Szombat	A kis cukros	Csákó és kalap	Luxemburg grófia	A muzsikuseány	Siami herceg	-
28	Vasárnap	d.n. este	Ámor, a pénzügynek	A koncert	Luxemburg grófia	A cigány	-

OLAF GÁBOR:

KORUNK HÓSE

Verses regény.

Ara 3 korona.

Kiadja a

FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható: LAPEL Rt. könyvkereskedésében

(Wodianer F. és fia r.-t.), Budapest, VI., Andrassy-út 21.

és minden könyvkereskedésben.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII-IK KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32-İK SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN,

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen a nyári idényben páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen **SÉRVKÖTŐ** a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **MŰLÁB** a lehető legjobb kivitelben **MŰKÉZ** a legizlésebb kiállításban **MŰFŰZŐ**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

HYGIENIKUS KÜLÖNLEGESSÉGEK! KÉPES ÁRJEGYZÉKET kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

A Bosznia-hercegovinai orsz. vasutak igazgatósága.
16.125/ex 1910. számhoz,

A Bosznia-hercegovinai országos vasutak üzemkimutatása

1910. évi július hóra. — Üzemhossza 940 km.

Időszak	Szállított		Bevételek	Osszehasonlítás az előző 1909. évvel.	
	Személy mennyiség	Áruk Tonna		bevételek	különbö-zet
1910. január 1-től 1910. június 30-ig.	1,248.489	656.331	6,630.504	7,121.787	- 491.283
1910. július 1-től 1910. július 31-ig.	347.078	156.414	1,320.981	1,237.327	+ 83.654
Összesen	1,595.567	812.745	7,951.485	8,359.114	407.629

Serajevó, 1910. augusztus 10-én. Az igazgató.

A már 55 év óta dicsőretreméttől ismert, s a 71012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs szeplo himlöhely. sör, májfoltok, fakadékok, torrosági porszenések, orrvörös, ekék és minden egyéb arcvirágzások ellen. valamint az

uj-vukovári

bőrszépítő szappan mely az arczenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyenruhákat is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajcsovic által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovic, a készítő arczképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26., Török József gyógyszerháza.

UJ IDŐK

Az összes fürdők és nyaralóhelyek olvasótermében, szalonjában megtalálható **Herczeg Ferencz** hetilapját az **Uj Idők**-et. A nyári szezonban is bő, gazdag, előkelő tartalommal keresi fel az állandó közönségét, a magyar urtársadalmat. A szerkesztő Herczeg Ferencz mellett a magyar írók színe-java is ide regényt, novellát, cikket, verset, tanulmányokat. Az **Uj Idők** előfizetési ára negyedévenként 4 korona. Az új negyed július 1-én kezdődik. Kiadóhivatal: **Budapest, VI., Andrassy-ut 10.**

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ., Nagymező-utca 48.

Sneidig egyenruhák

legjutányosabban

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati intézetben ::
Budapest, IV. Váci-utca 15

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ozdorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbaj, sebeket, bujakört (syphilitis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerinezbaj, valamint minden női bajokat.

Kendel d. e. 10 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2. szám.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél után is biztos gyógyulást.

Most jelent meg!

JOGI PÁRBESZÉDEK AZ OBSTRUKCIÓRÓL

IRTA: SCHWARZ GUSZTÁV DR
EGYETEMI NY. RENDES TANÁR.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:
Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK NÁSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZTES MŰR IS
üzletében szereshetők

BUDAPEST, Erzsébet körut 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 PÁZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

„Meg van-e engedve az obstrukció és ha nincs, mi az elnyomására való törvényes eljárás.”

Ezt az égetően fontos kérdést világítja meg tökéletes tudással a szerző jelen munkájában.

Kapható minden könyvkereskedésben.

MARGIT

GYÓGY-FORRÁS
(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapestben és a forrás közeliségénél Munkácsen.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kaphatók...

Szeplakon menjen el Hofman Hajnalkához Hunyadi-utca 1. szám alá...

Természeredményeit ha Zehetmayr művelési módszerével lényegesen vetőmagmegtakarítás mellett...

Rizike gomba, válogatott, 5 kilós hordókban, ezetben K 8.-; sósleiben K 7.-

Tátrai málnaszörp 5 kilós postakosarakban K 8.- Barta József konzervgyára Felka (Szepes megye).

Csemegeszőlő, saszele, muskotály postakosaraként 3 koronáért mázsánként 44.-

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Vérpiros görögdyénének száza 14 tól 20 koronáig ananász, turkesztán, Tiszagyöngye mázsája 16.-

Vetőgőpszőkségletét mielőtt fedezné, kérem forduljon a világhírű „Kincsem” tolórendszerű vetőgépek kizárólagos képviselőjéhez...

Olcsó butoreladás. A leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig szeptember hó végéig minden elfogadható áron eladó.

Csemegeszőlő postakosaraként 3 kor., métermázsája előre be-küldéssel 40 korona, őszi barack 4 korona, körte, alma, magbaváló két szilva 3 kor.

Vigyázzon ha meghűlt és vásároljon valódi Róthy-féle csukorkát 60 fillérért.

Lakások 1, 2, 3, 4 szobásak modern épületben november 1-re kiadók. Jó levegő, gyönyörű kilátás a hegyekre...

Nevelőnőket német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel...

Szárnyasok. Rák. Eleven megérkezést szavatosság. Bérmentve, bárhova utánvéttel, 12-14 drb. sütnivaló jérce vagy 8-10 drb. kövér kacsa...

Kiadó egy palota első emelete kerthasználattal Budapestben, a városligeti negyedben szerződéssel f. é. november 1-én, esetleg előbb átadott.

Sonka-pácz szépségi. 1 adag 1 sonkán 50 fillér, 12 adag 5 korona. Barta József konzervgyára Felka (Szepes megye).

Csemegeszőlőt bérmentve három korona 50 fillérért szállít 5 kg-os kosarakban Wigner Géza Orosháza.

Igen szép lakás Budapestben, a városligeti negyedben, kerthasználattal folyó évi november elsejétől, esetleg előbb is, kiadó.

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepes megye).

Rayonképviselők ügynökök és reprezentábilis vizontelárusítók, kiknek nagy ösmerettségük van jobb izr. körökben...

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként.

Zálogcédulát, Brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyt, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek.

Zenekedvelőknek

Ingeny és bérmentve küldi most megjelnt képes főárjegyzéket az összes hangszerekről

Marnitz Frigyes műhangszerkészítő BUDAPEST, VIII./ József-körút 37-39.

Kérjen külön árjegyzéket

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziszér a dr. William Hartley tanár amerikai erőltat-pora.

ÜGYNÖKÖK Minden szakmabeli egyének tetemes keresetre tehetnek szert törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával.

Szülők! Iskolákról, nevelő-intézetekről (bel- és külföldiekről) felvilágosítást ad ISKOLAI BEIRATÁSOKAT, nevelő-intézetben, vagy családoknál ELLÁTÁSRA való elhelyezéseket ellát, mindennemű tanügyet elintéz.

„Hungária” beszélgépek tölcsernélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosításul szolgál LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-tér 8. 1. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban.

Gödöllön Öreghegy alján egy kis ház jó kuttal, elsőrendű szőlő és gyümölcsösökkel, 1100 négyzetöles, villa-mos mentén fekvő telek, mely augusztus havában már a forgalomnak átlesz adva, minden elfogadható áron eladó.

Nagy Imréné Budapest, VI. Váci-körút 9. feljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

VALÓDI FRANCIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK Kéjje 1, 2, 3, 10 K-g. 3 db-ig legfinomabb mintát K.

STERYL Gyógy- és tisztítóanyagok legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉGEK Kéjje 1, 2, 3, 10 K-g. 3 db-ig legfinomabb mintát K.

NEUMAYER LIPÓT BUDAPEST, VI. VACI-KÖRÚT 3. SZ. ÁRUHÁZ.

Értékpapírbank, Rotten, Budapest, V., Honvéd-utca 4.

30 koronáért kézülnék saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövete-kből, László Sándor fér-fizabőmester Budapest, Erzsébet-körút 1. sz., 1. em. Vidékre postátominták bérmentve, helyben szabásomat kívántra házhoz küldöm. 28592

Csemegeszőlőt legfinomabb chasselas passatuttival 5 kilót 3 és fél koronáért, nagy őszi barackot 4 koronáért zamatos körtét, finom asztali almát, édes magbaváló szilvát, nemesfajú dinnyét 2 kor-ért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

„Hungária” beszélgépek tölcsernélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék politturos butorokban

Nagy Imréné Budapest, VI. Váci-körút 9. feljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

VALÓDI FRANCIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK Kéjje 1, 2, 3, 10 K-g. 3 db-ig legfinomabb mintát K.

STERYL Gyógy- és tisztítóanyagok legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉGEK Kéjje 1, 2, 3, 10 K-g. 3 db-ig legfinomabb mintát K.

NEUMAYER LIPÓT BUDAPEST, VI. VACI-KÖRÚT 3. SZ. ÁRUHÁZ.

Értékpapírbank, Rotten, Budapest, V., Honvéd-utca 4.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-czektől s más hirdeté-sünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68. Beiratás-sok egész napon át.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol bórgranitárak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 82-13. 28589

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzalogkölcsönt 60 évre. Váltakölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósított. Rigóc és Hartmann bankiroda, Bőza-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék politturos butorokban

Nagy Imréné Budapest, VI. Váci-körút 9. feljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

LEGJOBB SZIVATTYÚT és TŰZÉSKENDŐKET GYÁRT A BUDAPESTI SZIVATTYÚ és GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG BUDAPEST, VI. VACI-UT 69.